

Nobatguly Rejebow

Kalbymyň senasy

Nobatguly Rejebow

KALBÝMYŇ SENASY

Saýlanan goşgular

Aşgabat
Türkmen döwlet neşirýat gullugy
2019

Rejebow N.

R40 **Kalbymyň senasy.** Saýlanan goşgular.-A.: Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2019

Görnükli türkmen şahyry, dramaturgy, kinodramaturgy Türkmenistanyň halk ýazyjysy Nobatguly Rejebow 1946-njy ýylyň 1-nji sentýabrynda Serhetabat etrabynyň Sandykgaçy geňeşliginde dünýä indi. Oba mekdebini, soňra Türkmen döwlet uniwersitetiniň daşary ýurt dilleri fakultetini tamamlady. Ol «Türkmenistan» neşirýatynda, «Sowet edebiýaty» – häzirki «Garagum» žurnalynda, «Edebiýat we sungat» gazetine, Oguzhan adyndaky «Türkmen-film» birleşiginde dürli wezipelerde işledi. Nobatgulynyň on baş sany goşgular ýygındysy çapdan çykdy. «Durnalaryň düşelgesi» atly goşgular kitaby bolsa Moskwada neşir edildi. Onuň «Gedaý bagşy», «Hak aşyklar», «Jahan jomardy», «Gyrat», «Görogly we Agaýunus», «Döwletli döwran geldi», «Halal hazyna», «Sahawat derýasy», «Dessembil» ýaly onlarça drama eseri paýtagtymyzyň teatrlarynda goýuldy hem şa serpaýyna eýe boldy. Nobatgulynyň ssenarisi boýunça «Ajaýyp», «Arşyň pynhan hikmeti», «Awazanyň aýdymy», «Gyzykly gezelenç», «Ýalkamys bagşy» ýaly birnäçe çeper film surata düşürildi. «Ependi, sen kim?» atly komediýasy Türkiýede türk dilli dramaturglaryň arasynda geçirilen bäsleşikde abraýly baýraga mynasyp boldy.

Eliňizdäki «Kalbymyň senasy» atly kitaba Nobatguly Rejebowyň iň gowy goşgulary girizildi.

KÖPTARAPLY ÝITI ZEHIN

Indi elli ýyldan bári ömrüni döredijilik işine bagyşlan, şu günler hem edebiýat meýdanynda zähmet çekip ýören Nobatguly Rejebow öz täze kitabyňy okyjylara hödürleýär. Şahyr Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe-de zehin siňdirilen eserleri bilen ýurda hyzmat etmegini dowam edýär. Çünki hakyky şahyr hiç haçan garramaýar, ol döretdigiçe kämilleşýär. Kämilligiň bolsa aňryçağı bolmaýar.

Geçen asyryň altmyşynjy ýyllarynda türkmen poeziýasynda uly ýokary göterişlik başlanypdy. Şol döwürde edebiýatymyza gelen şahyrana nesliň görnükli wekilleri Halyl Kulyýew, Italmaz Nuryýew, Gurbannazar Ezizow, Annaberdi Agabaýew poeziýamyzy täze belentlige alyp çykdylar. Bu bolsa olardan soň, edebiýata gelen täze şahyrana nesle-de öz oňyn täsirini ýetirdi. Elbetde, bu tebigy ýagdaýdyr. Şol şahyrana nesil hem poeziýamyzyň ýeten belent derejesini peseltmän, ony täze belentliklere alyp gitmelidi, täze sepgitlere ýetirmelidi.

Ine, şu nukdaýnazardan seredeniňde, şol şahyrana nesliň Ahmet Gurbannepesow, Orazguly Annaýew, Orazmyrat Gurdow, Atajan Annaberdiýew, Bäşim Ödekow, Italmaz Akmyradow, Kakabaý Gurbanmyradow ýaly zehinli ýigitleri ýadyňa düşýär. Bu şahyrana nesliň ýene-de bir zehinli şahyry Nobatguly Rejebow geçen asyryň altmyşynjy ýyllarynyň ahyrynda – heniz Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet uniwersitetiniň nemes dilinden ders berýän bölümünde okap ýörkä ilkinji goşgularyny, şeýle hem beýik nemes poeziýasyndan eden çeper terjimelerini metbugatda çap etdirip başlaýar.

Ol 1969-njy ýylda uniwersiteti tamamlap, öz obalaryna, bag bossanlyga bürenen Sandykgaçyadaky mekdebe işe gidýär. Ol mekdep okuwçylaryna türkmen dilinden we edebiýatyndan sapak berýär. Ýöne çeper döredijilik ony öz erkine goýmaýar we ýene-de şahyry paýtagta – Aşgabada alyp gelýär. Tanymal rus şahyry Ýuriý Kuznesowyň aýtmagyna görä, beýik pikirler, beýik ideýalar ýurduň paýtagtynda ýüze çykýar, hut şonuň üçinem uly şahyrlar paýtagtda ýaşamalydyr.

Şeýlelikde, şahyryň ajaýyp, özboluşly, filosofiki oýlanmalara baý goşgulary şol döwürdäki «Ýaş kommunist» (häzirki «Watan») gazetinde, «Edebiýat we sungat» gazetinde yzygiderli çap edildi we onuň il içinde gowy şahyr hökmünde adygyp gitmegine sebäp boldy. Şondan soň dürli

döwürlerde şahyryň «Topragyň tagamy», «Ajaýyp dünýä», «Al-ýaşyl gar», «Jemşidiň jamy», «Diňe söýgi hakynda» ýaly şahyrana kitaplary neşir edildi we okyjylaryň söýüp okaýan kitaplaryna öwrüldi. Şahyr 1977-nji ýylda Moskwada geçirilen ýaş ýazyjylaryň Bütinsoýuz maslahatyna gatnaşdy we goşgulary uly ussatlaryň gowy bahasyna mynasyp boldy. Şeýlelikde, onuň goşgulary Moskwada neşir edilýän «Poeziýa» almanahynda çap boldy. Onuň «Durnalaryň düşelgesi» diýen şahyrana kitaby Moskwanyň «Молодая гвардия» neşirýatynda rus dilinde çapdan çykdy. Oňa tanymal rus şahyry Ýewgeniý Winokurow sözbaşy ýazyp, onuň goşgularyna mynasyp baha berdi. Bu bolsa şahyryň şol kitabyňyň Nikolaý Ostrowskiý adyndaky baýragy almagyna şert döretdi. Şeýlelikde, şahyryň goşgulary köp halklaryň diline terjime edilip, goşgularyň örüsi giňedi. Şahyryň goşgulary öz ýurdumyzda hem şol döwürdäki Türkmenistanyň Lenin komsomoly, häzirki Ýaşlar baýragyna mynasyp boldy. Edebiýatyň taryhyna ser salanymyzda A.S.Puşkin, M.Lermontow, I.Gýote ýaly uly şahyrlaryň kämil proza hem drama eserlerini ýazandygyny bilýäris. Şeýle mysallar biziň türkmen edebiýatymyzda hem bar. Görnükli şahyrlarymyz Mämmet Seýidowyň, Berdinazar Hudaýnazarowyň, Gurbannazar Ezizowyň hem bu žanra ýüzlenip, kyssa eserlerini, drama eserlerini ýazandygynyň biz şaýady. Hak tarapyn zehin berlen adam haýsy žanrda işlese-de, ilhalar eserleri döredip bilýär. Bu babatda Nobatguly Rejebowyň hem birnäçe kyssadyr drama eserlerini ýazandygy, onuň ssenarisi boýunça kinofilmleriň hem surata düşürilendigi hakykat. Şahyryň «Baharda gopan harasat», «Guduz» ýaly powestleri, beýik şahyrymyz Magtymguly hakda ýazan nowellalary-da şahyryň köpgyraňly zehininden habar berýär. Hut şonuň üçin-de şahyryň edebiýatyň, sungatyň öňünde bitiren işleri üçin oňa hormatly Prezidentimiziň Permalary bilen ilki «Türkmenistanyň at gazanan sungat işgäri», soň bolsa «Türkmenistanyň halk ýazyjysy» diýen hormatly atlar berildi.

Onuň goşgularyna Türkmenistanyň halk ýazyjysy Kerim Gurbannepesow özüniň «Tomus ýazgylary» diýen essesinde gowy baha beren bolsa, şahyr hakynda Türkmenistanyň halk ýazyjysy Hudaýberdi Diwangulyýew, Türkmenistanyň il ýaşulusy, zehinli prozaçy Osman Ödäýew, filologiýa ylmlarynyň doktory Muhammetguly Amansähedow dagy makalalar ýazyp, onuň döredijiligi hakynda giňişleýin söhbet açdylar.

Bu aýdylanlaryň barysy türkmen edebiýatynda Nobatguly Rejebow diýen uly zehiniň, halypalyga ýeten şahyryň bardygyna güwä geçýär.

Hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedow halypa-şägirtlik däbine giň ýol açdy. Elbetde, her bir köp ýaşan ýa-da köp eser döredeniniň hemmesine halypa diýip bolmaýar. Halypa bolmak üçin öz ýetişdiren, zyyňy dowam etjek şägirtleriň bar bolmagy zerur. Nobatguly Rejebowdan görelde hem tälim alýan Kakamyrat Rejebow, Seýitmyrat Gel-diýew ýaly gowy şygrylary bilen eýýäm özlerini tanadan ýaş şahyrlar bar.

Biz onuň goşgularydyr poemalary hakynda hem durup geçmegi makul bilýäris.

Her bir uly şahyrda bolşy ýaly, Nobatgulynyň döredijiligindenem Watan temasy güberçekläp öňe çykýar. Ýöne ol goşgularyň köpüsi badyhowaly sözlerden, gury waspnamadan ybarat bolman, olarda Watanyň, türkmen topragynyň, halkymyzyň geçmişiniň çuňňur beýany bar bolup, çeper detallaryň, obrazly sözleriň, üýtgeşik meňzetmeler ýaly çeperçilik serişdeleriniň üsti bilen okyja ýetirilýär. Şahyr türkmen bedewi hakda ýazsa-da, türkmen tebigatynyň daglary-düzleri hakda ýazsa-da, olaryň hemmesi şu topraga söýgüden ybarat bolup, Watan hakdaky simfoniýa öwrülýär. Şahyryň «Uçmah ýaly Diýarym», «Türkmenistan», «Watanyň» ýaly goşgulary ýurdumyzyň erkinligi, Garaşsyzlygyň beren bagty hakda söhbet açýar. Her bir şahyr Watanyň beýgeldip, özi hem beýgelýär. Sözümiziň gury bolmazlygy üçin şeýle setirleri mysal getirmek isleýäris.

Watan — gyzgyn gursagymda namysym,

Watan — ýüreginden öndüren enem.

Watan — babalaryň bagyşlan bagty —

Mukama hem mähre, söýgä eýlenen.

Gitsem — enem deýin elin serenim,

Gelsem — enem deýin gujak gerenim.

Örän dogry sözler. Watan hem biziň enemiz, atamyz ýaly mukaddesdir, keramatdyr.

Önem aýdysymyz ýaly, Nobatguly Rejebowyň goşgularynyň tema örüsi giň. Onda söýgi hakdaky liriki goşgular-da, «Serwi agajy» «Serkerde» ýaly goşgular toplumlary-da, ýurdumyzyň Oguz handan başlap Gahryman Arkadagymyza çenli bar bolan beýik şahsyýetlerimize bagyşlanan goşgular-da, türkmen tebigatynyň ýazlary-gyşlary barada ýazylan peýzaž lirikasy-da, poeziýa hakda pikirleri öňe sürýän şygryrlar-da bar. Bularyň bary hakda giňişleýin söz açmak bir sözbaşynyň çäğine sygmaýar.

Şu günler hem Garaşsyzlygymyza, hemişelik Bitaraplygymyza, mähriban Prezidentimiziň halka bagyşlan erkinligine guwanyp ýaşap ýören, gowy eserler döredip ýören ýiti zehinli galamdaşymyza täze-täze döredijilik üstünliklerini arzuw edýäris. Şahyryň bu kitabyňy okajaklaryň bolsa, onuň hiç kimiňkä meňzemeýän, özboluşly ajaýyp goşgularyny okap, lezzet aljaklaryna berk ynanyrys.

Atamyrat ATABAYEW,
Türkmenistanyň halk ýazyjysy,
Gurbannazar ORAZGULYÝEW
ýazyjy.

DILIMDE DOĞAM DIÝAR

Sena

Daglaryňyz beýik bolsun, bulutlary
lemmer-lemmer.
Daşlaryňyz lagyl-mermer, derýalaryňyz tereň
bolsun.
Seýkin basyp gelsin ýazlar,
kenizleri – näzik ýeller,
Çal dumanly jülgelerde umga bolsun, jeren
bolsun.

Ýelden ýyndam bedew bile şan getirň ilniňize,
Hiç kim dutaryndan gaýry ýanyňa ýarag almasyn.
Biliňizden önen perzent kuwwat bolsun bilniňize,
Ýüregňizden önen gyzlar ýürege ýara salmasyn.

Gasyn düşse ýüzüňize, diňe ýylgyrmadan düşsün,
Gara gözler ýaksa eger – ýylgyryp ýaksyn janyňyz.
Nanyňyz deý nurana Gün gögüňizden şugla saçsyn,
Tamdyrňyzdan tylla Gün deý lowurdap çyksyn
nanyňyz.

Kalbyňyzda ene kimin otursyn päk ynsabyňyz,
Dost-dogandan zyýat bolsun, dogan dostuňdan zyýada.
Küpürsäp ýatan toprakda gögersin, goý, yhlasyňyz,
Guruň ajap şäherleri – meňzesin diňe hyýala.

Geçmişiniň çuňdur siziň,
geljegiňiz juda beýik,
Türkmeniň adyn baýdak deý, al asmana göteriň siz.
Gül Diýarda ýaýrap-ýazlyp,
Gül Diýarda söýlüp-söýüp,
Köpeliň siz,
Köpeliň siz!

TÜRKMENISTAN

Berkarar döwletim, bagtyýar döwrüm,
Mesgenim,
mekanym – Türkmenistanym!

Uçmahy Diýarym, aýdyma öwrül,
Sen jigerde janym – Türkmenistanym,

Gül Diýar, gülgün Diýar,
Zeminde Günsüň, Diýar.
Ajap eýýamyň gelip,
Bagt bolup çüwdüň, Diýar.

Ýaşyl ýazly Diýar, ýeke-täгим sen,
Buýsanjaň başymda göwher täjím sen.
Mukaddes Watanyм, keramat ýurdum,
Döwletli döwranda seždegähim sen.

Türkmeniň sahawat saçagy sensiň,
Baýlyk-berekediň sakasy sensiň.
Agzybirlik – halkymyzyň senasy,
Sen meniň mukaddes hazyna-genjim!

Tereň derýalaryň aby-köwserdir,
Dagyň-daşyň – altyn, kümüş-göwherdir.
Kükräp gelse läle-reýhan ýazlaryň,
Gülgün Diýar älemgoşar öwseýdir.

UÇMAH ÝALY DIÝARYM

1

Türkmen, sen beýiksiň,
aslyň beýikdir,
Taňryм saňa beýik ykbal beripdir.
At-owazaň dolup jümle-jahana,
Rysgal-döwlet ýagýar arşdan hem kürsden,
Galkyn sen,

Silkin sen,

Ýalkan sen, türkmen.

Şirsiň sen,

Her işde rüstemsiniň, rüstem,

Berkarar döwletim,

bagtyýar döwrüm,

Sen beýik aýdyma,

aýgyda öwrül,

Ulus-illeriminiň bagtyna öwrül!

Asmanda parlasyn ýaşyl Baýdagym,

Sen pasly baharym,

Toýum-baýramym!

Adyň – doga,

jiger saňa bendiwan!

Çünki seni depesine göteren

Gujurly,

gaýratly Prezidentim bar!

Prezidentim,

beýiksiniz Siz,

beýiksiniz,

Taňrym Size belentligi beripdir!

Kämillik Siz!

Özgeriş Siz!

Ösüş Siz!

Siz beýik münýyllygyň Lideri!

Siz türkmen Parasady,

Paýhasy,

Siz halkyň görer gözi,

Didesi!

Erkana ýurdumyň erkin Baýdagy!

Kämillik Siz!

Özgeriş Siz!

Ösüş Siz!

Bagtyýar eýýamyň manysy Siz.

Taňrym Size öňdengörüjilik hem
Paýhas bilen zehin bagtyn berendir.
Mübärek nazaryň salan ýeriňden
Dömüp çykýar zawodlaryň toplумы,
Dömüp çykýar fabrikleriň toplумы,
Halka hossar,
ýurda howandar Lider,

Watan kuwwaty Siz,
Halkyň doklugy!
Külly türkmen ilim daşynda jemdir.
Külly türkmen diňe Size bitendir!
Külly türkmen diňe Siziň bilendir!

2

Watan – ýalňyz messebidir türkmeniň,
Watan – ýalňyz mesgenidir türkmeniň,
Watan söýmek – mezhebidir türkmeniň,
Mukaddes Diýara,

Watana,

Halka

Söýgüsi – baş mekdebidir türkmeniň!

Türkmenistan – iki dünýä barymsyň,
Buýsanjymsyň,

şöhratymsyň,

şanymsyň,

Watanymsyň,
Jigerimde janymsyň,
Sen söýgiň mekany,
Mähriň mesgeni.

Külly türkmen ilim Oguz han bolup,
Gorkut ata bolup,

Alp Arslan bolup,

Görogly beg bolup,

Pyragy bolup,

Nije müň ýyl jandan söýendir seni!

Seň üstüňde janyn berip, jan alyp,
Gözüň göreji deý görendir seni!
Sen atalaň al ganyňa eýlendiň,
Ak ýagşyna,
ak garyna eýlendiň,
Halkyň arzuw-hyýalyňa eýlendiň.

Bu gün beýik Arkadaga sygynyp,
Dünyä içre –
dünyä bolup beýgeldiň!
Prezidentimiz ýurda howandar,
Halkyna hossar,
Uçmah ýaly ajap Diýaryma ýar,
Görogly gaýratly Prezidentim bar!

3

Bu daglar – bizimdir,
düzler bizimdir,
Biziňkidir saglap ýatan derýalar.
Şahyr topragyny göwher-zer saýsa,
Dayhan topragyny keramat saýýar,
Prezidentim – beýik Arkadagymdyr!
Söýenim,
sylanym,
sarpalanymdyr!
Beýik ýeňişlere,
bagta ýarymdyr!
Allam arşdan Beýik Oglun ýalkasyn,
Ol – külli türkmeni
ýalkaýanymdyr!
Pajarla-eý, jennet bilen deň Diýar,
Arşdan alamatly Prezidentim bar!
Pähim-parasatly Prezidentim bar!
Paýhasy ganatly Prezidentim bar!
Biziň uly
maksadymyz,
matlabymyz,

Dünýä ýaly uly her bir tutummyz,
Dünýä ýaly uly her bir gadammyz.

Eý, bagty daş ýaran buýsanjaň halkym,
Bagtyň ýaly möçbersizdir
Watanmyz!
Prezidentim – beýik Arkadagymdyr!

Söýenim,
sylanym,
sarpalanymdyr!

Beýik ýeňişlere,
bagta ýarymдыr!
Allam arşdan Beýik Oglun ýalkasyn,
Ol – külli türkmeni
ýalkaýanymдыr!

Pajarla-eý, jennet bilen deň Diýar,
Arşdan alamatly Prezidentim bar!
Buýsan-eý,
berkarar
ýurduňa buýsan!

Bir agza bak!
Arkadagyňa uý sen!
Allam arşdan açdy döwlet sakasyn!
Heý-de, bu Diýary söýmez ýalymy?
Synlaň, parlap gelen türkmen ýazyny!
Bu ajaýyp ýazlar – türkmen halysy!
Türkmen hala geçiripdir ýazyny!

Synlaň rysgal-bereketli gallasyn,
Synlaň perişdeli desserhanyny!
Onuň náz-nygmatly tomsuny synlaň,
Synlaň onuň şirin-şeker güýzlerin!

Ak hanalar gamaşdyrsa gözleriň,
Bal gawunlar alyp barýar janyňy!
Döret, Diýar,

ýarat, Diýar,
gur, Diýar,
Dünýäň döwür-döwranyny sür, Diýar,
Sahy, sahawatly Prezidentiň bar!

Meniň Hak halatly Prezidentim bar!
Danasyňyz

giden bir dünýäsiňiz,
Agzybirlik – Siziň sarsmaz binýadyňyz!
Abadanlyk – Siziň ýaşyl baýdagyňyz,
Jahana ýaň salýar toý-baýramyňyz.

Nije ýyl ykbaly çat açan türkmen,
Bir supraň başynda ýaýnap-ýaýradyň!
«Döwlet adam üçin!» –

dünýä deň şygar,
Pähim-parasatly Prezidentiň bar!

Türkmenim,
alnyňdan ak Gün dogupdyr!
Ykbalyň göterlip,
Bagtyň çüwüpdür!
Giň Diýarda syrgyn-syrgyn illeriň
Bir Saçaga,
Bir Ojaga sygypdyr!

Sygynypdyr beýik Arkadagyna!
Mukaddes Watanyň sarpalanyna!
Tutuş türkmen halkym bir janu-tendir
Tutuş türkmen halkym Saňa bitendir.
Prezidentim, türkmen

Seniň bilendir!
Rowaç bolsun,
röwşen bolsun ýollaryň,
Beýgel,
arşa sary azym ur, Diýar,
Dünýäde şöhratly Prezidentim bar!

Eý, keremli,
keramatly Watanym,
Desserhanym ýaly mukaddessin sen!
Yşku-heser ýaly muhabbetsin sen!
Meniň daşdan galam,
Ymaratymсын!
Nurnama deý,
namazlyk deý päkize
Topragma baş egip,
sežde etdim men!!!

Janymdan syzdyryp ýazan şygrylam,
Saňa ak ýürekden ybadatymdyr!
Bir gün başym goýsam seniň üstünde,
Ol saňa iň soňky mynajatymdyr!

Owadan Diýarym,
ata Watanyň,
Güllerini ysgasam başym sämeýär.
Başym çasyň aýylyaryň essimden,
Sen polatdan galam,
daşdan erkim sen.
Senden beýik,
senden eziz,
senden ýeg,
Arşyň-kürsüň arasynda näme bar?!
Türkmen ogly mertden mertdir,
Begden beg!

Diýarymyň nämedigini bilýändir:
 Geçmişde ýurduma göz diken saýry!
 Gaýdyp gözýaş dammaz seniň üstüňe,
 Gan dammaz göbekleň ganyndan gaýry!
 Diňe dyza çöküp,
 Tuguňy öpüp,
 Gözümizi yaşlamaga rugsat ber!

Mukaddes Watana edeliň sežde,
Geçmişim sen,
Röwşen Geljegim sende.
Sende ulus-iliň bagty jem, Diýar,
Şa kaddy-kamatly Prezidentiň bar!
Soltan sagadatly Prezidentim bar!

5

Eziz Watan,
sen Kábämsiň,
Kyblamsyň,
Göçgün ruhum,
howalamsyň,
howamsyň,

Seniň adyň dillermiziň senasy,
Seniň adyň zybanymda dogamdyr.
Seň topragyň namazlyk deý mukaddes,
Seň topragyň –
kalbymyz deý päkize.

Gören aşyk bu owadan Diýara,
Görmedikler gaýybana aşykdyr.
Bu toprak Allanyň beren serpaýy
Şazada türkmene,
Kalby päk ile!
Buýsandygym saýy,
söýdügim saýy,
Röwşenlenip artyp barýar hümmetiň,
Arzylanyp,
artyp barýar gymmatyň.

Ýaşyl ýaýlalarda ýazylyp-ýaýrap,
Ýylba-ýyldan artyp barýar ymmatyň.
Eziz Watan,
sen Kābesiň,
Kyblasyň,
Sen halkymyň jan-jigerne deň, Diýar,
Seniň şan-şöhretly Prezidentiň bar!

Köpetdagym dag ähliniň şahydyr,
Köýtendagym dünýe ýaly bakydyr.
Daraýy deresi,

Umbar jülgesi

Gojaman Heregiň çaýy-çeşmesi,
Jümle-jahan heýjany hem eşreti,
Jennetdir,

uçmahdyr,

Erem bagydyr!

Balkan dagy – mydam Balakan dagym,
Gadymy Dehistan,
Meşet misserian
Türkmeniň beg bolup ýaşan dünýesi.
Eý, pelek,

arş üzre

aýlanýan pelek,

Ýerde-gökde gaýry uçmah barmydyr?!

Tenekardyr jana şypa howasy,
Çeşmesi – senadyr,
Çaýy – dogaýy.
Aby-köwser suwňa basyp dodagym,
Sežde edip

kylýarys biz togaby.

Topragym, seň astyň-üstüň hazyna,
Her gysymyň lagyl, göwher, genç, Diýar.
Bu gün seniň ykbalyňy özgerdýän
Beýik syýasatly Prezidentim bar!

Tolkun sen,

Tolgun sen,

Bahry Hazarym,

Sen Hakyň didaryn gören ummansyň.
Dünýe döräp

gadymy hem

müdimi

Türkmen ýurduň huwwalansyň.
Üwränsiň!

Ulus-ile sen döwletli döwransyň,
Apy-tupan,

harasatda

möwç urup,

Daglaryma,

düzlerime,

sährama

Bulut bolup,

Baran bolup barýarsyň,

Çabga bolup,

Ýagmyr bolup ýagýarsyň.

Tolkun sen,

Tolgun sen,

Bahry Hazarym,

Hak sylaýyp salmyş saňa nazaryn.

Möwç ur, Gürgen deňzim,

Garabogazym,

Size sežde edip gurban bolaýyn.

Türkmeniň ümmülmez hazynasy sen,

Astyňda çaykanýar nebit ummany,

Astyňda çaykanýar gazyň ummany.

Türkmeniň buýsanjy,

baýlygy sensiň,

Türkmeniň dag-düzli,

sähraly-çölli

Dünýä içre deňiz şalygy sensiň!

Suwuň jana şypa,

Derde em, Diýar,

Hazary halkymyň bagtyna öwren

Pähim-parasatly Prezidentim bar!

Agzybir raýatly Prezidentim bar!

«Gara altyn»,

«mawy altyn»,

«ak altyn» –

Mesgeni sen,

kuwwatlandyň,

bat aldyň,

«Türkmenistan – beýik döwlet!» –

at aldyň,

Bagtyna buýsanyp,

baýnady halkym!

Çar ýana uzaýar demir ýollaryň,
Ak asman ýollaryň, deňiz ýollaryň.
Hazaryňda baýlyk bolup tolkunýar,
Bagt bolup tolgunýar mawy gomlaryň!
Garagumda baýlyk bolup tolkunýar,
Bagt bolup tolkunýar depe-gollarym.
Çar ýana uzaýar demir ýollarym,
Ak asman ýollarym,
Deňiz ýollarym.
Doganlyk ýollarym,
Dostluk ýollarym.

Ulus-il bagtyýar,
Ýurdum berkarar,
Dünýäň ähli ýolun dostluk ýoluna
Öwren parasatly Prezidentim bar!

6

Mukaddes Watanyň,

kerem topragym,

Keramatly ýurdum,

Sen Ylah nursuň!

Dünýäň kartasynda äpet Öküz deý

Hazar ummanyňa baş egip dursuň!

Ylahy Watanyň,

keramat ýurdum,

Desserhanym ýaly mukaddessiň sen,

Yşk-heser deý mähir-muhabbetsiň sen.

Geçmişim sen,

Aýdyň Geljegim sende,

Göçgüniň göwünde,
Howalaň serde!

Sen türkmen togaby,
edýäris sežde,
Nije müň ýyl seni gorap jan alyp,
Janyn berdi nije gerçeğiň sende!
Daga azym urup,

daşy syndyran,
Arşa azm urup,
çarhy dönderen,
ýerin gandyran,

Halkym saňa yşkyn, yhlasy ekip,
Halkym saňa şirin jandan jan berer!
Watan, saňa külli türkmen bendiwan,
Seniň parasatly Prezidentiň bar!

Asmanda parlaýar ýaşyl baýdagym,
Zeminde parlaýar toýum-baýramym.
Gökden toýnuk gurup barýan durnalar,
Sende watan tutup,
Sende ýerleýär.

Aşgabadyň –
yşkdan bina paýtagtym,
Mydam dogan-dost dilinde gürleýär.
Bereket derýasyn–rys gal derýasyn
Akdyryp zawoddyr fabrik güwleýär.

Giňden tutuň ýaş-ýelenleň döwresin,
Watan näme?

Diýar näme?

Halk näme?

Olaň kerem-keramatyn öwrediň!
Beýikdigini öwrediň bu döwletiň!

Uly boluň,
uly boluň, ogullar,

Ýogsam ýurt gursaga ýerleşýän dälidir!
Ululygyň nämedigin görkezdi,
Bir zaman dünýäni tagtlan oguzlar!

Watan – ýalňyz mesgenidir türkmeniň,
Watan – ýalňyz messebidir türkmeniň,
Mukaddes Watana,

Diýara,

Halka

Söýgüsi – baş mekdebidir türkmeniň!

Berkarar döwletim, bagtyýar döwrüm,
Sen mukama öwrül, aýdyma öwrül,
Ulus-illerimiň bagtyna öwrül.
Pelpelle asmanda, owadan göwnüm,
Bagtyýar şäherlem, obam, kendim bar!
Beýik syýasatly Prezidentiň bar!

Dünýä meşhur uçmah ýaly Awazaň,
Döwletli döwranda Diýar abadan,
Liderim işleýär janyn aýaman!
Watan,

Diýar,

Halkdyr – ähli aladaň!

Ulus-iliň bagty – Siziň bagtyňyz!
Ulus-iliň kalby – Siziň tagtyňyz!
Ýagşyzada halkym, ýazylyp-ýaýra,
Beg bol, halkym,

baý bol,

bagtyýar baýna,

Şalara mynasyp köşgi-saraýda.

Günsaýyn göterlip,

gülleýän ýurdum,

Tükenmez baýlygym,

gaznam-genjim bar!

Sahy-sagadatly Prezidentim bar!

Türkmen, dünýä görkez beýik gudratyň –
Sungatyny adyl döwlet gurmagyň!
Handan hansyň, türkmen,

akyl danasyň,

Begden begsiň, türkmen,
Asylzadasyň!

Aslymyz – bir!
Agzymyz – bir!
Aklymyzy bir edip,
Bir beýik Pikire,

Paýhasa bitip,
Tutuş türkmen halkym bir ten, bir jandyr.

Bu ullakan ýurda,
Bu beýik ýurda
Oguz hana kybap OGUL derkardyr!
Arkadagym,

Siz hakyky

Lidersiz!

Allam Size baky rowaçlyk bersin!

Erem bagy bolmuş boz alasynda,
Il heýjana gelmiş howalasynda.
Mukaddes Watanym,
Keramat ýurdum,
Sen bakysyň dünýäň dowamatynda!
Sen bakysyň!
Buýsanjymsyň!
Bagtymsyň!
Halkym – janym,
Ýurdum – dinim-imanym!

Taňrym ýaly,
Beýik Watanym ýaly,
Beýik Arkadagym – ýeke-tägidir!
Diýar – depäimizde göwher täç bolsa,
Prezidentim Watanymda Täjimidir!

Berkarar döwletim, bagtyýar döwrüm,
Beýgel,

özger,

ös-de aýgyda öwrül!

Ýaşyl tugun arşa göteriň döwrüň!

Halkymyň bagtyýar aýdymna öwrül!

Hyýal bolup,

heser bolup,

ha:l bolup,

Jadyly ýaýlaňda aýlanýar göwün.

Mes-mele topragym – mele nan ýaly,

Ýaýlalam,

alalam

desserhan ýaly,

Ýagşyzada halkym,

Şahandaz halkym

Jümle-jahan içre şirin jan ýaly!

Söýüň, söýlün bu owadan Diýarda,

Söýüň ony, janu-dilden söýüň siz!

Zeminde Gudrat ýok Watandan gaýry,

Bu mukaddes Watanmyza uýuň siz!

Ýagşy ile ýagşy sözler ündelsin,

Sözleriňiz şeker olsun,

gant olsun.

Bu mukaddes Watan,

Uçmahy Diýar

Mähir-muhabbete,

yşka gundalsyn!

Agzybir, abadan şäher-kendim bar!

Oguz han adatly Prezidentim bar!

Garagumum –

gara humum –

hazynam,

Çaýkanar sen deňiz günleriň ýatlap.

Syryp san-sajaksyz ýodadyr ýoluň,

Eýýamlaň,

heňňamlaň

kerwenin çekdim.

Jigerim daglaýyp,

Gözlerim ýaşlap,

Suw-suw diýip ötdüm seniň üstüňden!

Guba çägäm, açylmyşdyr bagtyň, heý,

Ýyllar çekdi,

eller çekdi tagtyň, heý!

Ýaşyl ýaza,

Ajap eýýama ýetdiň!

Altyn asyr derýaň,

Garagum derýaň,

Jeyhun derýaň bilen reýhana ýetdiň!

Mawy gazyň umman bolup çaýkanyp,

Goja göwün ýaly heýjana ýetdiň!

Türkmeniň rysgally desserhany sen,

Türkmen ýaly gadymy sen,

Baky sen!

Dünýe döräp dyman dünle Garagum,

Baky bahar geldi gülle, Garagum.

Genji-käniň,

hazynalaň mesgeni,

Bu gün saňa aşyk dünýe, Garagum!

Gülle,

gülle beýik günde Garagum,

Dagdan Arkadagyň,

Jigerbendiň bar,

Beýik Hak halatly Prezidentiň bar!
Diňle meniň mynjatym, Ýaradan,
Diýaryma nazar sal sen,
gara sen!

Türkmen Watan diýip janyn aýamaz!
Söwer Ogluň –
türkmeniňi aýa sen!

Namazlygy ýaly päk Diýarynda
Küren-küren
şäher bolsun,
kent bolsun.

Perigatanç gözelleri ykbally,
Gerçek ýigitleri döwletment bolsun!
Hemişe – parahatçylyk abadanlyk bolsun!

Ýalka,
ýalka,
ýagşy halkymy
ýalka!

Watan – sarsmaz galam,
Ymaratymdyr!
Bir gün başym goýsam seniň goýnuňda,
Saňa seždäm,
saňa ybadatymdyr!
Jiger-bagrym ýaryp çykan şygrylam –
Derwüş bolup aýdýan mynjatymdyr!

9

Prezidentim,
uçur bedew atyňy,
Prezidentim, göçür bedew atyňy,
Ahalteke atyň çarpaýa galsyn –
Çüwen ykbaly deý bu beýik halkyň!

Ýöne at däl Siziň münen bedewňiz,
Ol at Togrul begiň ganatly aty,
Ol at Alp Arslanyň ha: alatly aty,
Ol at Gyratydyr Görogly begiň!

Türkmen ogly bedew ata türgendir,
Türkmen ogly aty bilen rüstemdir,
Türkmen ogly aty bilen türkmenidir.
Türkmen tylla-tagt saýandyr bedewin,
Dal bedewiň

simu-zerden eýerin!

Goýber, Şuňkar guşuň jylawyn goýber,
Ol jümle-jahany bendi eýlesin.
Ol ylham-yşk bolup,
Gözellik bolup,
Arş-kürs arasynda tüweleýlesin!

Türkmenistan ýurdum –

bedew at ýaly

Ýüzin salyp röwşen geljege barýar.

Ajap taglymatly Prezidentim bar,

Gyratly,

nuratly Prezidentim bar.

10

Gurulýar paýtagtym,

Gurulýar ýurdum,

Her bir jaýy – köşk – saraýdan zyýada,

Her binasy – dilimiziň senasy,

Her zawody,

her fabrigi,

desgasy

Halkymyzyň Bakylygynyň dessany!

Berkarar ýurdumda bagtyýarlyk bar,

Her ädimi ýeňiş,

üstünlik,

açys.

Dana Arkadagynyň paýhasy bilen,

Pajarlaýar uçmah ýaly ýaşayys!

Rysgal-döwlet ýagýar arşdan hem kürsden,

Gazu-nebit çogýar sähradan-düzden,

Beýgel sen,

Kämil çyk,

merdana Türkmen!

Berkarar döwletiň bagtyýar döwrün
Dünýäniň ajaýyp aýdymna öwrün!
Arkadagýň saýasynda jem bolup,
Liderimiz bilen bir jan-ten bolup,
Türkmen dünýä gudrat görkezip barýar.
Beýik halkym beýik döwletin gurýar,
Sebäbi guruhy Prezidentim bar!
Ylahy halatly Prezidentim bar!
Arşdan alamatly Prezidentim bar!
Paýhasy ganatly Prezidentim bar!

2009 ý.

GOJANYŇ WESÝETI

Goraň Watany, ogullam,
Ol mukaddes ymaratdyr.
Söýüň Watany, gyzlarym,
Ol söýgüden ybaratdyr.
Watan üçin baş goýsaňyz,
Ol – Watana ybadatdyr.

DÖWLETLI DÖWRAN GELDI

Berkarar Diýar, saňa
Döwletli döwrän geldi!
Janlar saňa sadaga,
Allamdan perman geldi!

Baglara seýran geldi,
Kalbyma heýjan geldi,
Jahany haýran kylyp
Bir ajaýup zaman geldi!

Daglarym lagyl-göwher,
Ýaýlam al-ýaşyl öwser,
Derýalam aby-köwser,
Eşretli eýýam geldi!

Galkyp döwlet daragtym,
Ýurda sygmaz baý bagtym,
Ak mermerden paýtagtym,
Ýoluňa rowan geldi!

Awazam – yşku-heser,
Her binasy köşge deň,
Jahan saňa keşt eder,
Jümleýi-jahan geldi!

Pelpelle arşda ruhum,
Watandyr seždegähim.
Emriňden Adyl şahym,
Emrinden Arkadagyň,
Döwletli döwran geldi!

WATANYM

Watan – gyzgyn gursagymda namysym,
Watan – ýüreginden öndüren enem.
Watan – babalaryň bagyşlan bagty –
Mukama, mähire, söýgä eýlenen.

Gitsem – enem deýin elin serenim,
Gelsem – enem deýin gujak gerenim –
Eziz Watan, sensiň şirin janlary,
Seniň üçin şirin janyn bereniň.

Olaň arzuwydyň, aýdymydyň sen,
Olar sen bolubam göwsüňde galdy.
Aby-Zemzem suwy bar bolsa sensiň,
Senden haýsymyzyň mährimiz gandy?!

Seniň Garagum däl, altyn humuň bar,
Seniň dagy-daşy ýarýan demiň bar.
Seniň şan-şöhratyň ýer ýüzüne däl,
Onuň geljegne-de ýalkymyn salýar.

Ädim ur, Watan,
Döret, gur, Watan,
Ýeňişlerden ýeňişlere ýör, Watan!

DIÝAR

Sallanyp geler ýazlary,
Ýeller seýkin-seýkin Diýar.
Goýnuňda ýazyň ýazlaýyp,
Arşa çykdy keýpim, Diýar.

Al asmanyň durnalydyr,
Daglaň injir-hurmalydyr,
Tereň çeşme-çaýlaryňa.
Aşyk bolup ýörmelidir.

Gülleriňden ot alaryn,
Iýmişleňden dat alaryn.
Başa çekip sermes bolýan,
Sabaň elwan badalaryn.

Höwürtgesi ýşk-heseriň,
Pynhan syrly gijeleriň.
Ýada salýar ümüş-tamys
Söwer ýaryň didelerin.

Kükräp gelýän çabgaňdyryn,
Şabrap-şabrap ýagýandyryn.
Heser siňen aýdymyň hem
Seniň datly nagmaňdyryn.

Sallanyp geler ýazlaryň,
Ýeller seýkin-seýkin, Diýar.
Goýnuňda ýazyň ýazlaýyp,
Seni jandan söýdüm, Diýar.

WATAN

(Aýdym)

Watan, Watan, eziz Watan,
Baky bagy-Eremsiň sen.
Keramatsyň, keremsiň sen,
Gara bagyr enemsiň sen!
Gursagyma buýsanç bilen
Jiger mähriň berersiniň sen.

Seniň sähra-çölleriňe
Baran bolup ýagsam, Watan,
Ýaşyl ýazlaň aýdym edip,
Ýedi yklyma ýaýsam, Watan,
Gije gökde Aýyň bolup,
Gündiz Gün deý ýansam, Watan!

Sahawatyň saçagy sen,
Namazlykdan zyýadymyň.
Rysgal-döwlet sakasy sen,
Genji-känli Diýarymyň.
Ata Watan, ene toprak,
Dogduk depe diýýänimsiň.

Daglaň belent howalamdyr,
Hazar deňzim-yşkym sende.
Tozuň göze sürme edip,
Topragyňa edýän sežde!
Mähir bile muhabbet sen,
Mukaddes sen, mukaddes sen!

DIÝARYM SEN – DÜNYÄM SEN

Körpejekäm,
diňläp rowaýatlaryň,
Diňläp täsin ertekiňi, Diýarym,
Seni göz öňüne getirjek bolup,
Görjek bolup horlanardy hyýalym.

Taý bilen takyrda çapysan pilläm,
Men «Bagtly geljegme barýany» aýdyp,
Teý seni aklýma sygdyryp bilmän,
Ynanardym seni dünýesiň öýdüp.

Mekdepdekäm,
aýlap globuslary,
Dünýäň ýüreginde ýerleşen ýurdum,

Kämillikde,
syryp seniň gollaryň,
Günortadan girip, Şemaldan çykdim.
Sökdüm illerini ileriň, gaýraň,
Synlap är ömründen uzyn ýollaryň,
Ýurdum, giňligiňe galdym men haýran.

Seniň çuňlugaň ýetmedi ylym,
Beýikligiňe çatmady meň akylým.
Diýarym – dünýäm sen, rowaçlan şeýdip.
Çaga duýgularym aldanman eken:
Ýurdum, seni tutuş dünýädir öýdüp.

AWAZA AÝDYM

(«Döwletli döwran geldi» spektaklyndan)

Awaza... Awaza...
Söýgi ýaly owadan,
Jadyly sen yşk ýaly!
Awaza... Awaza...
Ak bulut deý binalaň,
Lowurdaýar köşk ýaly! Awaza... Awaza...

Umman goýnuň uçmahdyr,
Göwün uçjak-uçjakdyr!
Awaza... Awaza...
Bu dünýäniň manysy –
Beýik bagtyň guçmakdyr! Awaza... Awaza...

Ganma ýokdur mähriňden,
Bagtymyzyň şähri sen!

Awaza... Awaza...
Geljegimiz deý owadan,
Dünýäň açyk şähdi sen! Awaza... Awaza...

Çyksaň seýli-seýrana,
Ýürek gelyär heýjana,
Awaza... Awaza...
Dünýäň jahankeşdeleri
Galýar saňa haýrana! Awaza... Awaza...

Diýar – jiger, a sen jan,
Gören saňa bendiwan,
Awaza... Awaza...
Jahana meşhur bolmuş,
Seniň adyň-owazaň! Awaza... Awaza...

AWAZA

(«Döwletli döwran geldi» spektaklyndan)

Uçmaha düşeý diýseň, Awaza gel, Awaza,
Hüýlenip göçeý diýseň, Awaza gel, Awaza,
Diýaryň açay diýseň, Awaza gel, Awaza,
Söýseň, dünýäni söýseň, Awaza gel, Awaza!

Aşyk bolman bilmersiň möwjäp ýatan ummana,
Goýnuňda gulaç urup dönýäris biz guwwasa.
Däli deňzim, çaykanyp aşyklaryň huwwala,
Yşka sataşay diýseň, Awaza gel, Awaza!

Munda ýollar uzaýar jahanyň çar ýanyna,
Dünýä malyny berem bir günlük seýranyna.
Ganat-persiz uçar men ýüregmiň heýjanyna,
Seriňden geçeý diýseň, Awaza gel, Awaza!

Mawy ummanym gaýlap, dolup-daşyp tolkun-eý,
Ýeňişlere ýar Diýar, umman bolup galkyn-eý!
Lezzetin gör ýaşayşyň, bagty çüwen halkym-eý!
Guş bolup uçay diýseň, Awaza gel, Awaza!

DÖWLETLI DIÝAR IÇRE

(Aýdym)

Jahan Hakyň yşky-heý, yşk serleri göçürsin,
Görün dünýäň eşretin döwletli Diýar içre.
Göwünleň howalasy göwreleri uçursyn,
Daga-derä keşti ediň döwletli Diýar içre.

Baýlyk-bereket ýagmyş Taňryň rahmet nurundan,
Ýazlaryň al ýagşyndan, gyşlaryň ak garyndan.
Söýüp gana bilmersiň Diýaryň didaryndan,
Gözlerden yşk syçrasyn döwletli Diýar içre.

Muhabbetden gurulýar her bina, her ymarat,
Howam-suwum, daşym-gumum keramatdan ybarat.
Desserhandan zyýada ýerge eýläp ybadat,
Geziň sähra-deşterin döwletli Diýar içre.

Jahana meşhur bolmuş, uçmah şährim – Awazam,
Humaýun saýa salmyş, ulus-iller abadan.
Söýüň, söýlüň, der döküň janyňzy aýaman,
Il gudrata uçrasyn döwletli Diýar içre.

Genji gara bag bolsun çöller, düzler, öleňler,
Uçmah ýurda uçrasyn syýahata gelenler,
Halkymyň Arkadagy baky biziň bilendir,
Gül Watana yşk ediň döwletli Diýar içre.

TOPRAGYŇ TAGAMY

Topragym, pajarla,

topragym, gülle,

Bu baky ýaşayşyň gönezlige sen.

Bir görsem-ä atyz doly «ak altyn»,

Bir görsemem, al ýañakly alma sen.

Desse-desse galla,

Besse-besse gül,

Ýaşayşyň özi sen,

gözelligi sen.

Ylla tylla ysyrgasy gyzlaryň –
Sallanan salkymy gelinbarmagyň,
Synlap gördüm onda owadan ýerim,
Seniň bulduraýan görkünüň-görmeginiň.

Sen ýüzi gylawlan gülaby bolup,
Gül aby deý syryp gitdiň damagym.
Iýdim, toprak, seni heýjana gelip,
Alyp senden ýaşayyşyň tagamyn.

Pyragynyň lebzi ýaly halal sen
Hem-de hümmetli sen ene süýdi deý.
Seň miwäňden seni tanadym, toprak,
Sen, asal sen, gyz lebiniň dady deý.

Ýaz saňa burk urup gelen pillesi
Ne-hä uçup bildim,
Ne-de uçmadym...
Nygmatyňy iýip, labzym süýjedi,
Gülüň ysgap, yşk derdine uçradym.

GÜN

Tylla Günüm, gark et meni nuruňa,
Edil dik depämden şuglaňy saçyp.
Geç sen türkmen asmanynyň törüne,
Ol türkmen göwni deý mydama açyk.

Şu topraga hyzmatmydyr arzuwym,
Ýandyr meni, ýandyr gyzgyn howruňa,
Şu topraga meňzeýänçä reňkim,
Meňzeýänçäm öz topragmyň ogluna.

Seniň şu topraga yhlasyň uly,
Günde on baş sagat üstünde dursuň.
Bal deý damjak bolup duran üzüm sen
Hem-de öz gabygna sygmadyk narsyň.

Gor guýduň ak garpyzlaryň göwsüne,
Ýalyn ýaly ýalkym salýar dilimi.
Garpyz däl-de, köz ol, daglar dadyna,
Ynanmadyk degrip görsün dilini.

Näzi-nygmatymyň gözbaşy – Günüm,
Bagtym saýyp ýüze syldym men seni.
Seniň mährem howruň bollugy üçin,
Meniň ülkäm bolçulygyň mesgeni.

Iki ýola hasyly sen topragyň,
Seniň tylla jöwzaň mähirden doly.
Juda gazaply sen, yetişen gyzyň
Ejaba sygmadyk söýgüsi ýaly.

Sowuk owadanlyk derkar däl maňa,
Hem yssyz gözellik nämäme gerek.
Güle ys sen,

bereket sen topraga
Dözümli daraýan jöwzaňa derek.

GARAGUMUM

(«Sahawat derýasy» spektaklyndan)

Garagumum,

göz-guwanjym,

buýsanjym,

Türkmeniň rysgaldan doly saçagy!

Wah, sen biziň söýgimizi duýsaňdyň!

Berekediň, sahawatyň sakasy!

Şaglap gel-eý ak jalasy ýazlaryň,

Eýläp gel-eý Garagumum lälezar!

Watan, senden eziz,

Senden mukaddes

Arşyň-kürsüň arasynda näme bar?!

Yşkymyzy gönderersiň badalap,

Gandyrarys gözlerimiziň nurundan.

Gül açarsyň,
pajarlarsyň,
parlarsyň,
Gerçekleriň göçgün-göçgün ruhundan.

Derýalaryň Baklygyň aýdymy –
Uçmahdan tovlanyp gelyän köwserdir!
Gysym gumuň dür-merjenden arzyly,
Dagyň-daşyň altyn-kümüş, göwherdir!

Garaguma şirin jandan jan berip,
Güwläp akýar Altyn asyr derýasy!
Göterilýär genji-gara bag bolup
Juwan ýaşlaň kalbyndaky heýjany!

Ömrümüzizi bagş eýlejek saňa biz,
Altyn asyr, sen Alladan ýalkandyň!
Ogullaryň yhlasyndan, yşkyndan,
Gülgeüzarly ykbal bolup galkarsyň!

MINARA

*(Aşgabadyň 240 kilometr çemesi gaýrasynda, orta çölde
söweşijileriň sakçylyk çeken minarasy bar...)*

Wagt ony kem-kemden gemrip başlapdyr
Hem ýumrup başlapdyr ýagys, gar ony.
Şemal oňa kemeňçe deý syhalyp,
Gozgaýar minaraň ýürek zaryny.

Başyn bulda diräp duran minara
Dyrmaşýaň,

surnugýaň,

aýlanýar kelläň.

Hol aşakda bolsa mymyk şemala
Minaraň kölgesi atyp dur hallan.

Ol türkmeniň gadym sakçylyk minarasy,
Onda gerçeklerimiz durup nobata,
Sakçylyk çekipdir ençe asyry.

DAL BEDEW

Dal bedewim,
ýel bedewim,
gardaşym,
Süýnüp gelýär däli dünýäň ýüzünden.
Ýanyp gelýär ýyldyrymdan bedeni.
Daş asyrlaň,
bürünç,
demir asyrlaň
Gara daglaryndan,
deşti-düzünden.
Uçup gelýär gara ýeri sarsdyryp,
Oguzlaryň şan-şöhraty –
Bedewi!

Uçup gelýär Oguz hanyň Nur aty,
Buz dagynda pata alyp pirlerden,
Gylaw alyp gerçek-gerçek ärlerden,
Harlanda agzyndan ataş sowurýar,
Haýkyranda gümmürdedip gökleri,
Çyrypynanda godukladýar Zemini.
Nurat bolup uçup gelýär oguzlaň
Kämilligi,
idealy,
zehini!
Türkmen – umman ýaly çarp urup duran,
Däli siller ýaly çyrypynyp duran,
Bu gudratly dal bedewi jylawlap,
Alawlap,
azm urup çarhypelege,
Dünýäniň eýesi –
Soltandyr!
Begdir!

«Bedewim, men saňa gardaş diýerem,
Gardaşdan eziz sen,
Gardaşdan ýegsiň!»

Ýeriň ýürejigi jünbüsläp gidýär,
Ýerden-gökden uçup gelyän gőzellik
Jümle-jahan halkyn bendiwan edýär!

Dünýäde tizlik ýok göwünden ýyndam,
Ol Adam oglunyň göwnüne ýetýär!
Bendi edýär onuň kaddy-kamaty.
Uçup gelyär asyrlaryň aýdymy,
Uçup gelyär Göroglynyň namasy:
«Perzent dilemedim,

seni diledim,

Şalyk dilemedim,

seni diledim,

Seniň bilen ýedi yklymy tagtlap,
Syndyrdym çarhyny çarhypelegiň!».

Arşdan uçup gelyär uçmahy bedew,
Hol yzda galdyryp guşlary bedew.
Sazyna göterlip Baba Gammaryň,
Öwredýär ganatsyz uçmagy bedew!

Üsti Süleýmanyň tagtyndan ýegdir,
Dünýäň baýlygyndan,
bagtyndan ýegdir.

Ýel bedewim,

dal bedewim,

türkmeniň

Akly seni

ganatly at edendir!

Türkmen seni rowaýata göterip,
Keramatly,

halatly at edendir!

Sen halkymy şan-şöhrata ataryp,
Türkmeni şir türkmen eden bedewsiň!

Faraonlar kümmet salyp beýgelsin,
Şalar köşgi-eýwan salyp beýgelsin.
Nije mün ýyl sen Türkmeniň mährine,
Söýgüsine,

yhlasyna eýlendiň,

Sen türkmeniň ykbalyna aýlandyň!

Sen gadym türkmeniň danalygyndan,
Geniliginden,

beýikliginden,
Juda, juda beýik seýisliginden
Bina bolan bir ajaýyp heýkelsiň!

Türkmen urşa-ýowa girip seň bile,
Duşmanyndan rüstem bolup çykandyr.
Eýýamlarda,

heňňamlarda seň bile,
Döwran sürüp,
dünýä gurt oýnun gurup,
Är türkmen,
şir türkmen bolup çykandyr!

Şuňkar guşum,
göwün hoşum,
Gyratym,

Sen jümle-jahanyň rowaýatysyň,
Sen türkmeniň göwün howalasysyň,
Göçgünisiň,
erkinligi,
erkisiň,

Mertligisiň,
gözelligi – görküsiň.

Asmanyň Aýyny nal edeýin men,
Akmaýanyň ýolun ýol edeýin men.
Uçup gideýin men arşy-aglaga!
Pegas näme?

Sensiň dünýäň ylhamy,
Kaddy-kamatyňy görkez Allama!

Türkmen seni pirlı sazyna saldy,
Dessanyňa saldy,
Aýdyma saldy.

Türkmeniň iň beýik mukaddesligi!
Türkmeniň uçmahdan owadan kalby!

Sarç bedewim,
garyçgaý deý
bedewim,
Sallanyp,
sülmüräp
seýrana gelyär.
Jümle-jahan ýşky,
Kaddy-kamaty –
Dünýä gözellikden heýjana gelyär!
Sen türkmeniň dünýä beren namasy,
Sen türkmeniň dünýä beren aýdymy.
Parran geçip niye-niye eýýamdan,
Parran geçip niye-niye heňnamdan.
Türkmen bilen gardaş olup,
höwrügip
Türkmeniň bakylyk,
azatlyk hakda
Iň mukaddes aýdymyna öwrülip,
Eý, beýik buýsanjym,
Şöhratym-şanym,
Gelip gonduň döwletimiň Tugrasyna.
Rowaýaty,
keramatly bedewim,
Gonduň ýüregine ajap Eýýamyň!

TOPRAK

Ýene tolkun atdy durnaly asman,
Bahar geldi gülden kürtesin geýnip.
Ak düýşli ukudan oýan, topragym,
Dynjyn alyp turan pälwan deý gernip.
Oýan ysgap-ysgap burk urýan ýazy,
Ýuwun sen sabanyň elwan çygyna.
Buglanan palaw deý seniň synaňdan
Göterlen bug siňsin Günüň çoguna.

Tä Bahry Hazardan däli Jeýhuna,
Serhetabatdan Aýböwrüň düzlerine çen
Gijesi ýok, gündizi ýok merdanlar
Zähmet çekýär, özgerýär boz meýdanlar.
Kuwwatly ölkämiň gudraty bilen,
Gelipdir ýer eýeleri, topragym,
Iş ileri, topragym!

Dilýär «polat atlar» kartalaň göwsün,
Mele toprak akyp barýar yzyndan.
Babadaýhanlaryň galkynýar göwni,
Mele ýerim, ene ýerim, ysyňdan.

Goja daýhan kartaň başyna gelip,
Şu toprak üstünde gören pursadyn
Ýada salyp, birdem hyýala batyp,
Soň ilkinji çigdi topraga atyp,
Berýär daýhan ogullarna rugsady:

«– Ekişiň hatasyz bolsun, ogullar,
Çykyşyň hatasyz bolsun, gowaça.
Hepde geçmän ýaýyp ýagly ýapragyn,
Parlap galsyn, parlap galsyn gowaça.
Mün bolsun her atan çigdim, topragym,
Ýaşayşyň çeşmesi – bagtym – topragym!»

Dabanyndan ot syçraýan gelinler,
Gyzlar başa orap akja ýaglygyn,
Seýle-seýrana däl, çykypdyr işe.
Saňa demi siňsin joşan ýaşlygyň,
Saňa deri siňsin joşan ýaşlaryň.

Olaň gyzgyn söýgüsinden nur alyp,
Olaň gyzgyn söýgüsinden gor alyp,
Gel, topragym, joşa,
Gel, ölkäm, joşa!
Bizden seniň hereketiň, topragym,
Ber baýlygyň berekediň, topragym!

MARU-ŞAHU-JAHAN

Magrupdan Maşryga ady ýañ salan,
Şarkdan Şama permanyna diň salan,
Naýzasyna ýaşajyk Aý sanjylan
Bir ýarym millionly äpet şäherde

Durmuş dowam edýär,
Gülleýär ylym,
Kemalyň şygryna durlap zehinin,
Müneçjimler asman sary galkyndy

Gökden çözüp takdyryny zeminiň.
Ady dünýä,

aňy ýere sygmadyk,
Döwranynyň sowulýanyn syzmadyk
Maru-şahu-jahan,

kyýamat gopdy!
Hem-ä asman çökdi, hemem ýer hopdy.
Pürreledi duşman...

Entek beýle elhençligi görmändi
Adam ogly gök asmanyň astynda...
Bir ýüz ýigrimi müň tomly on sany
Äpet kitaphana bardy şäherde.
Soňmy?

Soň ömrüni münläp alymyň,
Jemin – adamzadyň payhas-aňynyň
Din kitaplaryn,

gön kitaplaryn,

traktatlaryn...

Münderläp ýakdylar.

Gün Maryň üstünde batan ýalydy.
Ol batypdam,

batan ýaly ebedi.
Ýalmawuz deý oduň sary ýalnyna
Asmanyň Aýy-da,

Ýyldyzlary-da
«Göweçdäki göwher kimin» eredi.

Hany, göz öňüne getirjek boluň,
Sowa geçen bolsa eger şu bela,
Mary öz işine bolup mübtela,
Aýap bilen bolsa ogullaryny,

Kitaphanalarny,
Eýnşteýnler,
Nýutonlar Maryda dogulmazmydy!?
Maru-şahu-jahan – gadymy şäher:
Dünýäniň in elhenç tragediýasy.
Durmuşyň öserniň ýolunmasy bu...
Hany, göz öňüne getirjek boluň.

Guduz it uwlap ýör orta asyrdä:
Tulu-u-u,¹
Tuluuu-uw,
Tuluuuu-uw ...

AK ARZUW

Agyr otly süýnüp baryar Çärjewe,
Men giňligine buýsanýaryn Diýaryň.
Nazarlarym bile alysa gidýär
Bir sümejik sergin el deý hyýalym.

Ulaldyp bolsady on esse eger
Şol ojary...
şol gandymy...

sözeni –

Berýoza çalymdaş çölün gözeli
Bedýan çölde aňk ederdi göreni.

On esse känelse towşan, torsugy,
Artsa onuň boz jereni on esse.
Şabrap gelyän öýläňçileň holtumy
On esse ulalyp süllümbaý etse.

¹ Tulu han – serkerde

On esse känelse düme biýara,
Gadym Uzboý janlanaysa ýañadan.
On esse...

gark bolup süýji hyýala,
Tamşanýan-da dodagymy ýalaýan.

Arzuw bile çar ýanyma garaýan,
Geljegine garaýaryn Diýaryň.
Maňa gyz deý pyşyrdayar hyýalym.
«Hawa, biz hemişe göwün ýüwürdip,
Soňra ony hakykata öwürdik!»

B E D E W L E R

Tizlikden ot alýar ýallar ýalyn deý,
Köwsar urup çaña garylýar ýeller.
Göz ilmeýän toýnaklaryň astyndan
Göýä yza akýar zarbykýan ýerler.

Gyr at gamyş gulagyny ýapyryp,
Dönüp ýaýdan sypan peýkama ylla,
Mähelläniň şowhunyny ýatyryp,
Uçaýjak, uçaýjak,
uçaýjak bolýa.

Hatda geçip seýisleriň çeninden,
Hem ýetdirmän nazaryna gözleriň,
Gowgaly geçmişden geljege barýan
Şöhratmyň sen, gözleriňe söweýin?!

Ýa-da sen Pereňden owazy gelen,
Göroglynyň Gyratymyň, Gyr atym?
Bu gün at-owazaň maýyly bolan
Alyp bilserazy seniň suratyň.

Saňa agzyn açyp galýar myhmanlar,
Ahyr ýaýýar ýürekdäki derdini.
– Nädip beýle aty ýetişdirdiňiz
Ýa-da dünýä diňe size berdimi?

Nädip size düşündirip bilerin:
Siz ony şu uly ülkäni goran
Türkmeniň gaýduwsyz taryhyndan hem
Ýeňişlerden doly geçmişden soraň!

YLAHY FANTAZIÝA

Ylahy fantaziýa– dünýä diýeniň
Ylahy fantaziýa – älem diýeniň,
Başy garly-gaýly
dumanly daglar,
Peleňli,
jerenli,
umgaly daglar,
Agdarlyp-dünđerlip akýan bulaglar,
Penje-penje güle bürenen zawlar,
Ýa Allam, owadan kalbyňdyr seniň!..
Ol meni bir demde bendiwan edýär,
Yşka sataşdyryp nowjuwan edýär,
Adamdygma kalbym gyýylyp gidýär.

Ümürsin tokaýlar, jady jeňňeller,
Lemmer-lemmer buldy oýnaýan ýeller,
Bilden maýsalary owsunýan ýerler,
Tereň derýalardan akýan heserler,
Berdi arş ganatyn,
berdi halatyn.
Şag-şaglaýyp ýagýan bahar çabgasy,
Asmanyň heseri,
arşyň nagrasy–
Dünýä gelip,
şahyr bolup söýenim,
Aklymy çasyryp uçmah diýenim,
Ýa Allam, ylahy fantaziýaň seniň!

Men asmandan ýanyp gaýdan ýyldyzyň,
Apy-tupanlary ýakan ýyldyrym,

Hany meniň ýanyp ýakan ýyllarym?
Çigildemli, gyzyl gülli alalar
Men betbagty bagtdan ýaňa agladar!
Ylahy fantaziýa – dünýe diýeniň,
Ylahy fantaziýa – älem diýeniň
Meni däliretdi
Ýaryl-eý ýürek,
Ylahy fantaziýa –

owadan dünýä

Janyn gurban beren şahyrlar gerek.

Ummanlaň dag ýaly gaýnaýan möwjün
Synlap, onda Hakyň yşkyny gördüm,
Goduklaýar garaÝer ýaly göwnüm.
Däli ruhum münüp gara gaýlara,
Apy-tupanlara,

tüweleýlere,

Aşyk bolup arşdan garaýar ýere.

Ylahy fantaziýa– dünýä diýeniň,

Ylahy fantaziýa – älem diýeniň.

A men şahyr – fantastiki dünýäde,

Ylahy jahanda

fantaziýaň seniň!

ÝYLDYZ DAGY

«Ýyldyz dagy, neçüýn gitmez dumanyň?»

Soraglap geldim men seniň gaşyňa.

Ýyldyz dagy, ne ajaýyp zamanyň!

Men gurban bolaýyn ýaşan ýaşıňa,

Ýazyňa, güýzüňe gurban bolaýyn!

Gerişleň bar baryp asmana çümýän,

Buljumly jülgäňe seýran kylaýyn.

Ýüregiňe barýan ýoluňdyr jülgäň,

Uçudyň bar –

gara başy aýlaýan,

Geçidiň bar –

gören geler amana.

Ýyldyz dagy,

açyk şahdiň ber maňa,

Ýyldyz dagy,

daşdan pähmiň ber maňa, –

Daşdan şygrym ýazaýyn men gaýaňa.

Ýyldyz dagy,

ne ajaýyp adyň bar,

Ýyldyz dagy,

seniň daşdan ýadyň bar:

Göreýin men Göroglynyň syratyn,

Göreýin men Göroglynyň Gyratyn,

Sapar kösän at çapdyran ýerlerin,

Kyrk begiň ýüzüni sypap geçendir

Seniň owaz ýaly dury ýelleriň.

Sapaly sen,

seýranly sen,

selen sen,

Gyşda maýyl,

tomus goýnuň

salkyndyr.

Ýyldyz dagym, dünýä baky gelen sen,

Seniň jülgeleriň –

seniň kalbyňdyr.

Niçe ýyldyr hyýal ede geldim men,

Syýahata geldim, eziz daglarym.

Geçmişe seredip belent gerşiňden,

Buýsandym men,

buýsandym.

Gerişleň bar bulutlaryň mesgeni,

Kertleriň bar –

baldyrlaryň saňňyldar.

Neneň kalba sygyraýyn men seni,

Nädeýin, sen ýerleşerden kalbym dar!
Ýyldyz dagy, görkez maňa ýyldyzyň!
Hol, etekde çäýiň akýar bulanyp,
Hol ýokarda – çakyp duran ýyldyrym –
Kertden-kerte towsup gelyän bulajyk.

Ýyldyz dagym,
maňa belent howaň ber,
Ýyldyz dagym,
ýollaryma rowan ber.
Sen ebedi!
Öz ýaşyň deý ebedi
Baklyga, illerime dowam ber!

ŞAHYR ÝAŞLARA

(S. Geldiýewe, K. Rejebowa, S. Otuzowa bagyşlanýar)

Ýaşlar,
şahyr ýaşlar,
jöwahyr ýaşlar!
Göwher gündizleri basgançak kylyp,
Kümüş gijeleri basgançak kylyp,
Apy-tupanlary ýasgynjak alyp,
Galyň,
arşa galyň,
asmana galyň,
Säherler– al saba bolup galkynyň!
Alyň, däli dünýäň göwnüni alyň!
Ýazyň dünýä
Baklygyň aýdymyn,
Baky gelen ýaly,
ýaşan dünýäde.
Perwerdigär ýöne ýere kellämiz
Goýan däldir göwrämizden ýokarda.
Dünýäň söýgüsi-de,
bigir
pikir-de,

Bizden,

biziň aňymyzdan

ýokarda!

Tylla Güni jyga edip,

täç edip,

Hak sypalan başyňyza geýiň siz.

Heserli didäňiz ýarym-ýaş edip,

Humaýun kamatly owadan dünýä

Entek diýilmedik sözi diýiň siz.

Entek dem degmedik sarç söýgi bilen,

Hem panyny,

hem bakyny söýüň siz!

Egniňize geýiň reýhan ýazlary,

Geýiň ir-iýmişli tylla güyzleri.

Ewerestiň belentlignе göterlip,

Mariannaň düýpsüz çuňlugna çümüň,

Maşal ediň süýnüp baryan ýyldyzy.

Siz akyl-paýhasyn alyň jahanyň,

Pähim-parasadyn alyň jahanyň.

Dünýäniň hiç banky kesgitläp bilmez

Ýüregiň üstünden ýel öwürdirip,

Jigeriň jigledýän jümläň bahasyn.

Siziňkidir dünýäň reýhan ýazlary,

Seýilli-seýranly,

heýjan ýaýlasy.

Humaý guşuň saýasydyr düşegiňiz—

Biribaryň aýasydyr üçegiňiz.

Söýülen gyzlary

Söýen gyzlary!

Peri-peýker derejesne göteriň!

Şygryňyzy hüýr gyzlara otaga,

Janyňyz poeziýa sadaga ediň.

Gözüňizde aby-haýýat ummany,

Gursagňyzda Hak bagş eden hum bardyr.

Şahyr gursagyndan çykan jümleler

Baklyk darkaşyn gurýar dünýede.

Goýberin Pegasy–

ylham atyňyz!

Taňrym size beýik ykbal beripdir–

Talantyňyz –

Taňryň

tarhan hatydyr

ŞAHYRLAR MEÝLISI

(Değişme)

Geliň, begler,

geçin saçak başyna,

Tagam çeksin tawus sagry gelinler,

Al şerbet içeliň hüýrler elinden,

Keýpiçag iyeliň, içeliň, begler,

Goşgy okap serden geçeliň ,begler.

Dünýä – bir toýhana,

dünýä ýazhana,

Ruhumyz umman deý gelsin heýjana.

Ylhamlar joş ursun,

Dünýä düýş görsün,

Gençli kalbymyzy açalyň, begler!,

Bize seniň göwher-merjen jümleleň,

Platini-zer sözleriň ýeterlik.

Gürle agam,

paýhasyňy paýradyp,

Goja Oguz han deý yazlyp-ýaýraýyp.

Aňrymyzda Ärsak parlary bardyr,

Şirin sözler,

şeker sözler paýrasyn,

Ýaýyň dünýä türkmen pähim-paýhasyn,

Dostlar, öwün,

öwnün,

göteriň göwnün!

DILEG - DOGA

Berkarar döwletiň,
bagtyýar ýurduň,
Beýik ogly,
ýaşa!
Daş ýarsyn bagtyň!
Işleriň şowlasyn,
ýollaryň rowaç,
Arşdan Allam dartýar seniň tanapyň,
Perşden perişdeler dartýar tanapyň.
Açylyp her demde ýiti talantyň,
Belentden
belende
barýaň, gardaşym,
Asmanda Allaň bar,
Arkaňda halkyň,
Asylzada oglusyň sen topragyň!
Akly dana oglusyň sen türkmeniň!
Jana-jansyň,
merdanasyň,
danasyň,
Pähim-parasatly asylzadasyň,
Ezizsiň sen jany ýaly adamyň!
...Seni penasynda saklasyn Allam,
Seni sarpalasyn,
sylasyn Allam.
Howalaly ruhuň, arşda parlasyn!
Berkarar döwletiň
beýik gerçeği,
Ak ýollaryň hemişe rowaç bolsun!
Ýokarda Hak
Arkaňda-da halk bardyr.
Gulluk eýle namazlyk deý päkize,
Mukaddes Watana,
zandy päk ile!

Gulluk eýle, bu ajaýyp Diýara.

Ýa ataň,

ýa kakaň,

ýa sen duşansyň,

Hydyra-Ylýasa,

Kowsa-Kyýasa.

Türkmen beýik halkdyr,

şir halkdyr türkmen,

Türkmen beýgelyändigir ärleri bilen!

Päksiň sen depäňden dabanyňa çen,

Altyndan arassa,

göwherden sapsyň

Arşayı wyždansyň,

halal ynsapsyň.

Gazananyň haýyr bile sogapdyr!

Ýaradanyň nurdan ýaradan ogly,

Seni Allam gorap,

Allam ýalkasyn!

Alýanyň alkyş hem «Allaýalkasyn!»

Sen beýiksiň dünýäň genji-käninden,

Hazyna-depine, hanymanyndan,

Ýazlardan

paýandaz

ýazlyp

ýoluňa,

Arşdan salsyn saýasyny Hudaýym.

Ýaradan bagş edip beýik ykbaly,

Gora, eziz ogluň howpdan-hatardan,

Gora, erjel ogluň bela-beterden.

Hakykat,

adalat,

sahawat sensiň!

Sen dünýede pelle-pelle beýgelip,

Diýaryňy beýgeltmäge gelensiň!..

...Eý, Allam, sun oňa paýhas badasyn,

Ber, oňa arşayı parasadyňdan.

Gullugynda dursun ýagşyzadalar,
Perişdeler omyn diýip her demde,
Arşdan-kürsden ýagdyr sylag-sarpaňy,
Ýurt ykbaly düşdi ýigdiň gerdenne,
Şa serpaýy eýle onuň geýgenin!
Ol ogludyr şu günüň hem

Geljegin!!

...Alla jan, gulak goý mynajatyma
Arşda perişdeleň-pirleň hakyna,
Ýerde pygamberleň,
ärleň hakyna,
Rowaç ady arşda aýlansyn sena,
Ýerde rowaç adyn öwrüp aýdyma.
Arzyla sen,

söwer ogluň arzyla!

Ol halk ogly,
oturandyr sakada,
Ýerde şirin janlar oňa sadaga!
Mukaddeslik ýokdur Watandan beýik,
Mukaddeslik ýokdur Döwletden beýik,
Mukaddeslik ýokdur Halkyndan gaýry.

Beýik ogluň,
eziz ogluň,
şir ogluň

Sylagdan-sarpadan lybasyn geýip,
Bagtyýar halkyna gujagyn gerip,
Gulluk etsin baý, berkarar döwlete!

Berkarar döwletiň,
bagtyýar ýurduň

Beýik ogly,
ýaşa!
Daş ýarsyn bagtyň!
Başyň dik!

Işle hem ýaşa sag-aman,
Seni bagtly etsin ajap maşgalaň!
Seni bagtly etsin beýik döwletiň!

ÝAZYJY OSMAN ÖDÄÝEWE

Biri gowy bolsa, gowudyň, Osman,
Biri beýik bolsa, belentdiň, dostum!
Ýanardag deý garly daglaň göwsünden
Çabrap,

ýanyp çykan talantdyň, dostum!

Bir ýazyjy meşhur bolsa meşhurdyň,
Bir adam baý bolsa – baýydyň baýyň.
Seni toprakdan däl, mübärek nurdan,
Şirin jandan ýaradypdyr Hudaýym.

Ýanyp ýazdyň, sygman jümle-jahana,
Talent saňa, sen talanta sygmadyň.
Sen bir daragt – saýaň hemizamanda,
Sen bir daragt – Geljekde näz-nygmatyň.

Eliňem,

diliňem,

güler ýüzüňem

Açykdy – mukaddes saçakdyň, dostum!
Şahandazdyň,

alaýazdyň,

alçakdyň,

Biri ajap bolsa ajapdyň, dostum!
Baklyga goýlan sapakdyň, dostum!

Mukaddes Ynsapdyň,

Haýyr-Yhsandyň,

Kalby baý – Ynsandyň,

Imandyň, Osman!

Sen Alla tarapyn zemine berlen,
Pähim-parasatdan diwandyň, Osman!

Haka,

Halka,

Hakykata sygynyp,

Gurduň *Osman Öde* binýadyn!

Sokrat bolup açdyň dünýäň syryny,
A sen... indi açylmaly dünýäsiň!

Ýokdy, dostum, seniň «ýok» sözüň ýokdy,
Ýokdy seniň alyp bilmejek galaň!
Panyda ýürekleň törüdi ornuň,
Bakyda jaýyňdyr – jenneti Allaň.

Biri eziz bolsa ezizdiň, Osman,
Biri ägirt bolsa ägirtidiň, dostum!
Ýazyjy, şahyr kân jümle-jahanda,
Ýöne Osman bolup biljegi ýokdur!..

SALAM

Aram-aram seýle çykýan şähre,
Keýpim çag-çag bolýar,
şahdim açylýar.

Göwnüm howalanýar seýran baglarda,
Gözellikden ýaňa demim tutulýar.
Köz ýaly güllerde müşk bar,
atyr bar!

Duşýan bir dostuma, gujaklaşýarys,
Ikimizem bir-birege gadyrdan.
– Salam!
– Salam!
–Ýaşap ýörmüň sag-aman?
–Ýyldyzyna toýnak salýan asmanyň!
–Keýpler niçik?
Neneň halyň- ahwalyň?
– Allahym depämden rysgal ýagdyrýar!
Bereket ýagdyrýar!
Keýpim dag ýarýar!
Il-ulus abadan,

ýollarym aýdyň,
Karunam baý bolsa men ýaly baýdyr!
Göwnüm gökden barýar,
göwrämem ýerden!
Uçýaryn şu mahal gollarym gersem...

Ol maňa ajaýyp keýpim geçirýän,
Men oňa geçirýän ajaýyp keýpim.
Meni bagtly edýär bu günki seýlim.

YLHAM

Şuglaly çyragym, nury didäm sen:
Nurly gündizim, duýguly gijäm sen.
Meniň ýaş göwnüm bar,
lagşan läş göwräm,
Heserli düýşüm bar,
hesretli huşum,
Daşymdan mün esse ajaýyp çöwräm.
Çöllerde möwç uran salgym deňzi men,
Möwç ummanda örküç-örküç dagdyryn,
Akrap uran,
hazan uran bagdyryn.
Göwnüm, niräk barýaň juwan gelin deý,
Goja göwräm gam-gussaga galdyryp?
Daşymdan
mün esse içim owadan,
Garyp göwräm kakap maňa aýlanýar,
Garry göwräm dönüp kişdä-kişmişe.
Göwnüm nowjuwan gyz-geljege barýar,
Goja göwräm gidip barýar geçmişe.
Ylham, äkit meni düýnümde sary,
Ylham, äkit meni düýşümde sary...
Çabgalap gelşiňe arşy agladan,
Äkit meni dünýäň düýbüne sary.
Şowhunly ylhamym– aby-köwser sen,
Al asmanda älemgoşar öwser sen..
Göwräm godukladyp Ýanardag ýaly
Ýatlamam ýañadan ýaşlyga aýlap,
Meni bir nowjuwan ýigde öwreý sen!
Ummanda süreýin yşk sepinesin,
Asmanda süreýin agaç salymy.
Aparmazdan burun janymy dünýä,

Ýene meňki bolsun jadyly dünýä,
Ýene meňki bolsun şygyr şalygy!
Gursagymda möwjäp Sargos gaýlary,
Jylawsyz bentlerim sekräp segresin,
Lerzan ursun duýgularym

owsarsyz.

Uçmahyň hüýrüne öwrülip şygrym,
Gujagymda ýyldyrym deý towlansyn.
Gel, ylhamym, baran ýaly küküräp,
Çabgalap,

çawjap ýag ikibaka sen.

Gökler gümmürdeşip dogasyn okap,
Ýyldyrymlar gyýsyn yşkyň nikasyn.

KERIM ANNANOWA

Belentdiň,

talantdyň,

zehindiň, zehin,

Bardy sende akyldarlar paýhasy.
Başyňda Gimalaý gowgasy, Kerim,
Kalbyňda çyrypynýar Sargos gaýlary.

Ýaşayardyň yşku-heser içinde,
Geljekde dörejek eser içinde.
Alalarda çasly çay bolup akdyň,
Oda çümseň çykdyň däli sil bolup,
Suwa çümseň ýanardag bolup çykdyň.

Kä düwläp çykardyň Sarygamyşdan,
Kä Üňüzden,

Gaplaňgyrdan çykardyň.

Mukaddes Diýary gursagña salyp,
Döretmegiň hesretini çekerdiň.
Söýerdiň il içre

ýalňyz gezmegi.

Dag başynyň dumany deý

sendedi

Döretmegiň eşreti hem ezyeti,
Döretmegiň hesreti hem lezzeti.

Kerim!

Gitdiň, gardaş, ýat-ýakynyň agladyp,
Dost-ýarlaryň jigerine dag basyp.

Kerim jan, awlagly daglaryň taşlap,
Aýrakly,

gulanly awlagyň taşlap,
«Görogly beg» beýik filmiňi taşlap,
Garrylyga golaýlaman,

gojalman,
«Rowaýata» göterilip «Gök böriň
aýdymyna» dönüp sen hanjak barýaň?

ENEME

Meniň eziz enem,

mähriban enem,
Okaýma bujagaz ýazan şygrymy!
Saňa agyr deger ýeňil bendimiň,
Pelsepämiň ýeňilligniň agramy.

Ödedimmi telim gijäň ukusyn
Ullakan bagt saýyp çeken derdiňi?
Gör, nije ýyl umyt bilen garaşan
Ogluň seniň garaşanňa degdimi?

Sen akyl çäGINE ýetipsiň dünýäň,
Men bolsa bärsinden garaýan häli.
Belki, seni doly görýän däldirin,
Belki, seni eşdýän däldirin doly.

Bu gün seň mähriňden ulalan ogluň,
Söwer ogluň

murty tabap är çykdy.
Bu gün seň alnyňda meniň ýaşayşym
Ýaşayyş däl-de,
bir jogapkärlikdi.

Bilýän, örtenýänsiň menden ogryn sen,
Goşgularymy okap görüp gazetde.
«Şahyr däldir» diýip gorkýansyň menden,
«Şahyrdyr» diýp galýansyň ýa ezyetde.

Tamaň boldummy ýa
hemam boldumy,
Ukusyz gijeleň çekdiren keşgi?
Eziz enem, heý, men seniň bagtyňa,
Arzuwyňa,
 umydyňa
 meñzeşmi?

DÜNYÄ NENEŇ AJAÝYP

Dünýä neneň ajaýyp, dünýä neneň owadan,
Bir ömüre ýeterlik ajap seýilgähdur ol.
Görüp gözün doýmaýan, ýaşap göwnüň doýmaýan,
Söýdürmegem goýmaýan
Yşk deý ýeke-täkdir ol.

Gezseň, keşte edip gezseň, Hindi, Hebeş jeňnelin,
Bu gözeli durmuş, neneň ajaýyp!
Ýeniseýde Hemingueý deý, suwa atsaň çeňnegiň,
Münüp gadym tunguslaryň ham syrdalan gaýgyna.

Baltikada ajap görnüşe syn edip,
Gadym Maryň binýatlaryň synlasaň, pikir etseň.
Dünýä baksan Bethoweniň eşdýän gözleri bilen
Hem bu dünýä özüň bilmeý gelenne şükür etseň.

Jahankeşde durnalar deý, seýil etseň Şaryňa,
Düşleseň dagda-düzde, ymgyr çölde, öleňde.
Dünýä,

 ajaýyp dünýä degýär-ä ýaşanyňa,
Diýmek, bu bagtyýar durmuş gözeldir!

Dünýä neneň ajaýyp, dünýä neneň owadan,
Bir ömüre ýeterlik ajap seýilgähdur ol.
Görüp gözün doýmaýan, ýaşap göwnüň doýmaýan,
Söýdürmegem goýmaýan—
Yşk deý ýeke-täkdir ol.

MÄNE ÝAZY

Dostum!

Dostum!

Mäne ýazyn görmedik

Uçran dälidir uçmahyna jahanyň.

Ýaýlada çyrypnyň sarç-sarç gözellig

Hatda aklyn çasyrypdyr baharyň.

Ýyldyrym yşk bolup arşdan gögerip,

Ýyldyrym ot berýär yşkyna dünýäň!

Bu ne gudrat!

Bölek-bölek gögerçin

Ýaýla gonup hüýr gyzlara öwrülýär!

Eý-ho!

Jiger-bagryň üzler-üzlerde,

Ýerden-gökden göterlipdir kararym.

Ylham tüweleýläp däli düzlerde,

Ýüregimden ysy gelyär şaranyň.

Maýsalar owsunýar,

güller alawlap,

Ýalpy ýazdan ýaňa demiň tutulýar!

Munda Mäne pirem däliräp-düwläp,

Yşka düşüp, şahyr bolup gutulýar!

Çabalanyp,

çalnyp,

sygryma sygman,

Mäneçaý tüwdürlip sil bolup gelyär.

Aýagmyň astyndan gyzyň ot sülgün

Kalbymy sarsdyryp,

asmana galýar!

Müşki-enwerini sämedip serde,

Ýeldirgän ýel heserlenýär, hüýlenýär.

Dünýäň başyn aýlap bir bölek durna,

Asman pikiri deý, arşda aýlanýar!

Dostum, Mäne ýazy jadyly ýardyr!

Ýazlar Allaň yşky!

Mäne düzünde

Ýaňy ýaradylmyş uçmah jahanda
Ýa Biribar,
Ýa-da didary bardyr!

AŞYK ŞAHYR

...Ahyr şahyr söýdi,
Gör, niçik söýgi!
Söýdi ýigit akyl-huşun çaşyryp,
Söýdi yşk-söýgüsin hetden aşyryp.
Heýhat!

Heýhat!

Dat gününe aşygyň!

Şahyr ne asmanyň astyna sygýar,
Şahyr ne zeminiň üstüne sygýar.
Gerinse,

elleri asmana degýär,

Güleninde godukladýar daglary.

Ah uranda gijeleri ýandyryp,

Gündizleri küle öwrüp goýberdi.

Heý, şahyrdan başga şeýdip söýermi?!

Heý, şahyrdan başga şeýle söýlermi?!

Dünýä, kân-ow seniň söýgi gazalyň!

Körler gördi şahyryň yşk-heserin,

Depme kerler eştgeý,

lallar çyňsady.

Ýöräninde şahyr ýola sygmady,

Garanynda ulus-ile sygmady.

Gör-ha, niçik bagty taýynlan eken,

Ençe ýyllap ýowuz daran kysmaty?!

Tylla suwy çaýylan deý

yşk-heser

Dat goşdy ozalam datly adyna,

«Älhepus!»—diýip haýran galdy Pyragy,

Haýran galdy Rummy,

Jamy,

Sady-da.

Dünyä ölmez-ýitmez şygryn bağş eden
Şahyr munda ýaşamaly ebedi!..

Aşyk şahyr ýanýa,

yşk-heser ýanýa

Ol tenha ýaşayar,

ol söýýär tenha,

Entek beýle yşky görmändi dünýä.

Heý-de, adam ogly şeýdip söýermi?,

Heý-de, peri gyzlar şeýdip söýlermi?

Beýle söýgi, heý, ýetmezmi wysala?!

DOST

Meniň bir dostum bar, dostlaryň dosty!

Men dostumy janymdan-da eý görýän.

Sebäp ondan dostlaň serweri ýokdur,

Ol islese,

meýlis gurýan,

toý berýän.

Islese jylawyn boýnuna orap,

Alan galaň özüňki diýp goýberýän!

Dostlarmyň içinde ýeke-täгим ol,

Howaly başymda tylla täjım ol,

Gähi-gähi ony eljiredýärin,

Gähi-gähi ony läliksiredýän.

Tug kimin göterip göwnüni onuň,

Diýenin bir,

diýmedigni iki edýän.

Öwlüýä ýykylyp alan deý göýä,

Ýaşayan,

şatlanýan,

iýýän hem içýän,

Şol söwer dostumyň islegne görä.

Sag bol, şeýle dosty berenňe, ykbal!

Tarhanlaň tarhany,

tarhan hatly ol,

Näme etse-de hakly ol,

etmese-de hakly ol.

Sermes bolýan onuň göwnüni ýykman,
Dostum bolsa halys depäme çykýar!

Ýör, gideli dostum, ýörär ýoluňa,
Paýandaz ýazaýyn jahanyň ýazyn.
Arzuwlaryň hasyl kylyp birdemde,
Hakykata öwürýin hyýalyň.
Getirip geçmişin hazyna- genjin,
Getirip geljegin depinesini,
Iki dogup

bir galanym,

gardaşym,

Saňa janym, din-imanym bagş edip,
Sowuraýyn tapan-tupan pulumam.

ENTEK...

Entek meniň ýazlanmadyk ýazym bar,
Entek meniň ýaşalmadyk ýaşym bar.
Entek yşk-heserden datdan sözlerim,
Ataşdan sözlerim,

otdan sözlerim

Aýaz dadan enar ýaly ýarylýar.

Entek göge älemgoşar ýaýylyar,
Sabalara tylla suwy çaýylyar.
Eý, nowjuwan dünýä,

eý, ajap dünýä,

Synlap seniň serwi kaddy-kamatyň,
Eşretiňden,

hezzetiňden ganaýyn.

Entek meniň ýazylmadyk şygrym bar,
Entek meniň aýdylmadyk syrym bar.
Entek gaýtarma deý owadan dünýä
Meni görgeý ýaşmagyny sypyýar.

Entek

ertä aýdyp bilmedik jümläm
Öwrülip zybanda kişdä-kişmişe,
Barýar bakylygyň aýdymyn aýdyp
Göwnüm gelejege,
göwräm geçmişe!

Entek meniň ýaşalmadyk tomusym,
Jokrama epegim, otly jöwzam bar.
Entek meniň dünýä bile, yşk bile
Soňlanmadyk söwdam
Ajaň döwran bar

Entek meniň görülmedik güýzüm bar,
Entek meniň gönenmedik düýnüm bar.
Entek güýzler gömýär üstüm rysgaldan,
Entek gyslaň ak hyýal deý kepenin,
Ýaz edip taşlaýar ýagys-yrslaňlar.

Entek boz baranlar heýjana gelip,
Hyjuw-hyruç salýar jiger-bagryma.
Kyrruwlaşyp gelyän ajaň durnalar
Girip gidýär kalbyma hem şygryma.

Entek yşk-heserden ýaradylan ýaz
Salýar ýanar oda jiger-janymy.
Barar jaýyň baky uçmah bolsa-da,
Heý, panyny taşlap gider ýalymy!...
Entek tükenýänçä etsem-petsemim,
Dünýe menden,
Men doýmankam dünýeden
Entek,

entek,

entek ýaşaýyn, entek,
Göýä pany dünýä baky gelen dek.

ŞAHYRLYK SUNGATY

(Raymon Kenodan)

Şygra sözi esas edip alyň siz,
Soň gazana salyp, goýuň ojaga.
Gysym-penje parasatam atyň siz,
Ýönekeýligiň-de birki çemçesin.
Bir oýnam ýyldyz hem hyruç bile,
Salyň siz gazana hyjuw-hyrş bile
Bitakat ýüregiň endiremesin.
Jagrama baryny gallap oda-da,
Bäş-üç ýola gaýnadyň hem gowuryň.
Indem ýazyp başlaň! Ýöne her hal siz
Ilki bilen şahyr bolup dogulyň.

GEPLEÝÄR AŞGABAT!

Gepleýär Aşgabat!
Geple, Aşgabat!
Ilkinji jümläni aýdymdan başla.
Saz bilen ýatyryp bagtyýar ilim,
Saz bilen oýar sen bagtyýar ilim,
Bize bagt gerekmez şol bagtdan başga.

Gepleýär, Aşgabat!
Geple, Aşgabat!
Seniň sesiň ýeter ýerleriň giňdir.
Seniň sesiň ýaňlansyn, goý, dowama,
Seniň sesiň erkinligiň senasydyr.

Bu oda däl,
Aşgabat, seň şanyňa,
Däl asla bu badyhowa öwgi-de.
Gara бага çümüp durşuň, meňzeş seň
Gumlulaň hyýalbent sada göwnüne.

Seniň baglaň däl-de, ýaşyl bulutlaň,
Seniň dagdan alnan ymaratlaryň

Günbe-günden göterilýän gatbaryn
Galýanyňy her dem duýup, Aşgabat,
Diýdim saňa: «Seni gurup söýdük biz,
Hem-de gurduk seni söýüp, Aşgabat!»

Synlap adam akýan ýanyollaryňy,
Synlap maşyn akýan köçeleriňi,
Isledim men halys-halys ýürekden
Seniň il-ulusyň köpelerini.

Gepleyär Aşgabat!
Geple, Aşgabat,
Käte taryhyňa aýlap nazaryň!
Bu jepakeş halkyň,
paýhasly halkyň,
Asyrlap,
apalap gurşun ýatla-da,
Täze hyjuw bilen asmana galkyn!

Sen – ýaş!
Sen hakdaky arzuw gadymy,
Islegi deý türkmenleriň kalbynyň.
Sen – ýaş!
Sen – ýaş!
Ýaş bolgunam müdimi!
Eý, juwan paýtagty gadym halkymyň!

Gepleyär, Aşgabat!
Geple, Aşgabat!
Seniň sesiň ýeter ýerleriň giňdir.
Seniň sesiň, goý, ýaňlansyn dowama,
Seniň sesiň erkinlik senasydyr.

1976 ý.

DAĞLY BADAHŞAN

Eý, Dagly Badahşan, Dagly Badahşan,
Dagyň ýalaň, zawuň bagly Badahşan.
Ne-hä sende karar tapyp bildim men,
Ne-de senden mährim gandy, Badahşan.

Çeşmelen ses edip,
çaňjaryp gelyär
Dagdan däl-de, ak buludyň göwsünden.
Yşka humar bolup aýlanýar kelläm
Howasyndan,
owazyndan,
owsundan.

Jülgelerňe,
jylgalarňa aýlanyp,
Seniň bilen bagry bagra badadym.
Ganyp bilmän,
seni bagryma basyp,
Goýdum dury çaýlaryňa dodagym.

Lagyl boldy,
çagyl diýip garbanym,
Daş diýip garbanym dür ýa-da göwher.
Gursagymda, goý, galmasyn armanym,
Meni jülgeleňde azaşdyr goýber!

Dereleňde pasly bahar burk urup,
Daglarda gar bolup ýatyr gara gyş.
Asmanda aw aňtap aýlanýar bulut,
Aşakda tor bolup aýlanýar ýagys.

Hyýalbent ýüregim çykýar keýpden,
Saňa aýak bassa açylar hassa.
Ýaşayşdan dört müň metr beýik sen,
Bal deý howaň dört müň esse arassa.

Gün sende bir tutum,
ýaşýar dogdugy,
Üstünde görünýär üçden bir asman.
Ýeldirgetdiň güjeňläp al tomsuny
Dünýäň depesinde Dagly Badahşan.

TAÝMYR ÝAGŞY

Çabga ýagýar,
Asman-zemin tapyşyp,
Ýer agtaryň aýagyňy basmaga.
Lap etmäýin weli,
ýagşa ýarmaşyp
Dyrmaşybam çyksa boljak asmana.

Köwşi ele alyp,
jalbary çermäp,
Biz näbelet düýşde edýäris gezim.
Şar gara bulutlar gelyärler ýerläp,
A biz deňzi boýlap barýarys: hezil!
Jaladan deprek deý ses edýär kelläm,
Tereň derýa prospekte sygmaýar.
Eýjejik gözeller göterip bilmän,
Uýaljyrap saýawanny ýygnaýar.

Gümmürdi,
gümmürdi,
edil päki dek
Ýyldyrym asmanyň garnyny ýardy.
Norilsk şäheri äpet gämi dek
Buzly okeana ýüzüp barýardy...

SUMBARDA

Ak gije,
Gök säher,
Dünýä asuda,
Ýapraklaň üstünde köreyär çyglar.
Çyg kimin iýmişler üflesen ýanjak!
Gymyldasaň sähel,
Ýöresen sähel
Çal ümsümlik ukusyndan oýanjak!
Sessiz akyp ýatyr daglaryň çayy.
Emaý bilen ýuwýar gijäni säher,

Ýa suwda eräpdir gijäniň Aýy,
 Ýa şol dury säher eräpdir suwda.
 Şu mahal sähelçe şemal öwüsse,
 Güpläp ýanjak ýyldyzlar deý böwürslen.
 Ýaş leýlisaç saçyn ýaýan gyz ýaly,
 Meni görüp birden tisginip gidýär.
 Ýadyrgaýar,
 Gorkýar,
 Hem göze ilginç
 Owadanlygyna howatyr edýär.
 Daşlar ýyldyraşýar çäýiň düýbünde,
 Leýlitalyň ýapragy deý balyklar.
 Durun men del nazar düşmedik ýere,
 Dünýäň ilkidurmuş gözelligine,
 Ýaşyl tokaýlara haýran galyplar!
 Akar çäýa suwa düşüp,
 Säheriň
 Elwan öwşünine öwrülen suwdan
 Içip,
 Gana içip, şahyr kalbyňy
 Dünýäň ýañja ýaradylan ýazyna,
 Badysabasyna,
 säherne ýuwsaň...
 Ýöne syrdam dal-daragtlar, arçalar
 Galpyldaýar duýman meniň meýlimi.
 ...Birhili utanyň geýimlidigňe,
 Hem utanyň çykarmaga geýmiňi.

ÝENISEÝDE

Gije munda gijeligin ýitirdi,
 Gündiz munda gündizligin ýitirdi.
 Bir bölejik bulut şabrap gelşine
 Suw-sil ýuwýar goşga girjek pikirmi.

Tamam bolup Tundranyň, Taýmyryň
 Garaňky,

gaflatly,

garly gijesi.

Dünýäň süýr depesine çykanyň duýup,
Däli könlüm dünýeden-de giňedi.

Derýa munda derýalygyn ýitirip,
Dar adyna,

hanasyna sygmaýar.

Sola baksan, sol kenardan derek ýok,
Saga baksan, görünmeýär sag kenar.

Dünýä munda dünýäligin ýitirip,
Gaýry dünýä duş eýleýär Yaradan.
Göge baksan, göz ýetimsiz gök umman,
Göz ýetimsiz umman, ýere garasan!

Gämi ýüzüp barýar Diksona sary,
Alnynda Kar deňzi,

yzda Tundra.

Jümle-jahan suw-sil ýaýylyp ýatyr,
Dünýe diýen düşünjämi syndyra.

Göwräm gämi bilen ýüzüp barsa-da,
Iki umman ara gark bolýar aklým.
Diksonda Gün batmalydyr öýdenok,
Hiç kim munda ýatmalydyr öýdenok
Gün uzyn,

gün uzyn,

gün uzyn çaksyz!

On aýlyk gyş gyslygyny ýitirip,
Polýar aňyrsynyň ýazy başlaýar.

Taýmyr tomsy,

Taýmyr güýzi başlaýar.

Gün bu ýerde üç pasyllap ýaşmaýar!

Munda Gün ýaşmaýar göni üç pasyl,
Surnugyp ýat,

usurgap ýat,

ýadap ýat!

Taýmyr ýarym adasynyň her ýyly
Bir gijeden,
Bir gündizden ybarat.

SEÝRAN

H. Diwangulyýewe bagyşlanýar

Ýör, gardaşym,
Ýör gideli daglara,
Ýazlagna gideli däli göwünleň.
Seýran edip howalaly zawlara,
Mes bolup ganaly,
garly dagdan däl,
Hut uçmahdan gelyän çayyň suwundan.
Diýip, Çuwal zowlatsyn baş aýdymna,
Duýgularдан ýaña ýürek çat açsyn.
Men çöllere çykyp Hydyr ata däl,
Men daglara gidip Kyýas-Kowsa däl,
Arsyň möwçli ylhamyna sataşdym.

Ýör, gardaşym,
 Ýör, gideli daglara,
 Ter güllerden gaňsyrawgmyz kükesin.
 Ýel ösdürip ýürekleriň üstünden,
 Gurbannazar ajap goşgy okasyn.
 Baklyga sary gideli, dostum,
 Golumyzy bulap öten eýýama.
 Çal başyny daşdan daşa urýan çay,
 Sermes göwünleri salsyn heýjana.
 Ýör, içeli!—
 Säheriň al şerbedin,
 Syryp sabalaryň süýt deý gaýmagyn,
 Erenlerden kyrk pyýala meý içen
 Nobatguly içmez dünýäň aýranyn.
 Sebäp ömrümüzizi gyzyň çäç etdik,
 Doldurdyk jöwher deý eserler bile.
 Sebäp döwrümüzizi başa täç etdik,
 Maňyzdan dolduryp, sözi-jümläni,
 Beýik iş etdik.

Ýör, däli döwrana seýran edeli,
Gülüşeli, goja daga ýañ salyp.

Gül badada gülgün şerbet ezeli.
Mes bolaly dünýäň eýesi bolup.

...Asman, paýandaz ýaz Akmaýaň ýolun!
Zemin, saçağa at baryň hem ýoguň.
Men başa çekeyin Pöwrize çayyn,
Ýelbegeý geý sen owadan jülgäni,
Yklym-yklym aýlanaly dünýäni.

DAGLAR

Daglar,
daş ykbally daglar,
ýalaňaç daglar,
Bagry bilen gatan ykbalyňyz keç.
Siz ilin derdine ýüregin daglan
Şahyryň ýalaňaç ýüregne meňzeş.
Bulutlaryň mesgenidir gerşiniz,
Ýelem depäňizde haýalýagallar.
Ýere ýagys ýagsa, gardyr durşuňyz,
Ýere gyraw düşse, size ýagar gar.
Diňe tomus çözüp siziň doňuňyz,
Göm-gök buzdan başyňyza zer çayar.
...Daglar, gara daglar daş bolup ýatyr,
Dolup-daşyp aksyn diýip derýalar.

TÜRKMEN GYŞY

Gyş diýeniň her ýyl gelip durmaýar,
Ýüz-gözüni gamaşdyryp burjudan.
Gyşymyzda türkmen mylakaty bar,
Sowguna penjekçe etse bor çydam.
Garly-gaýly geldi bu ýylyň gyşy,
Beýle gyşa türkmen goşa ýaz diýýär.
Kyrkçillede, hut men diýen pillede,
Asman nagra dartyp ak ýagys ýagýar.

Güýzüň joşa gelip ýagan ýagmyry,
Gyrtyçlap çykypdyr ýeriň astyndan.
Ýazy yzlap Hindä barýan durnalar,
Ýazy tapýar Garabiliň üstünden.

Gar ýagsa ereýär düşmäňkä ýere,
Haýran galaýmaly: ne ýagyş, ne gar.
Täze possun alan ýetginjeklere
Bu gyşam geýmäge bolmady zerar.

Jowur ak bulut deý mermer Aşgabat
Otyr çar ýanyňa ýazy ýazynyp.
Gojaman Köpetdag Gorkut ata deý,
Buýsanýar egnine possun ýapynyp.

POEZIÝA

(Leon Felipeden)

Şygryňyzy bölüşdiriň sözlere,
Aýryp taşlaň owazlyja rifmany,
Ritmi hem-de ölçegi.
Pikirňizem zyňyp,
goşgyň sözlerin,
Jümlelerin
sowrup goýberiş ýele.
Eger bir zat galan bolsa şygrydan,
Şoldur poeziýa.

GÜÝZ

Güýzde meni horlamaýar ýekelik,
Güýz bilen birlik bar meniň ganymda.
Ol oglankam köýen söýgim deý gelip,
Ses-sedasyz çökýär meniň gashymda.

Ol juda perişan,
juda iňkisinde
Hem saçlary ýaýylypdyr birehim.

Dymyp ejir çekýäs,

könüldäkisne

Biz sessiz düşünişip birek-biregiň.

Ol dymyp ýazgarýar ähli etmişim,

Ol dymyp dyrmaýar köne derdimi.

Güýz maňa gussa däl, meniň gussama

Berýär näzikligi,

Berýär terligi.

Onsoň güýzüň körpesi deý terlenen

Duýgulaň owsuny sygmaz kalba teý.

Ýürek bolsa heder edip nazardan

Ýere gaçyp ýarylan al alma deý

Sapagyndan täniş damaýjak bolýar,

Üzülere gelyär,

Ýürek awaýar.

Solgun sähradaky imisalalyk

Saçlaryň ýolmalap, sessiz aglaýar.

Güýzüm gider,

geler ýene täzedem,

Diýmek, geregi ýok gama batmagyň.

A men ne ýaşlygy

Ne köýen yşky...

Men diňe täzeläp bilýän hasratym.

GAĞA GAŞ

Köçeler gar, üçekler gar, lemmer-lemmer agaçlar gar,
Gaşyň çapgyn pikiri deý garga bary gaýmalaşýar.

Ýaplar-köller, sähra-çöller bagry bilen doňup ýatyr,
Bassaň bagyryp ses edip, gök buz bolup sowuk ýatyr.

Baş gün ýagşy, on gün ýagşy, haçanky munuň ýagyşy?
Başa düşen musallat deý göz çüýjerdip şo-ol ýatyşy.

Agzymdan bug sowrulýar, ýa gursakdan jan çykýamy?
Öýkenlerim galdyraýar tora düşen balyk ýaly.

Baglar uçsam-uçsam diýýär, şahalar perläp gidipdir,
Yşkdan galan gussam ýaly ak garlar kirläp gidipdir.

GÜNDOĞAR ŞAHYRY

Şahyryň gadyryn bilýär musulman,
Gündogar şahyryň gadyryn bilýär.
Seždegäh edinip şahyr guburn,
Mukaddes mazary arzylap gelýär.

Nobatguly, üýtget, efrenji ugruň,
Buýsan, aklyň ýetmejek bu halkyňa,
Ürgençde Nejmeddin Kubraň guburn
Deňläpdirler hut Mekgäniň hajyna.

DAŞ ROWAÝAT

(Heýkeltaraş Babasary Annamyradowa)

Gara daga myhman boldum arada,
Gara dagda jiger-bagrym dagladym.
Oglan döwrüm eşden daş rowaýatym
Gördüm ýylçyr gaýasynda daglaryň.
Ýyldyrymdan janyň—

ýylçyr gaýanyň!

Entek dil bitmänkä adam ogluna,
Çydaman ýürekde möwç urýan joşa,
Arşyň uçmahyndan çykan bir hüýr gyz
Sygman tüweleýläp gelen on başe,
Gözlerini süzüp «söýýän!» diýipdir
Hem girip gidipdir ýyldyrym bolup,

Jümmüşine

howalaly

daglaryň!

Synla, ýeri-gögi

heýjana salyp,

Goduklaýan jünbüşine daglaryň!

Synla, ýaşyl ýaýlalarda paşyrdap,

Elwan güller özün otlaýjak bolýar!

«Söýýän!» diýip pyşyrdaşýar ýagyşlar,

«Söýýän! Söýýän!» diýýär ümüş-tamyşlar.

Al pyşyrdy doldurypdyr jahany,

Synla, şol gyz yşk-hesere öwrülip,

Bir söz bilen getiripdir bahary!

Şol yşk-heser manysy bu panynyň,

Şol gyz– ýyldyrymly yşky Taňrymyň!

Ýeldirgäp,

däliiräp,

hüýlenip söýüp,

Kyl, gardaşym, mermer daga tagzymyň!

Häli giç däl,

giç däl,

ýetiş gadyrdan,

Tap ol yşkdan gyzyň derdine çäre!

Ol dünýä döräli aşyyna duşman,

Doňňara daş,

garaşyp ýör biçäre!

Ol – asmanyň yşky,

zeminiň – jany,

Pany dünýäň maňzy hem-de manysy.

Synlap daşda ýyldyrymdan synany,

Bagş eýle yşkyňy

– şirin janyňy!

MEN

Ne ömrümi, ne pulumy gaýgyrdym,
Arş-kürsde,

ters-dürsde

bilmedim ýerläp.

Mawy asman içre gaýgymy sürdüm,
Çöller içre akdym sil deý heserläp.

Yşk ah ursa dünýäniň dürs ýüzünde,
Çöwresinde ýer goduklap, gaý turar.
Ýürekden ataşly sözler üzülse,
Jahany lertzana salar duýgulam.

Keşt eýledim harasada atlanyp,
Men bir apy-tupan,
Gara ýeldirin!
Kalbymda uzaýar gögüň nagrasy,
Arşy çat açdyryp çaksa ýyldyrym.

Goý, heňnamlar biljek bolup kimligmi,
Jedel etsin,

pitjiň atsyn,

pal atsyn!

Alla bilýär, şahyr bolup bildimmi?
Ýöne şahyr kibi ýaşanym hakdyr!

ŞAHYR DOSTUM ATAJAN ANNABERDÄ

Ýeri, nämä ruhdan düşer sen, Atam,
Şahyr kysmatyňa kaýyl dälmi ýa?
Dünýäniň kanuny–gülmese göwnüň,
Erniň ýyrşarmaýa, gözüň gülmeýä!

Dünýä bukýar dag astynda göwherin,
Dür-merjenni deňizleriň düýbünde.
Elinde pyýala aby köwserli
Şahyr ýaşaýandyr dünýäň düýşünde.

Dostum, dostum, dünýäň depesinden bak,
Pikirler küdümiň kaýyna gitsin!
Pany dünýä,

baky dünýä,

ýaşaýşa –

Şahyrlar mes bolup goşgy goşýar!

Şahyrlar döreýär Allaň yşkyndan,
Peryadyndan,

şatlygyndan mähellän.

Gursagynda gara daglar goduklap,
Apy-tupan tursun içinde kellän!

Şahyr – baky ýazy jümle-jahanyň,
Älemleriň ýüregine ýetmedir.
Söýüp-söýlüp,

joşup

hem ykrar edip,

Yşkyňy jahana ekip gitmedir!

DOSTUM KYÝAS AGAÝEWE

Agyr döwürleri gördük biz, Kyýas,
Ýükün agyr bolsa, ýaşamak ne kyn.
Her dem dem çekişjek dostuň bolmasa,
Ýüregiňe ýakyn,
Kalbyňa ýakyn.

Gözledim men çeksem agyr şatyny,
Gözledim men seni keýpi çag günüm.
Ýüregiň deý açyp seniň gapyňy,
Saçagyň deý açyp kalbyňy seniň.

Oturdyk,
derdinişdik,
gezim etdik kä,
Syr alyşdyk işiň känligne bakman.
Bagtly bolmak hökmanam däl dünýäde,
Ýöne başga birne bagt bermek hökman.

Ýalky dogan ärdiň,
ýalňyz-ýekediň,
Ýokdy meňem agam-inim, doganym.
Ýalňyzlyk ýanyňa gelmeýär eken,
Seň ýaly merdana dosty bolanyň!

Seň bilen duşuşyk baýlykdyr maňa,
Seň bilen oturmak— toýum-baýramym.
Döwletli-döwranda ýaşap maşgalaň,
Goý, ogullaň çynar bolup parlasyň!

Bölüşerdiň şatlygym-da, derdim-de,
Dost ýerinde durup, dostum, her kimçe.
Ibersin garşyma islän külpetin,
Ykbal seniň ýaly dosty bersin-de!

KÄTE

Özüňi käte bir undup bilsediň,
Kimdigiň düýbünden çykaryp ýatdan.
Güleňde kalbyňy çöwrüp gülsediň,
Gark bolsa gözleriň owasy ýaşdan.

Heserli nazara uçran juwan deý,
Ähli zady undup togtasa kelläň.
Bu dünýäde bagtly bolsaň bir pursat,
Şohal bagtlydygyň özüňem bilmän.

Biz nähili beýik bolýas,

mukama

Meýmiräp özümüz undan pillämiz.

Ýöne ýürege erk berýärmî näme,

Halys depämize çykan kellämiz?

Biz neneň adyl hem arassa bolýas,

Beýniň däl, ýüregiň erkine berlip.

Gözümüzizi süzüp çägäň üstünde,

Güzerlerde ýatan çagymyz serlip.

Ýok,

Paýhasdan nadyl däl men aslynda,

Akyllyna sarpa goýýan ynsanyň.

Ýöne ol özüniň derejesinden,

Belende göterip bilmez ynsabyn.

Ýürek bolsa seniň başky päkligiň,

Günäsiz,

etmişsiz neresse çaga.

Ýürek – seniň ýalňyz mümkinçiligiň,

Iň asyl çagyňa gaýdyp barmaga.

PETİŞ

Howa şeýle bir petiş,

Sähra şeýle bir solgun.

Ýetiş, ak jala,

Ýetiş!

Men halys boldum.

Gübürde, çal asman,

şabyrda, jala,

Takyr ýerde şarpa-şarpa ýaryl sen.

Suwy süýjän gelinbarmak üzüm deý,

Penjiräme ýaz ýagmyryn perdele,

Hem syryk sen gözýaş ýaly ýüzümden.

Gumak ýolda tozan turzup çapala,

Murtlaryny göge diken üzümder

Seni monjuk deýin düzsün sapaga.
Ýetiş, ak jala,
Ýetiş!
Howa nähili petiş.
Çaňjaryp dur asman,
gurak bulutlar,
Ýüregiň gysdyryp basýar üstünden.
Solgun biýaralar, saralan otlar,
Howa ýetmän gidipdirler essinden.
Garaýar günbatar öýleden bäri,
Hem öýleden bäri howa-da dymyk.
Daglar dymyşyp dur, baglar doňuşyp,
Petiş howa basmarlaýar dünýäni.
...Ýagyşyň öňňany şeýle bolýandyr
Hem-de goşgy ýazylmaznyň öňňany.

AÇLYK ERTEKISI

Biziñ pakymyzy alypdy uruş,
Biziñ hakymyzy alypdy açlyk.
Ceniñden,

çakyňdan,

agyrdy durmuş!

Açdyk!

Ýalaňaçdyk!

Garyp- gallaçdyk!

Biz çağa bolsak-da, werzişdik işe.
Çöregə däl, mydam degip diş-dişe,
İçde içegeler jugurdaıyardy,
Açlygmyzy dünýä şugullaıyardy.
Açdyk!

Ýalaňaçdyk!

Garyp- gallaçdyk!

Garamayak,

aýakýalaň,

kaşşakdyk!

Yetimdik-yesirdik.

Garyp-gasardyk,

Ýöne ýaşdyk,

Ak altynly meýdanda

Ýygardyk biz partyk-partyk ak altyn,

Kä ýyl gyşa,

kä ýyl ahyr güýze çen.

Ýygnaýardyk gowaçalaň gozasyn,

Uly adam ýaly azap dartardyk.

Gijelerne Seňňer döwüň öýünde

Ertekin başynda

goza artardyk.

Köregini artardyk biz gowaçaň.

Edil Çoçjy ýaly bir ýetim oğlan,

Edil Hoçjy ýaly pukara çoluk,

Açlykdan,

horlukdan,

uruşdan –

ýowdan

Bedibagt halkyny dyndarjak bolup

Göreşe çykardy gadym bir zaman...

Köregem gutardy gijäň ýarynda,

Gyzykly ertekem bolardy tamam.

Edil Çoçjy ýaly bir ýetim oğlan,

Edil Hoçjy ýaly pukara çoluk

Bir ullakan ýurda patyşa bolup,

Toý tutardy,

Bordy uly tomaşa.

Garyplara – galla,

Keljä – şa gyzy,

Ýetim-ýesirlere baýlyk ýeterdi.

Seňňer baba bolsa şol toýy toýlap,

Getirýärkä bize ýagly omaça,

Tamşanyp galardyk.

Ýene bolmazdy:

Peýläp,

paýymyzy lak-luk atardy

Ýa Alabaý,

ýa Keljeleň Ýolbarsy.

DIÑE SÖÝGI HAKDA DIÑE SEN HAKDA

YŞK

Yşka uçrap görmegenler,
Yşk apatyn ýalan biler.
Söýgi näme? Hasrat näme?
Ony diñe ýanan biler.

Didede ýaş, jigerde gan,
Bijede ah, perýat-pygan,
Gijelerne parçalap jan,
Yşk goşgusyn ýazan biler.

Ýaşlyk, senden hezil etmedim,
Çekip yşkyň ezyetlerin.
Bagyrmagyň lezzetdigin
Dadyn dünýä ýayan biler.

Demim ýalyn, ýürek ataş,
Tutaş, yşkyň ody tutaş,
Jiger-bagryň edip tutaç,
Yşky bagty ýatan biler.

UGRATMAK

Rugsat ediň, ugradaýyn men sizi,
Howlyňyza çenli,
Öýňüze çenli.
Bu ýol siziň öýňüze däl,
ol biziň
Pynhan syrlarmyza barýana çenli.

Ugradaýyn bir ajaýyp aýdyma,
Ugradaýyn erteki deý äleme.

Didämiñ diýenin dile diýdire,
Duýdyra tapmadym ebeteýin hiç.
Rugsat ediñ, ugradaýyn men sizi
Aýdyp bilmän ýören sözlerme deñç..

Seyil bagda
seykin basyp,
sallanyp,
Söýgi gelyär,
ýaşlyk gelyär,
ýaz gelyär.

Ýalyn ýigit – ýanyp gelyän perişde,
Ataşdan gyz – arşdan gelyän hüýr-melek.
Gökler gümmürdeşip arşda hem perşde,
Ataşyn çabradyp aýlanýar pelek.

Ýer nagra dartýar
Ýyldyrym çakanda gyz didesinden.

Aşyk-magşuk бага seýrana gelýär,
Ýaşlar jadyly bir seýýara gelýär.

Mähelläniň kalby heýjana gelýär...
Gaçýar ak jaladan seýle gelenler,
Gaçýar ak çabgadan ýaşlar-ýeleňler.
Ýyldyrymlar şowhun salyp zemine,
Ýagyş akýar leýlisaçlaň telinden.

Birdemde dal-daragt güle bürenip,
Dünýä ýaşyl ýazdan parçasyn geýýär.
–Aman-aman!– goja dünýä yranyp,
Biribaryň yşkyna çen beýgelýär.

Şabrap-şabrap ýagyýar ýaşyl ýagyşlar,
Ogryn ýylgyryşlar, syrly bakyşlar
Aýdýar bir-birege sözleň ajabyn.
...Çabgaly asmany göterýär ýigit,
Saýawan deý açyp serwi agajyn!

OWADAN

Sen owadan,
owadan sen,
owadan,

Peri-peýkerdenmi,
Hüýrdenmi, aslyň?!
Seni gören bendäň bagty oýanar,
Seni gören bende ýitirer aklyn.

Ýaňy dogan Aýdan,
Gyýkmajyk Aýdan
Seniň gaşlaryňa düşüpdür kölge.
Heser bile bulduraýan dideleň,
Garamyk gözleriň yşkydyr köňle.

Lal biçäre seni görse dil açar,
Dilli lal bor: owadan sen, owadan!
Saçlaryň goýberseň çeşme deý akar,
Göwherden jyga ol
Başa orasaň...

GÖZEL

A sen edil didän ýaly owadan,
A sen edil nazaryň deý jadyly.
Gündizlerne nagra dartyp oýanam,
Gijelerne samrap gezyän adyňy.

Bir bakaňda gaýry dünýä geldim men,
Bir bakaňda şol dünýäden geçdim, ýar.
Seret, bagtdan ýaña iki boldum men:
Ala gözleň her birinde keşbim bar.

A sen edil sesiň ýaly eýjejik,
Howamýň sen, owazmýň sen, nurmuň sen?
Otdan alyp, suwa salyp, keýp edip,
Saçlaryň deý tovlanjyrap dursuň sen!

DAGLARDADYR

Däli göwnüm, ýör, gideýli, Hasar daga keş edeýli,
Ýazlaryň läle-reýhany goja-goja daglardadyr.
Ýyldyrymdan ýaradylmyş çasly çäý-çeşmeleri,
Jümle-jahan keýp-sapasy, lezzetleri, eşretleri,
Şahyrlar seýli-seýrany goja-goja daglardadyr,
Goşa-goşa daglardadyr, uja-uja daglardadyr.

Hydyr suwy jülgesinde gudrata uçradym men,
Ak bulutlaň kölgesinde Hydyr ata uçradym men.
Semender deý ataş sowrup, göge galdym guşlaryňdan,
Ýa Ýaradan, ýalkap meni, hüýrűň çykar uçmahyňdan.
Aşyk göwnümiň heýjany goja-goja daglardadyr,
Goşa-goşa daglardadyr, uja-uja daglardadyr.

Ýazdan ýaşyl lybas geýip, dünýä çykdy gara gyşdan,
Ýerler-gökler kükreýip, saglap ýagýa ak ýagyşlar,
Aşyk asman-magşuk zemin gansyn eşret-den-aýyşdan.
Hasar dagym, joşup geldim, söýüp geldim ýaşawyşdan,
Goja ömrűň ýaş eýýamy goja-goja daglardadyr,
Uja-uja daglardadyr.

Göwräm küle öwrülse-de, çabrap duran göwnüm bardyr,
Men bir umman – daglaryňda doňup galan möwjüm bardyr.
Ýaýylyp ýatan ýazlarda bakylykdan möwsüm bardyr,
Ýaşlar ýetmişe ýarmaşyp, jiger-bagrym göwşülländir,
Görogly begiň meý jamy goja-goja daglardadyr,
Goşa-goşa daglardadyr, uja-uja daglardadyr.

Husurladym, Hasar dagym, sen arşayy yşk-hesersiň,
Ýaş-ýeleňi ýeldirgedip, gojany hüýlendirersiň.
Pany dünýäň ýazdan kalby aýdym ýaly jan-jigersiň,
Aýdymyňdan aýrylyp, neneňsi baka gidersiň?
Nobatgulyň şirin jany goja-goja daglardadyr,
Goşa-goşa daglardadyr, uja-uja daglardadyr.

BAGYŞLA!

Gel-eý, arşy-aglaň Humaýy dilber,
Saba deý ýaňagy hurmaýy dilber,
Meňki —seniň ýazlanmadyk ýazlaryň,
Meňki – seniň ýaşalmadyk ýaşlaryň
Meňki – seniň düşlenmedik ýazlaryň!
Dünýä seni görgeý

jünbüş eýlände,

Neneň seni görgeý aklym çaşmasyn!

Çabga ýagýar çapak çalyp,

çaňjaryp,

Jahany heýjana salýar şowhuny.

Ol jala däl,

ýok, ol yşkyň owsuny!

Synla serwim, söýgiň sermes şowkuny,

Aýys-eşretini,

sapa-zowkuny!

Däli dünýä porhan bolýar ýagyşda.

Ýöne öýkeleme Burkut babadan,

Ak jalany men ýagdyrdym, bagyşla!

Gel-eý, arşy-aglaň Humaýy dilber,
Heserli serimiň dumany dilber,
Seýli-seýrana gel,
dessandan çyk-da!

Seýkin basan seýli-seýranyň – meňki,
Kalbym taraç eýlän heýjanyň – meňki!

Pitneýi gaşlaryň,
heserli dide

Jana jellat!

Jiger para-pagyş-la!
Kaknus ýaly ak jalany ýandyrp,
Yşkyň dünýä paşlaýdym-da, bagyşla!

Leýlisaçlar yşka başyn aýlaýar,
Çabga köwsar urup,
tüweleýleýär.

Tupan baýyrlary umman eýleýär,
Ýeller desse saçlaryňa ýapyşsa,
Mirhaýdardan öýkeleme,

ýel bolup,
Şah şamaryň men oýnaýan, bagyşla!

Meňki– entek görülmedik uçmahyň!

Meňki–humarala gözleň jadysy.

Para-para eýläp jiger-janymy,

Heser bilen

ýandyr yşka,

ýak yşka!

Aklym çaşyp,

ýagyş bolup,

ýel bolup,

Gök güwleýip,

ýyldyrymlar kükreýip,

Gara daglar nagra dartyp, gürlleýip,

Dünýä – yşk badasyn pürepürleýip,

Asman-zemin eşret bilen aýyşda!

Pynhan syrly serwim,

Heserli serwim.

AÝDYMLAR

AÝDYM BAR

(«Genje baryan ýol» oýnundan)

Nerkes gözli jenanyň,
Dergähiňde arzym bar.
Sag gursakda pyganyň,
Sol gursakda aýdym bar.

Güýz bolupdyr ýazlaryň,
Gezdim yşkdan sargaryň.
Şasanemmiň? Men – Garyň,
Leýli bolsaň, Kaýsyň bar.

Yşkym dünýä ýaýyla,
Barýan seniň ýanyňa,
Ne rehmiň bar janyma,
Ne jigere haýpyň bar.

Serwim, men sensiz saýry,
Hemram gam-gussa-gaýgy,
Sözle, söýgimden gaýry
Meniň näme aýbym bar?

Sen keygim, men saýýadyň,
Müň gyz içre saýlanym.
Gursakdaky perýadym,
Aýdym bolup aýdylýar.

Hasrat gara ýel kibi,
Dargadýar yşk mülkümi,
Ýeri, ezizläp kimi,
Kimi saýry saýdyň, ýar?

Sen çykmar sen aňymdan,
Hem efgan, hem ahymdan.
Ýyldyzlar hemrasyndan,
Ýar ýaryndan aýrylýar...

BAR EKEN

(«Dessemlil» oynundan)

Ala-ala,

humarala didäñde

Ýyldyrymdan barkly jady bar eken!

Läle-läle lebler näme diýýä-le?

Gözlerde aşyklar jany bar eken!

Sen hem men, men hem sen,

Men hem sen, sen hem men,

Jümle-jahan bagtyna hem

Yşkyna des-deň,

Yşkyna des-deň!

Sen hem men, men hem sen,

Bir janu-bir ten!

Bu nä apaty jan,

jan jellady yşk,

Ýar, ne jebre,

Ne jepaýa sataşdyk.

Tomus doňup, lowlap ýanyas ataşsyz,

Tüssämizde posañ dady bar eken.

Gaşlary pitneyi sahyjermalym,

Synlaýyn-la ganyp-ganyp jemalyň.

Daş ýar, bagtym,

çüw ykbalym,

me, janym!

Ýar yşkyň sygardan jahan dar eken!

Ýyldyz münüp arşa seýran edeýli,

Jak-jaklap älemi endiredeýli,

Eljire,

eljire,

eljireşeýli,

Dilberim, aşyklar jawydan eken!

HUMAÝYM

(«Sahawat derýasy» spektaklyndan)

Humaýym sen, Humaýym,
Hem Günüm sen, hem Aýym!
Niçik jadyly yşka
Duş eýläpdir Hudaýym!

Göwnüm, gökde pelpelle,
Jebr eýle janym al-da!
Ala-ala gözlere
Garap durmak hyllalla!

Göwnüm, gökde pelpelle,
Derdim al bäri gel-de!
Janalgyjy gözlere
Janyň bermek hyllalla!

Ýüregimi oda ber,
Ykbalymy bada ber,
Serwim, bir söýgiň bilen
Aşygyňa wada ber!

Gel, derdime dowam bol,
Zybanymda dogam bol!
Eý, eýjejik söwer ýar,
Dag başymda jygam bol!

ŞIRINŞEKER

(«Dessemlil» spektaklyndan)

Pelek arşda ýyldyzymyz duşurmyş,
Nikamyz gyýlypdyr arşy-aglada.
Bagtymda bar eken sen ýaly dilber,
Minnetdar men,

minnetdar men Allama!

Yşk deý sahypjemalym sen,
kalbymdaky heýjanym sen,
Uçmah içre seýranym sen,

Ganaýyn men jemalyňdan,
düyşden çykan jenanym sen,
Hem jigerim, hem janym sen,
Jady yşku-heser gyz!
Hem şirin, hem şeker gyz!
Al ýaňakda sabalaryň aly bar,
Alkymyňda Hakyň goýan haly bar.
Bir bakyşda janym alyp jan berdiň,
Humarala ahuw gözi ala ýar.

Müň gyzyň içinden seçip-saýlanym,
Yşkym bilen gözüň-başyň aýlaryn.
Humaý guşy, heý, depäme gonar-da,
Ony sypdyrarmy aşyk saýýadyň.

AŞYKLARYŇ AÝDYŞYGY

(«Döwletli döwran geldi» spektakldan)

– Asmanyň ak guwlary arzym ýetir ýara, heý,
Akyl-huşum aldyrdym arşdan gelen hüýre, heý.
Dilber, seniň yşkyňda ýürek para-para, heý,
Anka deý ataş sowrup, kalbym içre çabra, heý,
Sallanyp, seýkin basyp, seýle gel-eý, seýle gel,
Aşygyny jadylap, didara duş eýle, gel!

– Arşda gökler gümmürdäp, ýazlar geldi seýrana,
Ýazlardan ajap geýnip gyzlar geldi seýrana.
Läleler alawlaşyp, müşkün saçmys her ýana
Guş-gumrular saýraýyp dünýä geldi heýjana,
Ýazlaryň ýaz goýnuna seýle gel-eý, seýle gel.
Magşugyňy jadylap, didara duş eýle, gel!

– Asly hüýrüm-melegim, saba synaň ataşdyr,
Gyýa bakyp, gyýk garap, meni yşka sataşdyr.
Ýyldyrymlap asmanda, ýerde – janym çat açdyr,
Görgeý uçmah jemalyň jiger para-pagyşdyr.
Sallanyp, seýkin basyp, seýle gel-eý, seýle gel,
Jadylap, janym alyp, aklymy çaş eýle, gel!

–Yşkym apy-tupandyr, öwrer enterpelegiň,
Jadysyna sataşsaň arşdan gelen melegiň,
Sygmaz asman astyna jebru-jepa- eleminiň,
Apatymdan gorkmasaň, seýle gel-eý, seýle gel!
Tüweleýläp, köwsarlap, didara duş eýle, gel!

Ikisi gezekleşip:

- Sallanyp seýkin basyp, seýle gel-eý, seýle gel.
- Göwher zerden jyga men, başyňa täç eýle gel.
- Çeşmiňden yşk çabradyp, yşkyňy paş eýle, gel.
- Sen bir däli ummanym, kalbymda joş eýle gel,
- Ýazlar seýrana geldi, gyzlar heýjana geldi,
- Ýaşaly, ýar, ýaz bolup, seýle gel-eý, seýle gel.

ÖÝLÄNÇI

Ýaz gününiň öýläni
Şaglap geldi öýläñçi.
Ýyldyrymyn çakdyryp,
Arşa nagra dartdyryp,
Dünýä ýaýýar söýýänmi!

Ýag, ýaz ýagşy şabra-da,
Sen jadyly nagma-la.
Ýör, Melike, seýl edip,
Ezileli hezl edip,
Paýrap ýagýan çabgada!

Dünýä şalpy-şaraňdyr,
Ýerler böreň-böreňdir,
Meň ýerime öýläñçi,
Efgan urup, söýýänmi
Saňa aýdyp durandyr!
Gümmürde arşy-agla,
Aýlandyr çarhyň, Alla!
Ýyldyrymyň ýanşyndan,
Pynhan yşky ýaýşyndan
Dünýäň başy aýlanýa!

Bak, baharyň şowhunna,
Bak, çabganyň owsunna.
Jala ýöne ýagmaýar –
Biziň pynhan yşkymyz
Arşa-kürse sygmaýar!

Geçip barýar öýläňçi,
Buşlap dünýä söýýänmi!
Uýalma-da, dilberim,
Hiç bolman didäň bilen
Söýýän diýäý, söýýän diý!

SEN

Gursagymda aýdymym,
Gözlerimde agy sen.
Alty aýlyk söýginiň
Bir ömürlik ahy sen.

Ýaşlygym bar, yşk– tamam!
Jiger-bagrym gara gan!
Salgym ýaly ýatlamam,
Kalbymdaky gussam sen.

Öldürmeýän derdimsiň,
Güldürmeýän derdimsiň,
Ylahy heserdensiň,
Kalpda yşkyň dagy sen.

Gama-gussa gark eden,
Ykbalyma erk eden,
Aýdyň gijäm terk eden,
Tüm gijämiň Aýy sen.

Dilde yşkdan da: at galdy,
Kalpda ýanar ot galdy,
Nobatguly ät galdy,
Bolduň kimiň awy sen?

DAGLARYM

Dogan ýerne dogan sanyp, dostum kibi görenim,
Geldim ýene size matam baglaýyb-a, daglarym.
Serçeşmede tebil alyp, ýada salyp gözelim,
Keygiň gaçdy zelil göwnüm awlaýyb-a, daglarym.

Ulugyz deý uýaljyrap, dilin dişlän pisselen,
Ak pisselen gördi gözlem, gaýry peýker istemen.
Saç-sakgala siňipdir ak-, ah çekemde gussadan,
Ümür kibi dolupdyr gam zawlaryňa, daglarym.

Baýryňa giren ýyldyrym çyksa çigildem bolup,
Gözelleriň seýle geler şo-ol birisi kem bolup.
Asman aglap nagra dartar, ýagynlar göwnüm bozup,
Atar älemgoşaryny ýaýlaýyb-a, daglarym.

Pendiniň bir näzeninin rowa görmän ogluňa,
Gözýaşymy akdyrdylar seniň göwher-laglyňa,
Daşa dönen ýüregimi garyp bir gün çaglyňa,
Gidermen başymny alyp, aglaýyb-a, daglarym.

Ýazdygym gazallarym, wah, köýen söýgiň ahy hey,
Saralypdyr nazarlarym, soldum ýuwan ýaşy deý,
Bu jahandan geçsem bir gün, mazarymyň daşy deý,
Ýadygärlik galarmy siz, agaryb-a, daglarym.

YŞKNAMA

(«Döwletli döwran geldi» spektaklyndan)

Syryl, dünýäň perdesi,
janlan pynhan erteki,
Söýgi dünýäň ertesi,
Biziň weli, şu günmüz.
Agaçlaryň başlaryn darap asman ýelleri,
Meýmiredip kem-kemden,
yrap barýar göwnümüz.

ýürekle çatlar uçmasaň,
Munça bolmaz uçmaham.
Dünýä niçik owadan!
Saňa gözlerim gidýär,
söýgä duşup düş görüp,
Uklap ýatyr bu mahal ynsy-jynsy pelegiň,
Häzir diňe oýanan biziň bagtymyz bolsun!!!

EÝJEJIK GYZA

Sen bagtly bolardan juda owadan,
Sen bagtly bolardan juda eýjejik,
Juda näzeninje...
Seniň ýanyňa
Hatda bagtam gelebilmez eýmenip.

Asmandan zemine inen melegim,
Melul bolma göwnüň gama berip sen.
Saňa bagty nämä gerek pelegiň?
Söýgüden owadan,
Bagtdan beýik sen!

Bagtdan gaýry bütün dünýä seniňki,
Sen ony agtarma perýat eýleýip.
Sen bagtly bolardan juda owadan,
Sen bagtly bolardan juda eýjejik...

ASMAN MENIŇ SAÝAWANYM

Gar ýagýar,
agarýar dünýäniň reňki,
Asman saýawanyym ygally günler.
Ýagyş-garda maňa busma gerek däl,
Goý, ýagsyn üstüme ap-ak gar güller.
Çünki gar meňki,
Gar geýinen şäher meňki durşuna.

Men gözümiň rōwşenini siňdirýän,
Oňa buýsanç bile garap barşyma.
Hol ýykylan çagajygy diňdirýän,
Soň boýna mündürýän,
keýp edýä ýaňky.

Onuň menden sähelçejik beýgelen
Beýikligi meňki

hem keýpi meňki!

Duralgada duran şol gyz meňki däl,
Meňki bolmanda nä ýaňagy meňli,
Lak atýaryn,

ol mylaýym ýylgyrýa,
Diýmek, gül ýüzdäki ýylgyrys meňki!
Gar ýagýar,

gyzaryar gözelleň meňzi,
Özgerýär ak zemin,
Dünýä öňki däl.

Bu gün bu dünýäde ähli zat meňki,
Diňe,

diňe,

diňe özüm meňki däl!..

AŞYK-MAGŞUK

- Aýlanaýyn adyňdan,
- Çykarayma ýadyňdan.
- Gara gaşy ýaýym sen.
- Sensiz ömri nädeýin.
- Sen gijeler aýym sen,
- Sen gijeler älemim.
- Säher şuglasyn alýar
- Ak alkymyň alyndan.
- Ylgap geçesim gelyär
- Akmaýanyň ýolundan.
- Aýlanaýyn adyňdan.
- Meniň arkadagym sen,
- A sen sapaly jülgäm.

– Diňe saňa gurban men.
– Al asmanda durnam sen.
– Wagt dur duran ýerinde.
– Goý, geçmese geçmesin.
– Sözle, sesin eşdeýin!
Gyz gijeler pyşyrdaýar,
Pyşyrdaýar aşyk oğlan.
Söýseň nämeler bolmaýar–
Aşyk-magşuk arasynda
Bir günlük ýol ýatyr ýogsam...

GÖWHERİM

Göwher... Göwher...Göwherim!
Gör, men sizi näçe ýyllap gözledim,
Didäm ýaşlap, jiger-bagrym çäk edip,
Aýlanyp Diýaryň şäher-kendini
Hem Geçmişe,
Hem-de geljege gidip!
Gijelerne düýşlerimden gözledim,
Gündiz hyýal-huşlarymdan gözledim.
Köl boýuna gonup hüýre öwrülýän
Ertekileň guşlaryndan gözledim.
Perimi sen,
peýkermi sen,
hüýrmi sen,
Dünýäň yklymlaryn, ýurtlaryn söküp,
Sen ýaly näzenin gyzy görmedim!
Nije ýyllap ahy-zaryňy çekip,
Seni tapyp bilmedim men, Göwherim!
Gör, sen nirde gezip ýören ekeniň!
Sen bir ahu gözli jeren ekeniň!
Eý, Allam!
Maňa niçik bagty beren ekeniň,
Kerem ekeniň-ow, kerem ekeniň!
Eý-ho, arşy aglaň Humaýymy sen,
Ýa-da yşk-heseriň Hudaýymy sen?

Kerem-keramatmyň, gudratmyň, Göwher?
Her bakaňda endam-janym jigleýär!
Her bakaňda sämäp aýlanýar kelläm.
Asmanda sergezdan kometa ýaly,
Hem ýanyp
Hem ýakyp-ýandyryp gelýäň!
Sen melekmiň,

melikemiň,

hüýrmüň sen,

Ataşmyň, çyragmyň,

barkly nurmuň sen,

Sen ýanymda durmanmydyň ýañja-da,
Eýýäm nädip ýüregime girdiň sen?
Dar hanasna sygman çyrypnyň çay deý
Gursagynda ýyldyrymlap dursuň sen!...

MEŇLI

«Pelek aldy ýarymny...»
Magtymguly

Meňli!

Sen ölmeýen girip gitdiň taryha,

Diri sen.

Döndüň sen diri gaýyba.

Gördüm, sabaň säherinde roýuňy,

Ýördüm, sabaň ýellerinde gürleşip.

Gadymy illeriň

Pyragyny,

Seni söýdi

Geçmişde iň bagtly gyz sen!

Seň ýaly

Hiç gyz wasp edilen däldir hiç dilde.

Ýokdur sen deý söýüp-söýülen häli,

Sen deý hijre uçran däldir hiç kimse!

Sen alamat, bir, belent söýgi sen.

GÖROGLY BILEN AĞAÝUNUSYŇ AÝDYM

(«Görogly we Ağaýunus» spektaklyndan)

- Görogly: Iki dünýämiň soltany...
Ağaýunus: Başda göwher jygam sensiň!
Görogly: Gündiz-huşum, gije düýşüm.
Ağaýunus: Zybanymda senam sensiň!
Görogly: Boýnumdaky tylla tugram,
Ağaýunus: İçindäki dogam sensiň!
- Görogly: Kap dagyndan aşa geldim,
Aklym çaşa-çaşa geldim.
Şahynşasy – peýkerleriň,
Ýyldyrymdan jenan sensiň!
- Ağaýunus: Seçenim sen, saýlanym sen,
Men bir jeren, saýýadym sen,
Çeşmi aby-haýýadym sen,
Uçmah içre döwran sensiň!
- Görogly: Ahu gözler jadylaýar,
Didäňden yşk çabyraýar.
Janym gurban adyňa, ýar,
Hem derdim, hem derman sensiň!
- Ağaýunus: Çeke-çeke yşk heseriň,
Ýarym-ýaşdyr didelerim.
Ýanardagdyr jan-jigerim,
Dagdan arkam, penam sensiň!
- Görogly: Çandybilde çar dag bardyr,
Ýazyň-gyşyň lälezardyr.
Senden eziz näme bardyr,
Saýra, saýrak şeýdam sensiň!
- Ağaýunus: Baran geler – suw-sil eýlär,
Gaýlar, gara başym, gaýlar.
Yşka uçran Ýunus neýlär,
Hem janym, hem janam sensiň!

Görogly: Görogly beg, yşka düşer,
 Umman kibi dolup-daşar.
 Asmanymda älemgoşar,
 Kalbymdaky heýjan sensiň!

Agayunus: Dönüp geldiň däli sile,
 Çawyň doldy biziň ile.

Görogly: Gideli, ýar, Çandybile
 Uçmah içre reýhan sensiň!

MAGŞUGYŇ AÝDYM

Tenekar ýaz howasy, gel,
 Yşk derdimiň dowasy, gel.
 Bu bir ýöne aýdym dälidir,
 Bu kalbymyň owazy, gel.

Näzik güldür Şamu-säher,
 Açylar ol şamu-säher.
 Roýun ýygşyr solan ýaly
 Eglendigiň sähel-mähel.

Haýyk aýny ýaşdan, oğlan,
 Gaýdyp günde duşman, oğlan.
 Haýp, yşkym siňen ýyllar
 Geçip barýar duşdan, oğlan.

Ýakar seni ýygra ykbal,
 Tagma basar bagra ykbal.
 Başga näme diýeýin men,
 Wah, ýyglassaň ýyglaýyp gal..

DEGIŞME

(«Genje barýan ýol» spektakldan)

Aperin!

Aperin!

Eziz Aý perim,

On dördi gijäniñ dolan Áýy sen.

Gözelleriñ şasy–

yşksyñ, hesersiñ,

Şahyr bolan bolsam kyýamata çen,

Serwim,

diñe seniñ

waspyñ ederdim.

Nakgaş bolsam älemgoşarlar bilen

Al asmana Áýjemalyñ ýazardym.

Kompozitor bolsam, áýdyma salyp,

Ady-owazañy dünýä ýaýardym.

Aperin!

Aperin!

Eziz Áý perim,

Maña zehin berilmändir, nädeýin!

Men nakgaş däl,

kompozitor,

şahyr däl,

Gowusy, men saña öýlenäýeýin!!!

ÁÝDYM

(M.Swetlowdan)

Ýeller ýapmaz ýaly aýak yzlaryn,

Dabanlary batmaz ýaly kirşene,

Ezizimi emay bilen göterip,

Mündürdim hol ak bulutlañ gerşine.

Ýyldyrymdan dal bedewim uçuryp,

Ýel nämejik,

ozan pursadym sesden.

Lemmer-lemmer ak bulutdan,

uýalyp,

Bessir maña buýsanç bilen esetseñ.

...Men onuň dostam däl, ýanyoldaşam däl,
Ýöne ol jenany söýmez ýalymy?
Bu gün oňa dünýäň ýaryn bagş etdim,
Ertir bagyşlaryn galan ýaryny.

SERWIM

Serwim, serwim, serwim!
Sen maňa düşün,
Düşün,
senden gaýry ýok düşünjegim.
Seni gözläp duçar bolup bilmedim
Aýlanyp dünýäniň dürli künjegin.

Men seni agtardym Aýyň keşbinden,
Sepil gezdim ömrüň ýarym essesin.
Saňa çenli, gör, näçe ýol geçdim men,
Hem içinden geçdim näçe hesretiň.

Menmi?
Men çöllerde gezen tüweleý,
Ummanda ugruny ýitiren gämi.
Men köşeşip bilmän daşlara urlup,
Maňlaýyn ýardyran deňiziň gomy.

Saňa çenli, gör, näçe ýol geçdim men,
Söýmegem ýadyndan çykypdyr hatda.
Meň wysalsyz söýgim ýer titreme deý,
Bahana arayar petiş gursakda.

Serwim, serwim, serwim,
Sen maňa düşün!
Men türkmeniň şahyr ýigdi ahyry.
Döretse-de saňa mynasyp ýigdi,
Döretmez ol hem-ä menden mynasyp,
Hemem saňa menden gowy şahyry.

Men ölümə höküm edilen bendi,
Men seniñ alnyñda edýarin sežde.
Sende hem-ä direlşimi görýarin,
Hem elhenc ölmümi görýarin sende.

Meni bakyşyň bile öldür-
men seni
Ebedileşdireýin gosgulam bilen.

İKİMİZ

MENIŇ ÝŞKYM

Kirpikleriň emay bilen serpildi,
Heserli dideleň boýlap bilmedim.
Emendirdi leblerdäki tirpildi,
Ot alýan jigerim oýnap dilberim.

Pyýala gözlere bakmak–hyllalla,
Bakmasamam döz getirmen derdimge.
Maňa iki sany ölüm ber, Alla,
Öler ýaly şol gözleriň hersinde.

SEN

Girişi deý buzun astyna derýaň,
Daglaň girişi deý ümrün astyna,
Nirädir bir ýaña baş alyp barýan,
Gam-gussanyň aşagynda baslyga.

Daşarda çal aýaz gapym ýassanyp,
Zaryn uwlap, öý-öwzarsyz it ýaly,
Senuberleň arasynda at salyp,
Awçyň köpegi deý ýitip gidýädi.

Barmalymy?! Goýberenok namysym,
Barmasyzmy? Yza ysanok bognum.
Iki ýana gatnaýaryn manysyz,
Ädimläp görýän deý gijäniň boýun.

Tokaýyň içinden akýar çal duman,
Aýagyň astynda zarňyldaýar ýer.
Ýitigsije ýoda –
Siziň öýe sary süýner-de gider.

Bug däl, hasrat göterilýär demimden...
Hanha, meňzäp saňa meňzeş bir gyza,
Yranyp ýanwaryň sowuk ýelinden,
Iňnildäp ses edýär syrdam berýoza.

Ol seniň ruhuňmy?
Ýa-da ol senmi?
Daragt bolup durmuň gam-gussa batyp?
Ötünç soraýyn men daňdana çenli,
Serhoş kimin ony bagryma basyp.

Belkem, puşman edip çekýänsiň arman,
Belkäm, kinäň göterlendir köňülden.
Bararyn gijeden geçer-de parran,
Säher deý ýylgyryp çyksaň öňümden.

GAŖ PERİSİ

Ýeri, bolýa, geçenleri ýatlama,
Ýeri, bolýa, dörjelmesin gussalar.
Sen kibi gyz hyýalyňda ýaşasa,
Bu dünýäden nadyl bolmasa bolar.

Bilýän, gaýdyp yaşyl ösmez,
sarylyp
Kalbymda bir eýýäm sowlan baharym.
Ýöne bir dem ýaşasyn şol ýaz bolup
Meň kalbymda
Ýaza meňzeş nazaryň.

Hem süpürsin gözümdäki gubarym,
Hem süpürsin ýüzümdäki gussany.
Başyn göge dirän yaşyl berýozaň
Süpürşi deý çal bulutly asmany.

Süpürsin kyn düşen ýyllaryň yzyn,
Düýşe meňzeş alasarmyk ýadymy.
Geçmişimi unudaýyn munda men,
Hem saňa bereýin galan ýaşymy.

Bagtyň ömri uzyn däldir aslynda
«Indi giç» diýp, «Gaýdaly» diýp irinme.
Wagt garaşar durar tokaýa girip,
Köneje ýodanyň ýityän ýerinde.

Garperim,

 eý, meniň ak saçly serwim,
Sen ýanymda çagyň derkar däl yşyk.
Onsuzam ewenkleň çelgisi kimin
Otyr berýozalar ýaşyl ýanyşyp.

Men ýaşlygym edarada oturyp,
Işim bilen başyma gaý ýaşadym.
Ynjalaýyn özümi bir ýitirip,
Men ýadadym,
Men özümden ýadadym.

Gije ýatyr gök tokaýyň astynda
Oýaraýma,
Ýuwaş, gireli düýşe!
Seýran edip ýyldyzlar deý seçilen
Köz deý ýanýan
Gyzyl-elwan iýmişe.

Sen şindi ýanymda!
Dodakda bolsa
Gar ýaly ereýär heserli adyň.
Düýşe girip gitseň sen deý gyz bilen,
Neneň bu dünýeden bolarsyň nady!

HAL

Gözleriňde pynhan meýil gördüm men,
Kalbyňda sermes seýil gördüm men.
Bu gün şikär eýläp,
Göwnümi awlap,
Däli göwnüm, turaryn men göwnüňden.

Yklym açyp dünýä ýañ salsa Kolumb,
Söwdaýy ykbalym,
Saýyl täleýim –
Men açýan ajaýyp Planetany –
Yşkyň bihuş edýän jady älemin.

AHWAL

Düşdüm nazaryňa –
urdy ýyldyrym!

Didelem çat açdy,
Togtady beýnim!
Mejnun deý hüw diýip gideýin, ýöne
Galma bir bakyşda ganyma, leýlim!

Düşdüm nazaryňa –
urdy ýyldyrym!
Galpyldaýan. Eräp-akyp barýar jan!
Tas alypdyň janym,
her hal ýüregmi
Saňa ýesir berip, galaýdym aman!..

HORAŞAJA GYZ

Ýüregi-de suwly däl di o gyzyň,
Kirpigi-de çowly däl di o gyzyň.
Ýer gaýmagam bozulardy ýörände,
Geçerdi özünden göwni o gyzyň
Aýna bakyp syratyna garanda.

Ýöne ol ynanýar söýgiň bardygna
Hem kalbynyň gözellige baýdygna.
Hernä dert gelermiş dowasy bile,
Bir bilbil geldi-de gülgün baglygna
Serhoş etdi gyzy owazy bile.

Ol ýigide ynanmady «aldar» diýp,
Ol söýgüsne ynanmady «aldyr» diýp.
Ol ýigit ýalbardy her gün gelende
«Sensiz geçen durmuş durmuş däl di» diýp.
...Howply borly bagtam uly bolanda.

Ynanmady toý tutulan halady,
Ýaşyl kürtä çalşyranda ýaglygy.
Ol indi bagtyýar yşkyň güýjünden.
Ýöne birden oýanaýjak ýalydy
Oýa çagy görüp ýören düýşünden...

HOŞLAŞYK GOŞGUSY

Hoş gal,
hoş hyýal,
boş hyýal,
hoş gal,

Gaýdyp meniň göwnüm düýş deý aldama.
Men seniň дәl,
men söýginiň alnynda
Bütün durkum bilen bataýyn gama.

Söýginiň sönenin satdy gözleriň,
Hoşlaş, ýalbarmayyn ýansa-da jiger.
Durmuş Nobatguly дәldir, ezizim,
Durmuş irde-giçde göwnüňe deger.

Bagtly bolsaň,
söýülseň sen,
söýseň sen,

Maňa orun bolmaz seniň ýadyňda.
Bagtsyz bolsaň (gorkýan) görünerin men
Seniň damja-damja damýan ýaşıňda...

UKLA, EZIZIM...

(Ýewg. Ýewtuşenkodan)

Ukla, ezizim, ukla, etme sen heläk,
Bireýýäm ýatypdyr sähra-da, dag-da.
Ýatyr köpegimiz guýrugyn bulap,
Şor zynjyryn ýalap,
Ukuly halda.

Çap-çap deňiz şapyrdap,
 baglar zaryn şatýrdap,
 Soň men saňa pyşýrdap,
 soňra ýarym pyşýrdap,
 Soňra dymyp diýerin:
 ukla, ezizim, ukla!
 Ukla, ezizim, ukla,
 unut kinäni, ukla!
 Ukla, ezizim, ukla,
 unut kinäni düýpden.
 Hany göz öňňe getir:
 oýanyas—bu dünýä ter.
 Biz sypalda,
 horram halda.
 Öwsüp gelýän şemalda
 Gatyk ysy burk urup,
 owsunyp gelýär düýşden.
 Heý, getirmiň göz öňňe,
 ynanmarsyň göreňde!
 Sen bir kesir gözel-le!
 Ukla, ezizim, ukla!
 Hem düýşünde ýylgyr sen,
 (emma gözyaş eýleme!)
 Çemen bagla güllerden,
 goýjak ýeriň peýle-de,
 Halan köýnegiň alyp,
 meňze peri-peýkere...
 Samraýarmyň?
 Ýadansyň-da,
 Serwim, saňa gelýär haýpym,
 Çolan ýüpek şal deý düýşe,
 dolan ýüpek ýel deý düýşe.
 Ukla bilmeyän halatyň,
 pyşýrdasaň özüň bilmän,
 Ine, diňe şony düýşde,
 düýşde amal edip bolýar.

Pikir etmän ýatmak haýp,
 haýp däl-de, hatda aýyp,
 Bimanylyk kalbyň gyýyp,
 içde çekdirer keşgini.
 Ukla, ezizim, ukla...
 ýa zaryn sesi bagyň?
 Näme erbetlik syzýaň,
 ýa biri dert berdimi,
 Belkem, şool derdi beren,
 birdenkä men bolmaýyn?
 Ukla, ezizim, ukla,
 Näme ukyňy bozyan?
 Ýa deňiziň gaýymy,
 sen bolsaň bes bagtda,
 Ýöne weli, bu günäde günäm-de
 ýok, müýnüm-de.
 Eşidýärmiň, bagyşla,
 Eşidýärmiň, söý diňe!
 Hiç bolmanda, düýşüňde!
 Hiç bolmanda, düýşüňde!..
 Ukla, ezizim, ukla,
 uçup baryar Ýer şary,
 Sypyp gitsek eger-de,
 sypaly biz jüp bolup.
 Ukla, ezizim, ukla,
 köňlün aldyрма kinä,
 Ukyňa päsgel bersem,
 menem ýanyňdan ýokla.
 Ýöne ukla,
 eşidýämiň,
 ukla, ezizim, ukla!
 Soň men saňa pyşyrdap,
 soňra ýarym pyşyrdap,
 Soňra dymyp diýerin:
 Ukla, ezizim, ukla!
 Ukla, ezizim, ukla!..

MENI ÝALŇYZ GOÝDUŇ...

Meni ýalňyz goýup gitdiň sen, serwim,
Kime goýup gitdiň?

Gussamy?

Gama?

Kalbyma joş urup sygmadyk söýgim,
Gussa öwrülende sygarmy maňa.

Sen gitdiň dabanyň tagmasyn basyp,
Ak gara дәl,

ak gar ýaly ykrarňa.

Sen gitdiň,

gitdiň sen aýak yzlaryň

Basa-basa meniň sowan ykbalma.

Syraýar,

boraýar,

küreyär ak gar,

Gar zemine дәl-de, kalbyma ýagýar.

Asman bolsa çap-çal saçly derwüş dek,

Söýgimiň üstüne ýapynja ýazýar.

SÖÝGI

I

Söýgi gelip-geçip gidipdir eýýäm,

Dilim baglap,

Gamaşdyryp çeşmimi.

Müşk ysna bihuş edip bir meýdan,

Hem aýňaltdy ysgadyp şol müşgüni.

Men söýginiň nämedigin bilmedim,

Bilmedim men hut şol söýgä baş goýup.

Ol gursagym doldursa-da duýgudan,

Gitdi meniň kalbymy boş goýup.

Söýgi maňa şygyr bolup galmady,
Galmady dilberme ýazan hatymda.
Şondan bäri goşgy ýazýan söýgi diýp,
Ýöne olaň bary söýgi hakynda.

Görübem,

duýubam bolýar söýgini,
Ýöne nämedigni aýdyp bolmaýar.
Çünki söýgi agyz-dilden aýyrman,
Jadylaman, bihuş etmän gelmeýär.

II

Meniň ähli derdim söýgi däl ahyr,
Bar meňem dünýäde ýüzlerçe derdim.
Ýöne yşkyň bir möwsümi üçin men,
Bütin ömrüm goşgy ýazyp giderdim.

Yşkyň dünýäsinde ýitip gitsem-de,
Pidagärim – söýgim eziz maňa has.
Çünki ähli betbagtlykdan özümi,
Diňe söýgim bilen eýläpdim halas.

III

Çekgelerme goýup näzik ellerin–
Eýjejik elleriň, boýnuňy burduň.
Tä duýgulaňňy aýdýançaň,
Men saňa ýylgyryp seretdim durdum.

Durdum elleriňi ýañagma goýup,
Nädersiň ýekeje söz gelse dile.
Söýgi hakda iň ajaýyp pikiri,
Diňe aýdyp bolýar dodaklar bile...

IV

Gitse, yşkyň ysy burk urup gider,
Gelse, dady owsun atar duýgynyň.
Eger gursagyňda bar bolsa jiger,
Oňa ýeňles diýme,

görip diýsänim!

Onuň söýmedigniň köýýäniň bilýän,
Bilýän köýýäniň ony söýýäniň.
Oňa ähli görkün berende dünýä
Aklyny aldyran dälär öýdýämiň?!

GYZ HATY

Baram bolsa,
ýogam bolsa geçdim men
Günäňi, dostum,
Sen meniň serimiň dumany, dostum.
Bir dem bagtly boldum seniň yşkyňdan,
Indem dilemerin amany, dostum.

Seni gabanmaryn gyzdan-gelinden,
Goý, gözeller lezzet bersin janyňa.
Goý, seni söýsünler, ynanaýyn men
Seni söýüp sende ýalňyşmanyma.

Daş ýaly doňduran ýüregmi meniň
Islän ýeriňe zyň,
wah diýmen her hal.
Meň ýüregim saňa gerek bolmasa,
Düşün-ä, ol ýürek nämäme derkar.

Baram bolsa,
ýogam bolsa geçdim men
Günäňi, dostum,
Sen meniň dilimiň senasy, dostum.
Säher çyglarynda saýgarmarsyň sen
Ýaşa dönüp daman sedamy, dostum.

Sen bagtyýar ýaşa,
gam-gussa batma,
Ylaýym, duşma-da bela-betere.
Eger bagtyň ýatsa...
Bir zaman daşa
Öwrip zyňan ýüregime бүдүрө!

SANĀ

Ýaşap bir dem ýyldyrymly didede,
Ne-hä yşkdan,

ne hesretten gandyk biz.

«Söýýänem» diýipdik birek-birege,
Ýöne köne dostlar bolup galdyk biz.

Dönmezim sen,

gözleriňden syrykdym,

Dözmezim sen-saňa gurban bolaýyn.

Goýnuma däl,

sen düşüme giripsiň,

Söýgüden ezizim, dostdan golaýym!

Seniň penje-penje çasly gülkülen

Gül kimin galypdyr garyň astynda.

Neylär söýmän aýralyga duş gelen?!

Söýgi diýmek aýralykmy aslynda?!

Sen günleriň hesret bilen ötürdiň,

Göwnümi göterdiň duş gelen wagtyň.

Sen gaýdyp gelmejek yşkym ýitirdiň,

Men ýitirdim tapyp bilmedik bagtyň.

II

Iň ajaýyp şygrym ýazylman galar,

Sebäp, iň gowy gyz duşanok häli,

Sebäp indi duşanda-da giç bolar.

Iň ajaýyp syrym ýaýylman galar,

Sebäp dostlarym ýuka ýürekli.

GÖZLEĞ

Nirede sen,

Haýsy jelegaýda sen,

Nirelerden çykardy, gyz, täleýiň!?

Gije düşüm,

gündiz durmuşymdyň sen,
Men durmuşdan jyda düşdüm, nädeýin!

Seniň dakynjak ýüzügiň,
Ýatyr deňziň düýbünde.
Senden alynjak posa,
Galdy meniň düýşümde.
Söýgimiz soldy gitdi—
Seniň düýnünde,
Meniň düýnümde!

Nirede sen,
seslen!

Bar bolsaň eger,
Galan ömrüm ýollara bagş ederin:
Ýa seni taparyn Ýeriň ýüzünden,
Ýa-da seni gözläp ýiter giderin...

TOÝNAMA

Gel, pelsepe otaraly toýda biz,
Biraz agyr görünse-de pelsepe,
Otaraly,
berlip şatlyga biz,
Halys ünsden düşmez ýaly kelle-de!

Tutumly toý ýaraşygy döwrümiň,
Toýda durmuş bahar ýaly pajarlar.
Toý diýeniň hiç bolmanda, ömüriň
Bir gününü uzaltmagy başaryar.

Bu durmuşdyr:
çökmän bolmaz kalbyňa,
Çaýyň zeňi ýaly kinedir-öýkäň.
Şonda ony ýuwup ýaz deý aýdyma,
Kalbyňyz päkize toýlara çaýkaň.

Goý, püreüpür bolsun göwün deý bada,
Göwün şatlygyny güldür-de, saky.
Baky bolmanmyzda näme dünýäde,

Bize derek dünýä,
Şu dünýä baky!

Uýalyp oturan çatynjalary
Ugradyň bagtly durmuşa,
eziz durmuşa.

Bagtdan ýaña galpyldaşyp otyrka,
Olara uludan-uly bagt diläp.

Olary toý dabaranyň üstünden
Ugradyň siz täze açylan gapa.
(Ýaş-ýeleňler arzuwyna ugratsyn,
Gojalar ugratsyn ýaşlygna baka!)

Çek dutaryň taryn Ödenýaz bagşy,
Goýber joşgunyňy iki бүкүş-de.
Basgançak deý perdelerden ylgaşlap,
Göwnüň ýetilmedik çuňlugna düş-de.
Entek el degmedik ýürekleň taryn
Gysymlap-gysymlap eňter sen nama.
Bogazyndan mäkäm boglan dutaryň
Bir äpet ýürek deý gelsin zybana.

Şahyr dileg etsin,
diýeni gelsin,
Goý, diýeni gelsin kiçidir-ulyň.

А́А!

Gijeler düşşleriň süýjap başlasa,
Gündizine ýüpsüz baglasa aýna,
Buýsançdan balkyldap sereden çagyň
Jemalyň görünse aýna deý А́да,
Náz bile ýörese topukdan aşak,
Ýalyn ýaly labyrdasa köýnegiň,
Şamar galbaň döşden towussa aşak,
Goşgudan başga zat okap bilmeseň,

Agşamlyk giresiň gelmese öýe,
Bu başlanşy dyňzap gelen ýaşlygyň,
Aýa sen,

Ilkinji

baharyň aýa!

Söýmäge gyssanma,
Arzuwyň saňa,
Seň arzuwa meňzeş mahalyň aýa!
Del gözleriň jadylaýjy nazary
Ýyrtmasyn ýüzüňden näzik nikaby.
Söýgi ir gelyär-de,
akyl otly deý,
Gijä galýar öz gelmeli wagtyndan...
Aýa sen,

ilkinji söýgiňi aýa,

Hemraň gözün goran bilbilgöýe dek.
Ilkinji söýgiňdir,

seni ömrüňde,

Ýüregiň ýaşlykda galdyryp biljek!

Gijeler düýşleriň süýjap başlasa,
Girip-çykyp karar tapmasaň gündiz,
Düşnükli düýşüňden başyň aýlanyp,
Öz-özün ýylgyryp ýörmeseň şindiz,
Gyssanma!

Atygsap söýgini küýsän

Kalbyň garaşmagyň dadyndan gandyр.

Ilkinji bakyşyň,

ilkinji söýgiň,

Iň ygtybar,

Iň bagtyýar nikaňdyр!

GELIN

Gelin, yşkyň bile mežnun eýle sen,
Hem ýigidiň melul bagtyny oýar.
Onuň mertebesin göter beýge sen,
Ol şonda başyny aýagňa goýar.

Söýşüň!
Eşret-aýşy ýyllar bozmasyn,
Gül ýaşayşy diller... Düşünşiň sessiz.
Sen ýigdiň başyna çykjak bolmagyn,
Goý, ol seni depesine täç etsin!

ÝATLAMA!

Ýok, ýatlama,
ýakmasana bagry bir,
Geçenleri ýatlap didäň ýaşlama.
Ökünç bile,
Ötünç bile, barybir,
Gaýdyp barabilmeris biz ýaşlyga.

Geçmişin kölgesi gül deý keşbiňe
Ýakal kimin düşüp artmasyn müýnüň.
Ras, düýnüň bagtyndan düşdükmi jyda,
Gamynam unutmak derkardyr düýnüň!

Ähli zatda dolansa bor yzyňa,
Hatda dolansa bor köýdürlen yşka.
Emma hiç zat galan dälür ýylnara,
Ahmyrly, lezzetli gussadan başga.

Gaýdyp maňa ysnyşjagam bolma sen,
Ýadyňa-da salma meni düýbünden.
Çykaryn men uwnup-çydap bilmeseň,
Entek gyz päkligin saklan düýşüňden.

Diňe kä tötänden sataşan pilläň
Endam-janyň jümşüldese, elense,
Özüňi ýitirip, nätjegin bilmän,
Erk tapmasaň lagşap galan bedende,

Şol pursat özüňi serwim saý-da sen,
Kynam bolsa, gitgin arany aç-da.
Birdem bagtyýar bol,

köýen söýgüden,
Şondan uly bagta bolsa garaşma!..

Pynhan görkli sen ýaly gyz
 Diňe düýşde görüýändir.
 Hem kemmagal,
 ýöne şahyr
 Ýigitlere berilýändir.

Men saňa ýarym diýerdim,
 Men saňa ýa:ry:m diýerdim.
 Sensiz ýarty galyp, dilber,
 Çekdim yşkyň bitin derdin.

Ýaşlyk düýne sary gitdi,
 Söýgi düýşe sary gitdi.
 Gijäm – ýatlama
 Gündizlerim – sary ýitgi.

Kalbymda owsun atan,
 Derýamdyň sen, men hanadym.
 Boşap galdym,
 Kim köp gördi,
 Humay mähriňden gananym!?

Halyň niçik, ýatan bagtym,
 Del gapyda bir ýat bile?
 Tüweleý deý ýanan bagryň,
 Daraýarmyň perýat bile?

Meni şindem ýatlaýarmyň,
 Günler ýanyp ýaşanynda?
 Güýzde sary sapak bolup,
 Murgap derýa ýatanynda?

Gije–Leyliniň ahy deý,
 Gara saçyn ýaýanynda,
 Solgun güýz sessiz agy deý,
 Gamgyn ýagyş ýaganynda?

Ýatla meni,
ýaşla didäň,
Ýatda meni, eýleme terk!
Aglaşmasaň,
ýalňyz meniň,
Agym bilen egsilmez dert!
Odum öçüp – ýylysy däl,
Garaört ýeri galypdyr.
Posaň yzy deý sähere,
Gam duman deý garylypdyr.
Aýlar geçer, günler geçer,
Kä undaryn,
Aglaryn kä.
Gynanamok eger-eger,
Sensiz ömür geçende nä..

SENIŇ ÝANYŇA

Bulutlar akmaýar seniň ýanyňa,
Deryalar akmaýar seniň ýanyňa.
Her zaman, eý, aman, düşseň ýadyma,
Sensiz ses-selemsiz
burlup katdym-da,
Gursagymda köwsar urýar hasratym.
Jöwlan urýar yşkyň ýeldirgemesi.
Sensiz ses-selemsiz ýanýan,
kalbymda
Bahana araýar ýer titremesi.
Söwdaýy deý elim salgap baryna,
Hemra bolup elwan daňyň badyna,
Atlanyp ýüregiň harasadyna,
Seniň ýanyňa,
seniň ýadyňa,
seniň ýazyňa...

Däli deňizlerde elhenç gaýlaryň,
Owsun atyp eňşi deý kenara,
Pasly-baharlarda ýaşyl maýsalaň,

Tolkun atyp dönuşi deý şemala,
Giderin ýanyňa suwlunyp-suwlup,
Derya deýin başym alyp giderin.
Gözbaşlarym dagdan

kök kimin sogrup,

Eý, sen, çasly çeşme kimin ak saçly,
Jowur ak garlaryň şuglasymy sen.
Daňyň suwy berlen kaddy-kamatyň
Sensiz orun tapmadym men janyma,
Sensiz, serwim, sygmadym, men jaýyma,
Örtényärin ýalňyz garraýanyma.
Ykbal bize rehimsizlik edipdir,
Aýlap-ýyllap şol gaýtalap ýörşüme,
Adyň dodagymda eräp gidipdir.
Eý, sen, çasly çeşme kimin ak saçly,
Suw peri, men seniň yşkyňda ölýän.
Men seniň birmahal ýitiren kölgäň.
Meniň gözlerimden akýan ýaşa bak!
Bu dünýäde iň aýylganç betbagtlyk—
Bagtyň tapyp, ondan jyda ýaşamak.

* * *

Men bagtymy agtardym bu jahandan,
Sen bagtyňy agtardyň bu jahandan,
Günleriň bir günü duşuşdyk, Çemen.
Seniň agtaran bagtyň,
Meniň agtaran bagtym,
Seni maňa,
Meni saňa,
Duşuran duşuşyk eken.

EÝ, JENAN

Sen owadan, owadan sen, eý, jenan,
Ýanyp dur şamaryň garalygyndan.
Gara, mähre gark bolupdyr owalaň,
Bulduraýan didäň garaçygyndan.

Hatda seniň hasratyňdan ganmadym,
Perimiň,

peýkermiň,

syryň ýaý-la sen.

Şahyrana hyýalymda janlanan,
Näzenin bolaýma sen?

Owadan seň ejap eýläp ýöreýşiň,
Edebiň,

ekramyň,

öýkäň, dilberim.

Lak atyp bilemok gorkymdan ýaňa,
Ýöne men barybir söýmän bilmedim.

Hyýalymda seniň bilen seýl etdim,
Besdir, meni bir nämährem saýma sen.
Düýşler diňe düýşde bagtyýar edýär,
Huşumda geläýmeseň.

II

Tez jereniň gözlerinden suw içsem,
Hem çolansam ter ýaňaklaň alyna.
Düşsem,

suwa düşen ýaly,

daňdanyň

Älemgoşar kibi atan halyna.

Ýa çaňjaryp gelyän ak ýagyş derhal,
Meni kesek kimin eredip gitse.
Ýa-da sykylyklap ýelken deý şemal,
Seniň ruhy älemiňden äkitse.

Gülüň ýapragyndan göwher damjalar,
Seçme deýin degip, tüwdürlip düşsem.
Köşeşer, gül ýüzlim, köşeşer göwnüm,
Ýa-da seniň jemalyňa gowuşsam..

* * *

Aşyk bolsaň gözleriňi ýaş bilgil,
Dogan-garyndaşyň, dostuň ýat bilgil.
Söýginiň bir günü toýdur, baýramdyr,
Ikinji gününü yşka ýas bilgil.

Nirä sen,
 nirä sen söýgiňden gaçyp,
 Saklan, selbim, gözleriňde ataş bar.
 Gutulan ýok yşk oduna sataşyp,
 YŞK elhenç ot – gaçdygyňça tutaşýar.

AÝDYŇ GIJE

Imisala,
 aý-aýdyň,
 asman diýseň asuda,
 Ýüzüp barýar Aý suwda
 – gökde onuň jemaly.
 Tomsuň argyn şemaly özün horlaýar juda,
 Gara Ýeri aýlamaga ýetmän halys mejaly.
 Gynanýarsyň asmanyň tolkun atmaýanyna,
 Gynanýarsyň ak bulduň buz dek akmaýanyna,
 Gynanýarsyň gozgalaň ýokdugyna beýnide
 Biparh nazaryň dikip,
 dünýäň dolan Aýyna
 Gussa kimin tegmille
 gynanýarsyň keýpine...
 Ýerden ýaşaýyş akýar,
 (gelýär janyma haýpym),
 Asman bimany bakýar, ne gussa bar, ne gam bar,
 Gozgalaň ýok beýnide,
 ýürekde näzik aýdym.

METAMORFOZA

Örän elhenç ykbaldyr söýmedikleň ykbaly,
 Dünýä yşky köwsar eýläp, eý görenne dadyrýar.
 Söýmedikler ýaşap ýör, zerre derdi ýok ýaly,
 Söýgä ýolgan bendeler «ýandym» diýip bagyrýar.

BERDI AGANYŇ ÝAŞ TOÝUNDA

(Değişme)

Ähli ajap sözler onuň şanyňa,
Şanyňa toý,
şagalaň-da,
keýp-de,
Saglygyna göterilip her bada,
Eňçe dilde ýaňlanýardy «Berdi aga!»
Eňçe dilde ýaňlanýardy «Kerbaba!»
Ol otyrdy öwgüden has beýikde,
Sebäbi ol Berdi aga!
Öwýär ony dosty, tanşy-bilşi-de,
Öwýär ony professor, şahyr, dilçi-de,
Öwýär ony görüp-aryba çenli.
Goja bolsa pyşyrdap wasp edýärdi,
Ýanynda oturan nätanyş gelni.

ELHEDER, GYZ, ELHEDER

Saňa duşalym bári däli köňlüm derbeder,
Yşk deňzinde arzuw-hyýal ýelken kimin ýellener.
Ejap eýläp dymsaň-da sen, ala gözleň dillener,
Sözle näme diýdigiň ol, elheder gyz, elheder,
Gyýk bakyşyň aklym alyp enteder, gyz, enteder.

Hyýalymda beýle bagty agtarmandym häli men,
Senden zyba näzenin gyz elgerdäýmez päle hem.
Hala ýandyr, hala söndür, gandyр meni hala sen,
Ýogsa meni ýowuz ykbal enteder, gyz, enteder.

Ýeldirgedim ogryn garap göwnüm awlan keşbiňe,
Ýeldirgedim ogryn garap yşky lowlan çeşmiňe.
Bu aýdyma syrym berdim, sen günämi geç diňe,
Saňa syrym ýaýdygym ol, elheder gyz, elheder,
Ýogsa meni sensiz ykbal enteder, gyz, enteder.

Öz roýuna buýsanmaga ejap eýläp ýörenim,
Saçyn ýere deger öýdüp başa aýlap ýörenim.
Eger görseň sözläp bilmän, seni peýläp duranym,
Saňa söýýän diýdigim ol, elheder, gyз, elheder,
Eger söýgi ýalňyz galsa, enteder, gyз, enteder.

AK GOŞGY

Ahyr seniň bile duşurdy ykbal!
Bagtam zeled eder häzır geläýse,
Bagt gerekmez saňa duşup bolaýsa...
Maňa häzır

hiç zat,

hiç zat gerek däl,

Maňa häzır gülgün ýazyň goýnundan
Sen ýerleşer ýaly ýer berseler bes!
Ýer berdiler, bes!
Al güller uýalyp ýüzüni sowýar,
Öýläñçi aýlanyp geçýär beýleden.
Asmanda galgaýar elwan ýaglygyň,
Zeminde galgaýar elwan ýaşlygyň.
Ah, men näçe jebir-jepany çekdim,
Daşymyzda diňşirgenýän ümsümlik
Tisgindi!
Ümlük!
Ýok, gyanma,

ýok, aglama, ezizim,

Bu dünýäde in günäli nowjuwan
Päkizedir

perişde deý garrydan...

II

Bir ýola, bir ýola degdim göwnüňe,
Şonda sen jogabym bermäň deregne,
Gitdiň sessiz agladyň-da öýňüze
Etmişimi galdyryp öz ýüregme.

Gel, serwim, aryn al, diýjegin diý-de,
Dişle gyz göwnüňe degen dilimden.
Göterip bilmedim gözýaşlaryň men,
Gel, göwnüň göterip rahatlanaýyn men.

Ençe gündür gaýdyp duşamok saňa,
Ençe gündür çekýän ol agyr jepaň.
Söýmänem bilersiň, ýöne diňe sen
Geç günämi, geç günämi, eý, jenan.

ÝALŇYZLYK

Uçup baryň asmanda,
Ýalňyz galan leglegim.
Gökde tolkun atýaň-da,
Ýatladýaň ýar leblerin.

Gamgyn bolýar ömrüň hem,
Gamgyn bolýar aýdym-da.
Aýrylsa guş höwründen,
Ýar ýaryndan aýrylsa.

Ah, ykbalyň keç-le seň,
Ýalňyz galan leglegim.
Güýzde ýalňyz geçseňem,
Ýazda ýalňyz gelmegin.

Bu jahanda bagt barmy,
Ýalňyz galan leglegim?!
Ýalňyza bagt derkarmy,
Ýalňyz galan leglegim?!

BAGT

Edepli gyz duşuşyga giç gelyär,
Garaşdyryp sabryň soňuna çenli.
Eý, katdy-kamatyn küýseden bagtym,
Sen juda edepli bolmaga çemli.

Giç açýlýar hoşboý ysly bägüller,
Kemsiz ganyp tylla günüň nurundan.
Bir gün bihuş eder öýdüp ysyna,
Ynamyma bihuş bolup ýörün men.

Dolan Aý giç dogýar,
giç dogýar çenden,
Gijäni ýagtyldyp gündiz ýaly ol.
Garaşaryn, bagtym, mümkin däle çen,
Ýöne ýarym-ýalta däl-de, doly gel.

Özgäniň bagtyýar aýdymyn aýdyp,
Garaşýan, men saňa garaşýan, bagtym.
Sen gellersiň, ýöne, ynan, gorkýaryn,
Gersiň öýdüp, bagta mätäç däl wagtym.

HIRAN

Könlümde elwan daň kibi çabrap,
Gursagymda ýalbyraýaň ýaň kibi.
Men söýenem bolsam bagrymy daglap,
Beýle eziz görmändirin hiç kimi.

Sen gidersiň,
galaryn men ezyýetde,
Ýyllar geçer, aýlar-günler aýlanyp.
Söýgem, gaýgam bolar ýene, elbetde,
Emma gaýdyp bolmaz beýle aýrallyk.

GABANMAK

Diňe söýmeýänler gabanyp biler,
Hem söýýänler söýgiň çäginde aşyp:
Ol biriniň bil baglara yşky ýok,
Ol biri aklyndan aýrylan aşyk.

SÖÝGI GOŞGUSY

Bir sagatdyr ýedi ýoluň üstünde,
Süýr günortan epgek-ýalnyň astynda,
Ýaňy sesi ýognan bir oglan bile
Ýaňy göze görnüp ugran bir gözel
Dur,
nirde duranyny unudyp hatda.
Ýylgyrýar-da geçýär olary gören,
Ne oglan lak atýa,
Ne gyz gep tapýa.
Yssydan däl, yşkdan gurapdyr dilem.
Diýýär oglan: «Yssydygyn howanyň».
«Hä, yssyrak» diýip, bir jümle bilen
Owadan gyz berýär onuň jogabyn.
«Okuwlar nähili?»
«Gutarýas basym».
Dymyşlyk. Arada gutarýar gepem.
Ynsan ogly söýen çagynda asyl
Özüni unudýar tapman söz.

Gynanma, sen, sözläp bilmän duranňa,
Ýok, gynanma ýöntemdigne sowallaň.
Biler bolsaň, yşk seriňe uranda
Dil diýilýän ýitip gidýär zybandan.
Wagt sora... Sagady bolmanda näme!
Okuwyny sora,
Halyny sora.
Sora bir zat gelyän bolsa kelläňe,
Ýogsa-da gelmeýän zadyňy sora.
Ýöne bir haýyşym gyzy öýlerne
Goýberme!

KÖŞEŞEÝIN MEN

Ýürek gursagyma sygmady bu gün,
Bir pursat duraý, gyz, köşeşeýin men.
Götertmedi yşkyň kysmaty bu gün,
Halymy soraý, gyz, köşeşeýin men.

Bulutlar bu dertden ýagyp ýeňleýär,
Perwana alaçsyz ýanyp ýeňleýär,
Adam ogly syryn ýaýyp ýeňleýär,
Ýylgyryp garaý, gyz, köşeşeýin men.

Hem dermanym, hem-de derdim diňe sen,
Örteme jigerim dile-dile sen,
Dil bilen däl, ala gözler bile sen
Wada bir beräý, gyz, köşeşeýin men.

Şar gara gözleriň jady-la seniň,
Gezeýär nazaryň janyma meniň.
Gözlerimi süzüp adyňa seniň
«Jan» goşup Suray gyz, köşeşeýin men.

MEÝDAN DÜŞELGESINDE

Meýdan düşelgesi.
Tuduň kölgesi,
Ýigitler bir ýanda, gyzlar bir ýanda.
Zähmet bilen joşup Murgap jülgesi,
Ýürekde çeşme deý ýaşlyk gaýnanda,

Orta çykyp oslanmadyk bir oglan,
Çalmaga başlady dilli tüýdügin.
(Haýran galaýmaly, ol mundan owal,
Hatda diýip bilmeýärdi diýjegin).

Saýradyp tüýdügin şirinden-şirin,
Şeýle bir süýjüdiň,
Sojadyp çalýar.

Bir pynhan gudratdan galkynan jiger,
Gör, nije ýüregi heýjana salýar,

Ýigitlerem haýran,
Gyzlaram haýran,
Özem haýran galyp çalýar o sazy.
Kim bilsin, sazmy ol, mukammy ýa-da
Ýüreginde gaýnan yşkyň owazy?!

Ol şeýle bir çalýar,
onuň çalşyny,
Dil bilen-ä beýan etmez hiç kimse.
Tüýdük bolsa, berbat edip kalbyňy,
Gepläp durdy örän düşnükli dilde.

Ol saz çalýar.
Hol bir çetde zyba gyz,
Otyr gabagyny galdyryp bilmän.
Gyzarýar, ýazgarýar, gelyär toba gyz:
«Wah, aklyň nirede,
Nirede kellän?!»

Uýalýar gyz,
laplap ýanýar ýañaklar,
Ähli syry äşgär bolandyr öýdüp:
«Heý, söýginem şeýdip paş etmek bormy,
Heý, syryňam ýaýmak bolarmy şeýdip?!»

TÜRKMEN GYZLARYNYŇ ATLARY

Humayý, Bossan,
Dilber,
Läle hem Şeker,
Şeýle bir çeper at,
Şeýle bir şirin.
Hersi ýeke söze siňdirilen mukam,
Hersi daşyp oýanmasy heserin.

Ony aýdyp bilmez bilbil labyzsyz,
Aýdyp bilmez şahyr, ýanman ataşda.
Ony aýdyp bilmez şar gara gözleň
Yşkyna ýüregin ezenden başga.

GARAŞMAK

Kümüşsow igdeler bürendi güle,
Şokolad syndan gandy ýürekler.
Seniň geleriňe dabara bile
Fontan ýaly çüwdürlip dur derekler.

Gyzgalaňly,

gozgalaňly garaşmak,
Bireýýäm suw etdi sabyr-takady.
Çybynlaram dünýäň ähli giňligin
Hem il-güni peşehana gabady.

Diňe aşyklara galdy bu gije,
Aşyklara galdy gije, gül ýüzüm,
Seret asmany däl,

aşyk ýüregmi
Çyzyp, otlap gitdi süýnen ýyldyzym.

Seniň daban sesiňdir diýp aldanýar
Öz-özünüň gürsüldisin ýüregim.
...Wah, meniň ýanşyma dabara bile
Fontan ýaly çüwdürlip dur deregim.

GÖZLERİÑ BİLƏ

Haýyr, küşdem depme meniň bile sen,
Gar ýaly ereme hesere-meýle.
Diňe pynhan syrly küştdepdiňe sen,
Meniň ýüregimi nyşana eýle.

Hem gülüp geç joraň bilen deňimden,
Goşgymam ýak ýüregime ot berip.
Ýöne öňkiň ýaly hatymy elten,
Jigimi garşyla şokolad berip.

Serwim, saňa lak atmaýyn kilçerip,
Diňe syrym ýaýaýyn men üm bile.
Sen şol pursat bir enaýy ýylgyryp,
Jogabyny gaýtar gözleriň bile.

DEÑİZ

Tolkunyp,
tolgunyp,
düýrügip,
ýazlyp,
Owsun urup, daşa urunýar deňiz.
Gözden syçrap gidýän ýaşyna ezlip,
Gezm edip,
hezl edip,
ysgan güllerin
Deňize oklaýar gülmeňizli gyz.
Ol gyz gülýär
Hem kereşme, nâz bile
Aşyk bolan deňzi synasy gelýär.
Bir-birin ýassanyp gelýän tolkunlaň
Ap-ak topuklardan sypasy gelýär.
Deňiz daşa urlup gynaýar jany
Hem ýetenok demi-demne
sojara.
Gülmeňiz gyz, nämä duş etdiň ony?!
Saňa näme etdi deňiz biçäre?!

GÖZELLİK

Şeýle tämiz güller bitýär ýazyna,
Şerbet içen ýaly göçýär-de kelläň.
Özüňem aňşyrman, çöküp dyzyňa,
Ysgaýaň ýolmaga milt edip bilmän.
Şeýle bir gyzlar bar,
misli bir hyýal,

Baglara seýl eder şuglasyn saçyp.
Olara kilçerip lak atmag-a däl,
Hatda galarsyň sen agzyňy açyp.

Şeýle bir goşgy bar,

şeýle bir goşgy,

Okabam bilmersiň labzyny ýoýup.
Oňa öýkünmeg-ä beýle-de dursun,
Ýazmaňam goýarsyň meňki däl diýip...

Eger ýürek diýlen bar bolsa sende,
Gözellik özüne maýyl edýändir.
Gözellik däl, özün gorap bilmese,
Ýoýup bolýan bolsa gözellik däldir!

TÜRKMEN GYZLARY

Atymyn aldyrmaz türkmen gyzlary,
Çölde ýören jeren ýaly sakdyrlar.
Gara gözleriňde jadyň bolmasa,
Her mergene,
Her görgene atdyrmaz.

...Daýan! Ol gözeli derde goýan sen,
Gitme ýigit, gitme yşkyňdan geçip.
Çarkandaksyz ýollar söýgä barmaýar,
Sen söýgä barmarsyň müşgilden gaçyp.

Ýa okuň jerenden sowa geçdimi,
Ýa-da pagtabentmi ol atan gülläň?
Ýaraly galdyrma gaçan maralyň,
Ganyny sarkdyryp ýörenin bilmän.

Gülle degse çyn mergenler bilýärler,
Gitme, ýigit, «wah, bolmady» diýipler.
Ýaralanyp,
Ýalňyz galýarlar
Başarnyksyz saýýatlardan keýikler.

MURGAP

Ümüš-tamyš,
Bimar bolan jemalyn
Ýakynyndan hem ýadyndan ýaşyryp,
Ýatyr ukusyna galan jenanym,
Säheriň çal ümürini ýapynyp.

Öz düýşüne humar bolan Murgabym
Meýmirär-de, heser bilen pyşyrdar.
Saba ýeli säheriň al dumanyn
Oň üstünden bir tarapa sypyrýar.

Inçe billi derýa has gözelleşýär,
Endiredip säheriň al seleňin.
Synlaýaryn onuň säheriň aly,
Ýyldyrymyň agy siňen bedenin.

Juwan Murgabym ukuly halda
Bir enaýy ýygryljyrap uýalýar.
Çal çarlak jibrinip ganaty bile
Onuň ak göwsüni ýapaýjak bolýar.

NOWJUWAN GYZ

*Gör-le, meniň bagtym nirede eken!
Meni nirden ötüripsiň, kör düýäm?!
Gündelikden.*

Sen näme bilýärsiň ýaşayyş hakda,
Ýaşlyk ygtyýaryň alypdyr seniň!
Ýanjak bolup dursuň ýyldyrym çaksa,
Uçjak bolup dursuň degäýse elim!

Bes!
Örteme meni göz gyýgy bile,
Meni ol gözlere eýleme bendi.
Onsuzam bu ajap ýaşayyş maňa
Seň buýsanjaň eginleň deý deňlendi!

Häzir saňa akyl berip,
ugradyp,
Yzyndan oturyp aglasym gelyär.
Ýok, aglama!
Ine, munyň bolanok,
Aga çen ortada ýaşlyk bar häli.
Dünýäniň önünde zerre günäň ýok,
Gözýaşlaryň bilen ýuwaryň ýaly.

Isle, sen diýip özüm uraýyn oda,
Ýa dolaýyn girdabyna derýanyň.
Ýöne mensiz bagtly bol sen dünýäde,
Hem diňleme mundan artyk perýadym.

Söýgim soldy,
Söndi otly ýüregim,
Hem begenme muny söýgüdir öýdüp.
Şowsuzlyga duşdum diýbem dowl alma,
Sen-ä giç doglanňa günäkär dälsiň,
Menem ýazykly däl owal doglanma!..

GYZGÜZER

Gijäniň bir wagty,
Gyzgüzer çola,
Ýigdiň pyşyrdysy eşdilyär çala:
«Köşeş, gözleriňe söweýin,
Dünýä
Iki geler gyzgüzere bir gelen.
Ýyldyzlar bezäpdir derýa düýbüni,
Olar köräp-köräp gidýär şemala.
Bozman derýaň erteki deý düýşüni,
Ýüzüpjik gideli gaýry kenara.
Pagşyldama,
duýar Bähri-Melike,
Pagşyldama,
ýatan gije oýanar.
Gözüňe söweýin, seret bu dünýä,
Bu dünýä owadan,

juda owadan!
Gyzgüzere suwa düşen tenin däl,
Gyzgüzerde yşka ýuwar göwnüni».

Gijäniň bir wagty,
äpet toraňňy
Pyşyrda meýmiräp yranyp durdy.
...Gyzgüzerde on dört ýaşly ýetginjek
Bedew atyn suwa düşürip ýördi.

SAG BOL, ÝAŞLYK

Sag bol, ýaşlyk,
Sag bol, ajap baharym,
Seni gata tutdum,
tanaman hetdim,
Çydadyň.
Hata etdim,
gaty gitdim, çydadyň.
Aýy günler şöwür çeksem, gam çeksem,
Asal berip sözletdiň sen dahanyň.
Göwnüň ýyksam,
ýene gaýnap çykdyň sen,
Gaýnap çykyşy deý döwlen şahanyň.
Ýokdy keselläre mümkinçiligim,
Öýkelesem duýjak ýokdy öýkämi.
Ulaltdylar meni kiçeltjek bolup,
Hem ýigrenip öwretdiler söýmäni...
Sag bol, ýaşlyk,
Oňaryň men yzyny,
Goý, tersine bolsun,
Işler paşmasyn.
Men kyn günde ýitirmedim özümi,
Hem gowy günlere uýgunlaşmadym.
Hoş gal, ýaşlyk,
hoş gal!
Senden minnetdar,

Ýaşlar bardy ýeke galar çäge çen.

Daşym gallap,

gollap gezjek niçezar

Dözmän,

meni ýalňyz goýbermäge sen?!

* * *

Nädeýin, men seni agtaryp tapdym,

Gyssanyp ykbalym humara atdym.

Serwim, aklyň ýerindemi diýýärsiň,

Hawa, gynansak-da, ýerinde aklym.

* * *

Men sen diýip ölmez-ýitmez bolaryn:

Wagt seniň adyňy unutmaz ýaly,

Hem garaşar ýaly men saňa baky.

Men sen diýip gündiz tüssä dönerin,

Gije oda, ahyr gellersiň öýdüp.

(Men söylüp görsem-de, görmedim söýüp).

Men sen diýip açyk kalba dönerin:

Ýaşa onda ýaşan ýaly jennetde,

(Sen girdigiň jennet bor ol, elbetde).

Men sen diýip otdan aýdym ýasaryn:

Söýgi lowlar ençe-ençe gursakda,

Çydaman seň yşkyň howruna hatda.

Men sen diýip dönerin daş heýkele:

Garaşar ol... Görse bir gün geleniň,

Alnyňda dyzyna çöker heýkelim!

II

Gitme diýme, ezizim,

Gözellige ýesir men.

Men ejiz men kirpigim

Kirpigime ýetirden.

Çakyr aýazly gije –

Howaň dury mahaly,

Ýokdur duýmankaň ýiten

Gözelligiň bahasy.

Bumat ýelem doňandyr,
Geçmez ýüzüni ýalap.
Ýap suwuny gizläendir
Depesini aýnalap.

Çuw ýalaňaç agaçlar
Aňzaga boýun sunýar.
Çal aýaz burjy bolup,
Şaha-baldaga gonýar.

Ynan, erte maýyl bor,
Şatylap doňan howa.
Şamda uylan şagallar
Geçdiler oňa güwä.

Ýel dek gübürdeýän peç
Seni uka itersin.
Hüwi gözlerin ýakyp,
Meň kalbymda otursyn.

TELEFON

- Allo, kim bi?
– Kim gerek size!
– Men, nemee... bagyşlaň ýalňyşypdyryn.
– Ýalňyşdym,

ýalňyşdym,

ýalňyşdan ýaňa,

Ýetmiş gezek til edilýär öýmüze.

Emaý bilen goýýan trubkany men,
Gaýyp bolýar keýpem, umydam, weç hem.
Näme indi geçip ähli işinden,
Telefony saklap otyrmy ejen?

Ýene, serwim, til ederin ýalňyşyp,
Senem trubkany galdyr ýalňyş-da.
Seniň sesiň ýaz ýagşy deý ýetenok
Meniň kalbymdaky tebsirän yşka.

Aýby ýok, lak atma näz bilen, serwim,
Ýöne tanşyň saýyp hal-ahwalym sor.
Diňe gülüň ysy ýaly owazyň
Meniň ýañagyma urup dursa bor.

ALBOMA

Sen düýşüme girdiň pynhan syrly gyz,
Huş başymdan uçdy
Hem aýlandy ser,
Hem aýlandy Ýer.
Soň men seni goýbermedim yzyňa:
«Ýer aýlansa,
öýüň özi hem geler».
Humar bolup seniň yşkyňa,
Aýlandy ser,
aýladyň sen jahany.
Galileý açandyr Ýeriň aýlanşyn
Ýa-ha söýüp,
Ýa-da porhan mahaly.

SEN MENI GABANMA

Sen meni gabanma,
Sebäbi belli:
Sen deý zyba gyzy tapyp bilmedim,
Men saňa çenli.
Sen meni gabanma,
A sen akyll-a!
Sen ýaly asylly gelni söýmesem,
Gowy şahyr bolmazdym men asyl-ha!
Sen meni gabanma,
Sebäbi belli:
Gaýdyp tapyp bilmen bu dünýeden men
Sen ýaly gelni.

Sen meni gabanma,
Galma-da derde:
Elbetde, men senden kemi söýmerin,
A zeminde peri-de ýok, peýker-de.

ÝAZ AÝDYM

Ýagyş ýagara geldi,
Ýazyn suwara geldi.
Göwün gubara geldi,
Nazaryň sowma, dilber,
Ýanaryn ýogsa, dilber.

Kölge düşen owalaň
Owadan, wah, owadan.
Derdim artyk owalam,
Gaşyňdan kowma, dilber,
Dilner, ýüregim dilner.

Baksa başym aýlanym,
Öz ilimden saýlanym,
Men bir aşyk-saýýadyň,
Bagrymy owma, dilber,
Ýanaryn ýogsa, dilber.

Yşk gursakda joş ursa,
Gara başym çaşyrsa,
Ajap bordy duşursa,
Ýaz bizi toýda, dilber,
Güýz toýmuz sowsa, dilber...

ÝAŞLYK D A N Ý A T L A M A

Söýerdim...
Gijäniň geçenin bilmän,
Saçlaryňy ysgap-ysgap guçardym.
Dilim daglap ýañaklaryň alyna,

Men serden geçerdim...
Sebet ýaly Ýer
Hiňňildik deý Akmaýanyň ýolundan
Sallanyp şemala atardy hallan.

Men oňa zemini bererdim wada,
Men oňa asmany bererdim wada.
Ähli zat oňkudy. Diňe şol gözeli
Meňki bolsa maňa besdi dünýäde!

Sarç-sarç duýgulara saçlar bulaşyp,
Dideler dil açyp,
Sämärdi kelläm.
«Ýeke erigiň» pürlerine çolaşyp,
Aý çykybam bilmän,
Çykjagam bolman,
Jyklardy ogrynça daňdana çenli.

...Ýaşymyz bir çene barana çemli.
Şol hyýala meňzeş ýaz gijelerin
Hatda indi düýşümde-de göreňmok.

Asman, birçak meňkidiň sen, ynanaý!
Zemin, birçak meňkidiň sen, ynanaý.
Hiç bolmanda hasabyna ýaşlygyň
Ýene bir şol hiňňildikde yralaý!!!

ҲҶKYŇ YZY

Söýgi ok deý girip gitdi döşüme,
Awusyn gyzygynma duýmandyryn men.
Ol menden gelşi deý geçip gidipdir,
Dem salymda öwürüp meni jesede...
Nirde söýgim?
Ah çekdim men oturyp.
Söýgiň giren ýeri bildirmese-de,
Gidipdir ol çykan ýerin opuryp...

HOŞLAŞYK

Sen bagtymdyň, senden geçip gitdim men,
Seretmändim ýaşly gözleň bakanda.
Sen bagtymdyň, ýöne meniň göwnüme
Has uly bagt bar ýalydy jahanda.

Emma duşman gözleriň deý gözlere,
Duşman seniň yşkyň ýaly yşka men,
Bilmän hijre-aýralyga döz gele,
Bildim galanymy gara gyşda men.

Ýok!
Sowuk gözleriňe garap bilemok,
Ýa-da yşkyň bir mahallar ýandymy?!
Ne beýle şor,
ne beýle şor ykbalym,
Ýa-da oňa gözden ýaşyň damdymy?!

GÖWNÜÑEDİR DIÝÝÄÑ

– Sen ozalam şeýle owadanmydyň?
Neçüýn duýmadymkam şu güne çenli?
Neçüýn diýmedimkäm derdimi saňa?
Ýa pisseli Serhetabadyň pasly-bahary
Gözellige aňk etmäge jahany
Ähli gözelligin berdimi saňa? –
Diýsem gülip:
–Gözüñedir – diýýäñ sen.

–Şar-gara gözleñde näme bar seniň?
Dikanlap didäme bakan çaglaryň
Meniň sarç ýüregmi otly görejiň
Nazaryna kebab kimin dagladyň –
Diýsem, ýere garap çowly kirpigiň,
Owadan gözlerme edýäñ-de perde:
–Göwnüñedir – diýýäñ.
–Mümkin. Göwnümden
Diýseň göwnüm bitýär soňky günlerde.

OTLY, HYÝAL, MEN...

Men saňa garaşýaryn, şeýle bir garaşýaryn.
Gartaşýaryn,

nirde sen?

Ynan, seni gözläp tapyp bilmedim,
Indi bir säw bile özüň gelmeseň.
Umumy wagonyň howruny basyp,
Oturan-turanyň howuny basyp,
Gel-de, sen otur, hol penjirä bakyp,
Ýa otur sen galdyrma-da gabagyň,
Hiç bolmanda, jemalyňdan ganaýyn.
Hiç bolmanda, bileýin men barlygyň,
Lak atsam, ýaň gelse jogabyň ýerne,
Habar gatsam,

sen barmyňam diýmeseň.

Ot berer meň gursakdaky heserme,
Gazap bile ýansa seniň dideleň!
Melek bolsaň, gök asmandan ýere in,
Peýker bolsaň, gel sen dessandan çyk-da.
A men saňa hiç zat diýmän bilerin,
Eger seni ýagşy sözler ynjytsa...

Gara buldy ýaryp çykar ýyldyrym,
Gar üste guýular ýazyň jalasy.
Hem howasy üýtgäp gider dünýäniň,
Gözmüň gygy bile görerin seniň
Penjirä seredip ogryn gülyäniň.
Öz şygryma ynam edip bilmen-de,
Goşgy okaryn men Gurbannazardan.
Şygyr bolsa, jadyly-da, şygyr-da!
Meni mähir bile synlar nazaryň,
Soň aýlanar söhbedimiz pyşyrda.
Gürleşeris sessiz,
güleris sessiz,
Nirä barýanyňam çykar seriňden.
Pynhan bakyşlardan aýylyp essiş,
Geçersiň sen öz düşmeli ýeriňden...

RUS GARY

Gar ýagdy,
gar ýagdy,
Rus alasy,
Tokaýy astynda galypdyr garyň.
Asman bile gara ýeriň arasy
Golaýlady, hiç bolmanda, gez ýarym.
Ak garyndan göwni galkan asman päk,
Keýpi gala: ol toýumyz toýlady.
Asmanda Aý ýalňyz däl bu gün,
sebäp
Ýerde sen bar – iň mynasyp boýdaşy.
Aý mawy asmandan şuglasyn saçýar,
Zemin ýagty onuň açyk şähdinden.
Ynha, biziň dalaşmaly dünýämiz
Ganyp bilmän bir-biregiň mährinden!
Ak gardan ýagtylan bu jümle-jahan
Ertekä meňzeyär aslynda, serwim.
Garaňkam,
aýazam,
hasratam,
gamam
Galypdyr ak garyň astynda, serwim!

SÖÝGI GEPLESE

Eda bilen ýazlan gaşlara garap,
Emaý bilen süzlen gözlere garap,
Söýgini görübem, duýubam bolýar,
Ýöne nämedigin bilip bolmaýar.
Ezizowa çenli Gomerden başlap,
Söýgi näme?
Ony hiç kim bilmeýär.

Söýgi mätäç dälär şahyryň dilne,
Söýgüde has şirin, has şeker dil bar.
Oňa diňe söýýän gözler düşünip,
Diňe söýýän gözler sözleşip bilýär.

Şol söýgi gepledi, gepledi şu gün,
Şon şanyna göndereli ýüzi bir.
Bu uly toý,

bu ullakan dabara
Söýgiň aýdan in ilkinji sözüdir.

Goý, söýgi geplesin şahyra derek,
Her ýyl toýy täze toýa seplesin.
Keramatly söýgi
Indi her gezek
Ak gundagda jägildäpjik geplesin.

TOÝDA OKALMADYK GOŞGY

Ýaşlygyň çygryndan çykypsyň, dostum,
Hyýal däl, gazaply hakykat bary.
Indi saňa degjek gümany ýokdur
Gyş pasly gyzlaryň atyşýan gary.

Gözel gyzlardan uýalyp
Üýtgemez gadamyň,
Ýüregiň urşy.
Indi seni humay gözler ugradyp,
Jadyly nazarlar alýmaz garşy.

Indi öz-özüňden gülüp ýörmersiň,
Dökmersiň gijeler didäniň ýaşyn.
Aýa bakyp ýar jemalyn görmersiň,
Ýere bakyp eştmersiň ýar sedasyn.

Işden çykyp ýumlugarsyň öýüne,
Külbäňe çekersiň tapan zadyňy.
Dünýä bir jadyly gyza öwrüle,
Dik boýnuňa geýdirendir hamydy.

ETÝUD

Kümüş ýaly derýa ýaýylyp ýatyr,
Gaýalar dur çykarman dem-düýdünü.
Ak bulutly mawy asman derýada
Synlaýar öz imisala düýşüni.

Süýkenmäge meýil etmeýän selen
Hem derýa düýbüne özün taşlan Aý
Owadan hem ýöntem gussasy bilen
Kalba ýetmän kalbyň gyýýa, eý, Hudaý!

Men özümi ýat duýýaryn düýbünden,
Ynha gelen ýerim göwün ýüwürde.
Ykbal siltäp aýnaldym men düýşümden
Meni söýen dünýäň çöwre ýüzünde.

Gaýalaryň ymyzgan kölgesem
Hem derýadan çykan tolkunly çaylym.
Şor ysly ýylgynlaň büren köwlerem—
Ählisi,

ählisi,

ählisi jansyz!

Ne biperwaý, ne-de pikire çümýän,
Ne bir görnüş nazarymy egleýär.
Diňe asmanda Aý başga bir dünýäň
Tylla tüýnügi dek maýyl eýleýär.

Gaýalaryň kölegesi tisginer,
Bulutlaň leňneri köşeşinçä tä.
Tylla Aýdan edil tylla balyk deý
Men geçer giderin başga bir dünýä.

MENIŇ SÖÝGIM

Serediň möwç urup gelen bahara,
Ol türkmeniň ýöne-möne ýazy däl.
Kesir gyza yrylmaga bahana,
Ýazyň gőzelligi çydar ýaly däl.

Şol ýazy kalbyma sygdyryp bilmän,
Men goşgy-gazaldan karar gözledim.
Men gidip daglara içimi dökdüm,
Güýjedip meý deýin göwnümde baryn.

Meniň ýalňyz syrym–nowjuwan gelin,
Gören dälär hiç kim men kimin söýlüp.
Ol hakda ýazmaga bognum ysmady
Onuň jemalyny ýoýaryn öýdüp.

ÝADYGÄRLIK

Gelinlik–ýigidiň ýadygärligi,
Ol ýigde men diýen ýaşynda gurlan,
Ol ýigde berlen,
Onuň iň mukaddes ýadygärligi –
Ölensoňam ýaşadýar ol ärini!..

Otyr ak geýimde guw ýaly gelin,
Ýadygärlige ol meňzeşem asyl.
Gelin ýigde,
Ýigit gelne ýaraşýar.
Bagtly ýigit, tagapyl et bir salym–
Saňa ýadygärlik açmak garaşýar...

«DARAÝY DONLY»

(Ö. Nobadowa we A. Ýagmyrowa)

Edara.

Radio.

Iş petde-petde,
Ýañlanýar efirde «Daraýy donly».
Meni owsunyna dolady ol saz,
Şol saz gursagyma pürepür doldy.

Köwsarlap, köwsarlap ýañlanýar owaz,
Tüweleý deý meniň başymy aýlap.
Bu ne gudrat: meniň ýitiren bagtym,
Duşmadyk ykbalym gelýär golaýlap.

Gelýär seýkin basyp daraýy donlym,
Öz-özi ýylgyryp eljiräp gelýär.
Suwly bedresine gaçan gök asman
Ýüregimi gozgap, endiräp gelýär.

Ýylgyrýan.
Ýylgyrýar. Humarly gözler
Gülümsiräp pynhan-pynhan garaýar.
Ençe gün ýadymda bişiren sözlem
Dodagymda garpyz kimin ereýär.
Saz soňlanýar.
Dem alýaryn uludan.

ÝENE

Ýene gujagyny gerdi penjiräň
Hem elleriň...
Görüp galdym çalaja.
Ýap-ýaňydy ýaz ýeli deý eljiräp,
Del gözlerden dulanypdyk agaja.
Del gözlerden bagtymyzy ýaşıryp,
Penje-penje ak gül bolan almany
Ýyldyzly asman deý üste ýapynyp...
Gülüşerdik,

gürleşerdik pyşyrdap,
Gara saçlaryňda gizlärdim ýüzüm,
Ak buluda ýüzün süpürerdí Aý.
Ýap-ýaňydy...
Ahu gözli jereni
Ykbal aýra saldy raýymy ýykyp.
Ýylgyrýaryn: şol ajaýyp günlerem
Tas ýadymdan çykyp giden ekeni
Gursagymda dert alada baslyga.
Goşgy okamda sowgat berlen çemeni
Oklaýaryn şol almanyň astyna.
...Ýene gujagyny gerdi penjiräň,
Ýele gujagyny gerdi penjiräň...

Hany seniň humar ala gözleriň,
Hany beýnä uran posanyň dady?
Ýa men tersa,
Ýa-da tersimden gelip,
Aýnaň arkasyny süpüren ýaly,
Ýyllar,
sensiz ýyllar bozupdyr ýady.
Bozupdyr hyýaly,
Bozupdyr düýşüm,
Neneň aglamarsyň agysyn düýnünň,
Neneň, serwim, labyryny atmaz gam?!
Seni düýşde görüp (bagtyň çüwende)
Hem onuň düýsdügne ynanyp ýatsaň!..

Gelmelidiň...
Ýöne esasam ýokdy
Seniň geljegiňe baglamaga bil.
Diňe saňa hem söýgime ynanjym
Sen gellersiň diýip geçýardi kepil.

Ýogsa birdi ikimiziň ýolumyz,
Söýgimiz –
ýa iki tendäki bir jan.
Hatda göwrämizem birleşip bilse,
Galmazdy gursakda bir jinnek arman.

Emma seni haýsy ýyldyz aldady?
Ýalňyşansyň öýdüp gitdiň terse sen.

«Men azaşan bolmaýyn» diýp garandym,
Garaşdym kellämiň düzelerne çen.

Men seni agtardym ulusdan-ilden,
Geljekden,
Geçmişň çygryna ätläp.
Ýitig gözlenende ot ýakylşy deý,
Men seni idedim jigerim otlap...

Gelmelidiň...
Geldiň bir gün gapymdan,
Sen ýere bakýarsyň,
Men saňa baka.
Jaňly sagat ümsümligi gaýçylap,
Biziň ikimize gyýýardy nika...

MEN BIR DERÝA...

Men bir derýa...
Ýitirdim men hanamy,
Ganatym bar.
Apardyň sen asmanym,
Apardyň sen erkim,
dol, eý kalbyma,
...Ezizim, men näme samrap barýaryn.
Men bir alaw,
ýanyp ýörün heserde,
Yzgydym gaçypdyr,
Ýanypdyr janym.
Labzymy süýjet sen gelip ýanyma,
Ýogsa men pelege gargap barýaryn.
Men ýaş,
ýöne ýitirdim men ýaşlygym,
Saçymda ak,
kalbymda çoh armanym.
Güler ýüzlim, maňa ýaşlygyňy ber,
Ýogsa men, ýogsa men garrap barýaryn,
Eý, meniň baýdak deý parlap barýanym!..

SENI SÖYDÜM...

Seni söydüm,
Söýgiň ähli jadysyn
Nazaryma jemläp kalbyňa çümdüm.
Sen bolsa, gül ýüzlim, söýgiň manysyn,
Hem bahasyn—mendir öýdüp düşündiň!

Söýgi senden aryn alypdyr her hal,
Gam çekýäň,
ökünýäň,

ynanýaň, ine:

Sen söýgüden jyda düşüp menden däl,
Hut özüňden jyda düşendigiňe...

MENIŇ ÝÜREGİM

Meniň döşümdäki ýürek däl, serwim,
Ýok, ol şygryýetiň şanigi eken.
Bakylygyň meniň gursagma eken
Gämigi eken.
Ony seniň söýgiň bilen oýaryp,
Suwardym gözümden akan ýaşa men.
Doýurdym men ony şatlygym bilen
Hem seniň al ýanak ýaşlygyň bilen.
Iýdirdim men oňa çeken külpetim,
Gökden toýnuk gurup öten durnalaň
Ýelginine onuň ýüzün ýelpedim.
Meň ýüregim—şygryýetiň tohumy
Hem seniň ýaz ýaly yşkyň salnan gap.
Maňzy şine urup dömen şanik deý,
Gabyk deý
ol indi galypdyr boşap...

TUTAŞDYRLYK

Men goşgy ýazmaryn şu günden şeýläk,
Eňrâbem ýörmesin ýüregim zar-zar.
Bilmese bir gyzyň başyny aýlap,
Ol goşgy,

ol talant

nämäme derkar!

Bu gün hatda göwnüm geçdi özümden,
Saçlaryny ütyän bu gara kellän.
Ýogsa aýtjak sözüm ýat tutup gidip,
Gaýdardymmy näme diýjegim bilmän!

Bu gün hatda söýgüdenem dilgir men,
Onuň bar gudratyn,
Güýjün ret edip.
Ýogsa meni ýakyp-ýandyran söýgi
Heý, bilmezmi seni biraz eredip!?

Ýandyrdyň sen meniň nije şygrymy,
Ýandyrdyň sen nije goşgy-gazalym!
Gör, ýene-de dilyär meniň bagrymy
Şonça oda ýylamadyk nazaryň!

Ýok!

Men goşgy ýazaryn şu günden şeýläk,
Maýyl bolup elwan gül deý keşbiňe.
Iru-giç iň gowy şygrymy saýlap,
Tutaşdyrlyk ederin seň yşkyňa..

GUSSA

Söýgi gelip geçip gidipdir eýýäm,
Dilim baglap,
Gamaşdyryp çeşmimi.
Müşk ysyna bihuş edip bir demde,
Hem aýňaltdy ysgadyp şol müşgüni.

Men söýginiň nämedigin bilmedim,
Bilmedim men hut şol söýgä baş goýup.
Ol gursagmy doldursa-da duýgudan,
Gitdi meniň kalbymy boş goýup.

Söýgi maňa şygyr bolup galmady,
Galmady dilberme ýazan hatymda.
Şondan bäri goşgy ýazýan söýgi diýp,
Ýöne olaň bary söýgi hakynda...

Görübem,
duýubam bolýar söýgini,
Ýöne nämedigin aýdyp bolmaýar.
Çünki söýgi agyz-dilden aýyrman,
Jadylaman,
bihuş etmän gelmeýär.

OTUZ ÝAŞ

Ýyllar emay bile sypady başym,
Eliniň zynda agardy saçym.
Eliniň gyzgynna depäm lasyrdap,
Azaldy saçym.
Meni şahyr eden kemmagal ykbal
Ýumşak daryşmady,
etmedi näzi.
Derledip, derimi çalanda ýyllar,
Maňlaýymda galdy barmaklaň yzy.
Şümi ýyllaň zähmetime aklygy,
Şümi bar sowgady bahar-gyşlaryň.
Aýdyň, ýyllar, aslynda siz näm berip
Alýarsyňyz menin ýaşlyk ýşnagym!?
Akyl-parasatmy?—
Şahyrlaň baky
Duýgusyndan ejiz gelýändir akly.
Duýgy diýmek – ýaşlyk,
onda şahyrlar
Hemişe ýaşlykda galmaga hakly!

Men indi köýnegmiň jübüsi hatly
Ahu gözli gyza atmarynmy lak?
Maňa kyn günlerde ýürekdeş gyzyň
Gözlegne çykmanmy gözlerim çarhlap?!
Söýüp gözeli, duýmanmy şygryň
Meýmiredip kalpdan syzylyp gelşin.
Ähli zadyň serhedimi otuz ýaş
Hem meniň ýaşlygma nokatmy gelnim?
Otuz ýaşa uýgunlaşyp bolanok,
Otuza özümi görmedim rowa.
Tomsun bilen baharymyň sepgidi:
(Men çydap bilemok)
Çalyşýar howa.
Otuz ýaş!
Şu mahal berseler elin
Razy men kyrk ýaşa,

kyrk başe,

ellä.

Otuzda ýaşlykdan aýra düşme kyn,
Emmeden aýrylan bäbek deý ylla!

Ýok, ýyllar ýaşlygym almady,

ony

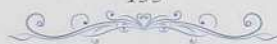
Çalyşdym men her aýdyma, her bende.
Syrdam boýlaryny, dury roýuny
Gelinleriň çalyşsy deý perzende.

Ýürek!

Ýaşlygyňy şygra öwür sen,
Galanyňyň tapylar bir alajy.

TÜRKMEN TOÝY

Eger türkmen toý etse,
Özi otyr bir çetde.
Ygtyýarly gojalar,
Beýemçi bor, elbetde.

Halan malyn soýarlar,
Baýrak baryn goýarlar.
«Kemi bolsa, adamlar,
Duýduraýyň» diýerler.

Üýşenmez ýat gelenler,
Elleri çeper ýaş gelinler,
Dik durandyr, hyzmata
Gaýymdyr ýaş-ýeleňler.

Gözler gözlere düşer,
Gözler göze düşüner.
Ýürekdäki pynhan syr,
Eýýäm goşga goşular.

Duýulmaz – syr aýdylar,
Goşgy-gazal öýdüler.
Kesir-kesir gyzlaram
Söýenin soň duýdular.

Toý tutular üç günü,
Kalba sygmaz göçgüni.
Bagtyňyz toýa geler
Eý, türkmeniň goçlary!

GÜNDOĞAR HALK DÖREDIJILIGINDEN

Dünýä baş gün–aňýamyň sen,
Nä lezzetden ganýamyň sen?
Söý meni, söý, dilber,
Näme garyp galýamyň sen?!

BUÝSANJAŇ SEN...

Buýsanjaň sen, serwim, şa gyzy ýaly,
Garaýşyň gazaply,
Kamatyň salyk.

Men ýene-de seniň ýanyňa barýan
Söýgimi kelläm deý etegme salyp.

Ýüregim aglaýar bagrymy ezip,
Sensiz oňa giň dünýe dar,
Köňül dar.

Ýöne gapa ýetmän,

gorkaklyk edip,

Ol agzymdan çykyp gaçaýjak bolýar...

II

«Söýýän» diýme, «köýýän» diýme söýýänňe
Zyýany ýok, başarmasaň yrmagy.
Söýgi mätäç dälidir kasama, anda,
Söýgi halamaýar ynandymagy.

Seniň gözleriňde ýyldyrym bolsun,
Hakyt söýýäniňe geçmäge güwä.
Ol sende özüniň derdini görsün
Hem-de sende görsün derdine dowa.
Söýgä derkar dälidir tarypyň, waspyň,
Söýgä derkar dälidir kasamyň, andyň.
Yşkyň seniň ýerňe ynandyr yşky,
Diňe lowlap ýangyn,
Alawlap ýangyn!

ILKINJI DUŞUŞYK

Seniň bile,

seniň bile bileje

Hyýaldaky ýaly bileje barýan.

Bir söz diýsem ýylgyrýarsyň çalaja,

A men hiç zat diýmeseňem ýyrşarýan.

Joş uran söýgüden ýüregim galkyp,
Tutýan seniň ak goluňdan maý alyp.
Öňkiň deý eliňi çekeňok silkip
Gelyän, geçýän mähelleden uýalyp.

Men bu gün milletiň känligin söýýän,
Dolduryp duşsunlar pyýada ýoly.
Sen meniň ýüregime dolaýyn diýýäň,
Dellere degişmän geçeriň ýaly...

Ýuwýan,
Men bu gün söýgimi suw bilen ýuwýan,
«Gelinligiňmi bi?» diýýär suw satýan.
Serwim, sen uýalyp ýüzüňi sowýaň,
A men bolsa monça bolup baş atýan...

ŞINDI

Entek,

günä işi edenok entek
Ýüregimden uzap gaýdan ellerim.
Olar diňe şygyr ýazyp sen hakda
Hem çeşme suwuny ýüze sylan dek
Ýüze çaydy tolkun saçlaň tellerin.

ÇEMEN

(Değişme)

–Sen nähili ýigdi halaýaň, Çemen?
–Heý, tapýan soragyň gursun, ýerçeken!
–Sen nähili ýigdi halaýaň, Çemen?
–Ýokmy seniň jinnek ýaly utanjyň.
–Sen nähili ýigdi halaýaň, Çemen?
Walla, maňa jogap berseň utarsyň.
Sen nähili ýigdi halaýaň, Çemen?
–... Orta boýdan uzyn bolsa azajyk,
Salykatly bolsa, talantly bolsa,
Bilse eger il içinde at alyp.
Alçak bolsa,
sahy bolsa ol hemem...
–Oh-o! Beýle bolsa, meni sypdyрма, Çemen!

DIDARLAŞALY

Düşse seniň nazaryň, däli siller durlanar,
Aýlanar al asmanda, gidebilmez durnalar.
Göwün gamdan, dide nemden dolar,
püreþürlener,
Sensiz ömür bimany, sensiz bu dünýä pany,
Eýleme kine menden, selbim, didarlaşaly.

Lebleriň ak säherden, dişleriň ak
ýyldyzdan,
Älemgoşar görüner, ejap eýläp ýylgyrsaň.
Ýürek ýanar görejiňde oýnan
ýyldyr-ýyldyrdan,
Men bir yşkyň bimary, gurban berem bu jany,
Ýalbyrap çyk aý ýaly, selbim, didarlaşaly.

Aslyň seniň ataşdan, ýandyrar sen peýkerim,
Men aşygy-perwana geçer ýoluň peýlerem.
Aşyga didar gerek, gaýry zady neýlesin,
Dola boýna şamary, al janymy şa ýaly,
Ýalbyrap çyk aý ýaly, selbim, didarlaşaly.

MEN BIR ÝYLDYRYM...

Men bir ýyldyrymdym: sygman ýazyma,
Gursakda joşuma,
aşyp hetdimden,
Sary sähra sygman ýören halyma,
Seniň bossanyňda eräp gitdim men...

Men bir ýyldyrymdym: sygman ýazyma,
Ýagtyldyp,
ýandyryp ýalawym bilen
Giň asmana sygman ýören halyma,
Seniň göreçleňde eräp gitdim men...

YZKY PARTA

Ne burçda durmadan tapýaryn takat,
Ýogsa burç meňkidi,
Diýseň dagaldym.
Saňa akyl geldi diýip her sagat
Indi meni taryp edýär mugallym.

Akyl gelme nire!
Yzky partada
Otyr meniň ulalmagmyň sebäbi.
Çemen ýaly gyzyly-ýaşyl parçada
Otyr meniň özgermegmiň güwäsi.

Düynki men deý şallaklaşýan oganlar
Hem-ä gülkünç,
Hem olara gyýylyan.
Ertirinden garap olaň bolşuna,
Men garagol düýnüm üçin uýalyan.

Nirde böwrüm byjykladýan betligim
Hem ynjaldýan garagolluk nirede?!
Yzky parta dur durşy deý serhediň
Şu gün bilen oganlygym arada.

Yzky parta,
yzky ak gyzyly parta
Yzymdan bakyp dur şeýle bir ýowuz!
Şikesli deý utanýaryn ýeňsämden,
Yzky parta, nämä basýarsyň howum?!

Şeýle golaýjakda duýup bagtymy,
Otyryn tagta däl,
Geljege garap.
«Saňa akyl geldi» diýýär mugallym,
...A men akyl huşdan düşüpdim yrak!..

ÝENE MEN BAGLADYM

Ýene men bagladym al-elwan çemen,
Orun bermese-de penjiräň, serwim.
Seniň dal gerdeniň näze eýlenen
Meni örtemäge eljirän, serwim.

Men saňa jadyly nama ýolladym,
Gudrat bile gyz göwnüňi awlara.
Sen aýdyma göwnüň bermän bilmediň,
Aýdym döredeniniň şindem awara.

Gör, nije wagt söýgim möwjedi meniň,
Gör, nije wagt dözdüm seniň jebriňe.
Bu gün haýran galýan mejnun edenim
Seniň beren takadyňa-sabryňa.

Nadylmy men,
dälmi,
barybir, seni
Şadyýan aýdymlam heýjana salar.

* * *

Sorapsyň joraňdan meniň halymy,
O haly özüňde duýmaýan ýaly.
Görüpmediň ýazda daşyp, däliräp
Güýzde ýatyp, şorap galan derýany?

Görüpmediň arly ýyllar alawlap
Garda galyşyny ot ýanan ýeriň?
O haly özüňde duýmaýan ýaly...
Ýa-da sorap duýdurýarmyň, dilberim?!

SENİŇ ÝŞKÝŇDA

Tez jereniň gözlerinden suw içsem
Hem çolansam ter ýañaklaň alyna.
Düşsem, suwa düşen ýaly daňdanyň
Älemgoşar kibi atan halyna.

Gamgyn-gamgyn kyrruwyndan durnalaň
Dem alsam heserli jigerim oýnap.
Akyp gitsem hesretinden,
durmasam
Gögerçin reňk daşa bagrymy oýkap.

Ýa çañjaryp gelyän ak ýagyş derhal
Meni kesek kimin eredip gitse,
Ýa-da sykylyklap ýelken deý şemal
Seniň ruhy älemiňden äkitse.

Gülün ýapragynda göwher damjalar
Seçme deýin degip tüwdürlip düşsem,
Köşeşer,
gül ýüzlim,
köşeşer göwnüm
Ýa-da seniň jemalyňa gowuşsam...

AWARA

Seniň salamyňy getirmez ýeller,
Alajym az aramyzy sazlara.
Derdimi diňlemez doň ýürek dilber,
Gamgyn gözde ýaş galmady aglara,
Awara men, men awara, awara.

Zar-zar aglaýynmy Mejnun deýin men,
Ganyp aýralygyň aý meýinden.
Yşk odumyz zeý alsynmy teýinden,
Indi meniň jigerim ýok daglara,
Awara men, men awara, awara.
«Sen, sen» diýip,
men awara, awara.

Töhmet-ýalan seniň seriň aýlarmy,
Il içre diliňi gysga eýlärmí,
Ýeri, aşyk özge gözel saýlarmy,
Ýürek «sen, sen» diýip galsa azara,

Awara men,

men awara, awara.

Dillenmeseň aşyk göwnüm gyýar sen,
Dillenmeseň perwana deý köýer men,
Gel, ýürekden aýdymlarym oýar sen,
Serwim, seniň gyz göwnüňi awlara,
«Sen, sen» diýip men awara, awara.

GALPYLDY

Gör, näçe ýyl ýolukmandym men saňa,
Bozlap galan ýürek bolupdy düňle.
Söýgim gussa bolup çykýar kalbymdan
Solgun ýatlamasyn galdyryp köňle.
Şeýle bir göresim gelerdi seni
Hem gorkardym saňa sataşarymdan.
Gorkardym men seýiklenen bagtymyň
Söýgimiň ýañadan çat açaryndan.
Gör, näçe ýyl ýolukmandym,

ýene şol,

Şol gorkunç duşuşyk miýesser etdi.
Men merdem boljakdym äwmezlik bilen,
Arman, bütin göwräm galpyldap gitdi,
Şol galpyldy galan eken köňlümde,
Galan eken öňküsi deý ýoýulman.
Güýzüň eňneresne çöpde-çalamda
Çal garpyzyň galyşy deý duýulman.

ÇABGA DA

Dünýä suw-sil,
bulut kemsiz ýaýylýar.
Çabga nagma çalýar erkinden jyda.
Köle-kölçelere düşüp ýarylýan
Damjalar meňzeýär göwherden jyga.

Şady-horram bolup guýýardy çabga,
Pürepürläp köne ýoda-ýollary.
Ýere şowhun bolup inen her damja
Göge howa posasyny ýollady...

SAÝRYBAR

Dag başynyň dumany,
Dar kalbymda gaýgy bar.
Ýitirdim nowjuwany,
Agynyň ne haýry bar.

Ýürege ne düwdi—gitdi,
Ýüzüni sowdy gitdi.
Dünýäniň zowky gitdi,
Bizi saýdy ýa saýry ýar.

Deňze öwrüldi dide,
Derde öwrüldi gije,
Bu neneň elhenç bije,
Ne bir derdiň haýry bar,
Ne dermanyň haýry bar,
Meň ýanymda saýry bar...

II

Ykbal bizi gowşurdy bir-birege,
Bagtdan ýaňa günler melul bolupdy.
Bagtdan ýaňa gökde hal atdy säher,
Şol bagtdan pürepür günler nirede?
Jogap ber!
Sen ýazyk hökmünde gargadyň maňa:
Men jogap hökmünde jabjyndym saňa.
Başymyz hem ygşymyzy bölüşip
Sen-ä sola gitdiň,
Men bolsa saga.
Şol bagtdan dänjirän günler nirede?

Ynha ýene duşduk, çekdik elemini.
Diňe meniňki däl,
seniňem ýoluň
Seni betbagtlyga elten ekeni.

ELÝAGLYK

Bu ýaglyk dideleň rōwşen nurumy,
Gyz göwnüniň didarymy bu ýaglyk?
Gudrat bilen, ýar, ýaglyga döndümi
Joşgun dilimizi bagladan ýaşlyk?

Ýa bu söýgiň göze görnen ruhumy,
Akdyran ýaşymy nerkes gözleriň?
Şu ýaglyk,

şu ýaglyk,

şu ýaglyk dälmi

Ejap edip aýtman giden sözleriň?

Keşdeleri yşkyň pynhan dilinde
Ýürekden ýürege ýazylan hatmy?
...Ah, men söýgä düşünmändigim gelende,
Indi weli ol söýgi däl,

sungatdy.

ÝYLGYR, SERWIM

Ýaýdanyp,

tolgunyp durun gapyňda,

Kalbym lerzan urýan duýgudan doly.

Otagda sen däl-de,

gamgyn dilberim

Maňa on ýedi ýaş garaşýan ýaly.

On ýedi, on ýedi, gaýdyp gelmedi,
Galdyryp kalbymda söýgi hem arman.
Ýöne ýedi ýyldyr, seniň gözleriň
Bakyp durdy deşip ýyllary parran.

Ýedi ýyldan parran geçen gözleriň,
Geçen ýyldyrym deý ýedi etmişden.
Göwherim, beýle göz geljegimde ýok,
Ony nädip alaryn men geçmişden.

Çytmaga gyssanma galam gaşyňy,
Dem salym seret-de böwrüňi diňle.
Bir näzijek yza kemençe kimin
Syýhalýan-a dälir gussaly köňle.

Dar gursakda ýüregim gürs-gürsüldäp,
Kakýar seniň ykbalyňyň işigin.
Gara gözden syr-da aýgytsyzlygy
Görkez maňa yşkdan doly ýaşlygym.

Öz-özümi aldap söýýän diýsem-de,
Kalbym ýylamady şol gözel gyzdan.
Bessir, otsuz ýerden gözlemän ody,
Köz gözläli indi külün teýinden.

Ýene men geçmişin gapysyn kakýan,
Aryp sensiz geçen ýyllaň keşginden.
Ýylgyr, serwim, ol hesretli ýedi ýyl,
Gussaň bilen gaýyp bolsun keşbiňden.

ÝAN!

Görmesem-de seni hesrete rowa,
Ýan, ezizim, ýan!
Alawlamak yşkyň derdine dowa,
Alawlamak diňe söýgiňe güwä,
Ýan, ezizim, ýan!
Ýaňy meni undup meýmirän pilläň
Düýşde bagtly bolup, syçrap oýan.
Aşyga söýginiň lezzetem bagtdyr,
Aşyga söýginiň ezyetem bagtdyr.
Men aşyk görmedim ejirden doýan,
Ýan, ezizim, ýan!

Gözyäşe ýuwulsyn owadan owaň,
Alnyňda döresin münde bir sowal,
Söýgi otda-suwda eýlesin dowam,
Ýan, ezizim, ýan!
Eşidýämiň, ýagyş ýagýar daşarda,
Meniň penjäm bilezikli goşarda.
Özüň bilmän ýeke gezek pyşyrda,
Sen meniň hudaýym,
pyşyrdyň dogam,
Ýan, ezizim, ýan!

DÜÝE ÇAL

Ýa süzüp aldymy aby-köwserden?!
Wah, bilmedim, bilmedim men doýa, çal.
Ýa jady gardymy ala gözlerden,
Ejap bilen garap gyýa-gyýa, çal?!
Wah, düýe çal! Düýe çal!

Eýläp al-asmanda saýran guş meni,
Saýlap söýgi bijesine baş meni,
Ýa çal diýip içirdimi ýskyny,
Öwürüp seni şol hyýaly meýe, çal?!
Wah, düýe çal! Düýe çal!

Heser deý tütedip gaňsyrawgymy,
Kalbyma ot saldy her bir ýuwdumy.
A gyz, dogrudanam, bagtym çüwdümi?
Ýaraýadyr hernä biziň toýa çal,
Wah, düýe çal, düýe çal!

UTANJAN GYZ

Ýene penjireden ýollara garap,
Sahu-jemalyna berýär ol timar.
Tolkunjyrap ýatyr bir jübüt şamar.
Owadan gyz ýanýar bir derde uçrap—

Wah, bir ýandan söýgi,
Bir ýandan ejap.

Ne içeri sygýar, ne bir daşary
Garaşmakdan gyz takaty pürepür.
«Heý, gelmezmiň hiç bolmanda güne bir?»
Gyzy basmarlaýar yzaly güzap,
Wah, bir ýandan söýgi,
Bir ýandan ejap.

Aýdyma hiňlense ejesi duýjak,
Hiňlenmese gyzyň aglasy gelyär.
Nädip gyz halyňa ilki söz diýjek?
Uýalýar gyz, öz-özünden uýalýar
Hem barýar tutaşýan heserden eräp,
Wah, bir ýandan söýgi,
Bir ýandan ejap.

Yşkyň derýasynda gulaçlap ýüzýär,
Tolkunlara siňýär pynhan aýdymlar.
Aram-aram neşter kirpigni ezyär,
Geňlemäň siz bu gözeli, adamlar.
Iýip gelyär gyzyň ýüregin myjap,
Wah, bir ýandan söýgi,
Bir ýandan ejap.

WAGT

Wagt, seni gördüm-de tisginip gitdim,
Derläp çykan ýaly çigrek şemala:
Sen ýerläp baryardýň ap-ak buludyň
Sessiz-üýnsüz kölgesi deý hamana.

Soň gitmediň gözlerimiň önünden,
Ýagyş bolup ýagdyň.
Gar bolup ýagdyň.
Üzülip-üzülip gitdiň ömrümden,
Ylla tylla ýapragy deý daragtyň.

Wagt, maňa duşduň sen, çaykandy dünýäm,
Kalbym asman ýaly lertzana gelip.
Sen duşduň,
dün meni ahmyrda goýan
Gyzyň kalbynda söýgi bolup...

BALERINA

Ýañlanýar duýgudan lummurdan mukam,
Syrylýar zalyň däl,
Duýgyň perdesi.
Syrylýar perdesi şahyr düýşüniň
Ine, saňa hüýr-perili erteki.
Sen hyýaldan çykan suw perisi deý,
Daraklygňa galyp,
Galkyp ýeňilden,
Depesinden garap gelyň zemiň,
Depesinden ýöräp gelyň köňülleň.
Tolkundyryp ganat ýaly gollaryň,
Tolgundyryp halys hyýalbent göwnüm.
Men sahnada seni däl-de,
gülleriň,
Arasynda ýaýnan aýdymy gördüm.
Ýene çalyp gitdi meni bir heser,
Ýene jeýhun hyýallara gowuşdym.
Söýgülim!
Ýa sen göze görnüşimi aýdymyň?
Göze görnüşimi ýa-da sen yşkyň?

ÇOLUGYŇ SÖÝGÜSI

Bir ýylmy, ýarymmy,
Ýolbarsy bile
Bakdy ol obanyň süri malyny.
Dilinde ýarymdy,
sygmazdy çöle

Hem çolukdy, hem ol mejnun dälidi.
Ýogsa sebäp ýokdy beýdip ýörmäge.
Diňe bir gyz çöle gitjek halaty,
Ogryn garap ýylgyrypdy çalaja...

Bir gün baş çopandan alyp rugsady,
Oba gelip tapdy şol gyzy aňtap.
(Goşguda duşurmak diýen zat aňsat).
Pagyş-para bolup ýigdiň ragbaty,
Tapyşdy didara suwsan dideler.

...Gyzyň daban sesi daşlaşyp gitdi,
Lagşan çoluk çökdi çiliň üstüne.

Dem almaga kem-kem howa-da ýetdi,
Ak der gelen ýigit geldi essine.
Uludan bir haşlap diýdi: «Razy men,
Hernä ynjytmadym eziz gyzy men!..»

ÖZÜÑDEN GÖZLE

Eger söýgiň köýen bolsa elenme,
Gam-gussa-da senden alysdan galsyn.
Oýlanyp gör, dostum, ýeri gelende,
Belkem, sen söýgiňe mynasyp dälisin.

Düýn Leyli deý söýen bolsa ol eger
Gyzlyk ejabynyň çäginde geçip,
Niçik bu gün öz bagtyny terk eder,
Söýgüsinden geçip
Hem senden geçip.

Biwepa saýma sen,
saýma bigäne,
Ýazgarma, belkem, ol seni tanandyr.
Söýgüsne degmäniň üçin biçäre
Gijeler ah çekip ýalňyz ýanýandyr.

Ýagşylary söýmän bilmeýär gyzlar,
Olarda günä ýok söýgüden özge.
Düýn söýen gyz
bu gün seni ýigrense,
Onüň sebäbini özüňden gözle!

ÝAŞ GELIN BILEN AÝDYŞYK

–Häli seniň toý perenjäh solmandyr
Hem ýüzüne uran mahmalyň aly,
Näme, gara gözüň ýaşly-la, gelin?
–Gözlerime tüsse degäýdi meniň.
Bu arada tüsse kanda, ot kanda?
–Sen sorama, dogan,

...ýüregiň ýansa...

ESGER

«Buşluk, buşluk, gelneje!»
Şadyýan sesler gelyär.
Iki ýyllap ýoluna
Bakdyran esger gelyär.

Aýypdyr gözüň, gelin,
Geýin, al-ýaşyl geýin.
Bu gün hiç kim geňlemez
Simu-zer geýineniň.

Hernä tisginip gidýäh,
Daşdan gelyän sese sen.
(Ýetişipdir baldyzyň,
Gülýär saňa keseden).

Buldurapjyk terlenýär
Bu gün görmek-görümiň.
Bu gün dünýä seniňki,
Ýerne düşer yrymyň.

Pişigiň ýüzün ýuwup,
Daragyň gaçar, gelin.
Boýçy boýlap käsäni,
Hamryň uçar, gelin.

Bar zadyň ýetik bu gün,
Diňe ýokdur takadyň.
Iki ýyldan agyrdyr
Galan iki sagadyň.

GAZAL

Mawy asman tolkun atdy durnasy-gazy bilen,
Garabiliň şahyryna galdyryp bir ýelegi.
Çigildemler alawlaýar söýginiň közi bilen,
Öz howruna ýyladyp gysdan çykan pelegi.
Dik depämde mollatorgaý saýraýar porhan bolup,
Ýelpewaç deý ganatlary ýazyň ýüzün ýelpedi.
Hoş bol, şahyr, saňa bir dem gujak açdy ýaşayyş,
Mawy asman, ýaşyl zemin hem jennetiň melegi.

GİJE

Humar bolup meýmiräp,
hem eljiräp,
hem eräp,
Hem endiräp geldiň sen.
Atyp saçlaň dessesin,
gije bile üste sen,
Ýyldyz şuglasyn saçýar
egne geýen geýmiňden.
Saba bilbil saýrady,
çag-çag edip keýpimi,
Göwnüm asmana galdy,
sämedi gitdi serim.

Asman-zemine saçyp gözel keşbiň şuglasyn,
Ýuwundyň sen ak guwum,
Ýuwundyň sen Säherim!

GOŞGY

Gyz söýgi goşgusyn ýyrtyp taşlady...
Haşlady ýaş şahyr,
Çykdy işikden.

Çekerden agyrdyr derdi aşyklaň,
Aşyk–şahyr bolsa–alamat ahyr!

Soň gözel gyz hünübirýan aglady,—
Magşugyňam çekýän derdi ýeňil däl.
...Gursagynda tupan ýatan çaglary
Gyz goşgyny gözýaş bilen ýelimlär.

ÝAZ

Öwsüp geldi ýazyň bimar ýelleri,
Möwritin ötürdi galyň geýimler.
Ýaz ýelleri
Gyz söýgüsin ýelpedi,
Çigildem deý ýanyp gelyär gelinler.
Ykrar edýär ýaz öz ýazlygyn ýerde,
Ýanyp, ýazy ýakyp gelyär gelinler.
Zyňylýar keltekçe,
ýeňsiz...

JEMILE

(Aýdym)

Dünýäň gözelligin gözünde jemlän,
Gözelligi dünýä belli Jemile.
Dünýäň bal-şekerin sözünde jemlän,
Çeper elli, şirin dilli Jemile.

Tez maral deý suw almaga geleňde,
Sen güllerden baglanan bir çemen-le,
Jemalyňa haýran galar jemende,
Al ýaňagy gara hally Jemile.

Sen asmandan ýere inen aýym meň,
Seniň humay garaýşyňa maýyl men,
Seniň diýjek her sözüne kaýyl men,
«Garaş» diýme ýaza çenli, Jemile.

Ýaňagyňda älemgoşar aly bar,
Gözleriň ömür beryän ýaly, ýar,
Uzak däldir ýaşlygyňam ýoly, ýar,
Toý toýlamaň çagy geldi, Jemile.

ÝÜREK

Gürs, gürs, gürs...
Köşeş, ýüregim!
Beýdip damagyma direlseň birden,
Dem alyp bilmen.
Galaryn dilden.
Gürs, gürs, gürs...
Urulýaň, urunýaň sagatdanam tiz.
Ýa gaçjak bolýarmyň ölmüň deminden?!
Ýa geçjek bolýarmyň deňinden wagtyň?!
Näme diýjek!
Ýykjak bolsa daşdeşen
Çokup
öz höwürte guran daragtyn!

TOMUS GIJESI

Edil gijäň ýarymynda Gün dogýar,
Gün ýaşýar baryp-ha gijäň ýarynda.
Gyýkmajyk Aý ýaly tomus gijesi –
Ýekeje gyýym.
Sygmaýarsyň ýataýmasaň ýanynja...

MYHMANLAR

(Değişme)

Bir gün işden gellersiň,
Myhman bardyr öýünde.
Gyrnaga dönüp gelniň
Hozanaklar önünde.
Bir elinde kepgiri,
Bir elinde bäbejik,
Buglar eýýäm palawyn,
Saňa ogryn nâz edip.
Palaw dagy nämejik,
Hezzetlär kebab bilen.
Baý-baý, naharam süýji,
Baý-baý, süýjüdir dilem.
Geç-de myhman jaýyňa,
Salam ber myhmanyňa.
Geler durar kakmaçyjk,
Geler durar işlekli.
Çägi bolmaz keýpiniň,
Gelniň göwnüň hoş eder.

«AR»

(Değişme)

Näme günäm bar meniň?
Günä seniň görküňde!
Gyýk garaýan gözleriň
Goýdumy öz erkimde?!

Garap durma tersiňe,
Etme göwün-kine sen.
Maňa aýdym bersene
Yşkdan doly dideden.

Bilbil bolup bereýin,
Sen günämi geç diňe!

Bir ýylgymak gelişýär
Ýaz deý gülgün keşbiňe!

Neneň dözer gyz göwnüň,
Ýüregimiň gyýlarna?
(Begenjegnem bilýän-le
Barandan soň öýlerne!)

Näme günäm bar meniň,
Günä seniň görküňde!
Bulduraýan gözleriň
Goýdumy öz erkimde!?

* * *

Juwan şahyr elhenç yşka sataşdy –
Bir bakyşda uçrap apaty jana,
Ýene bir bakyşda ýandy, tutaşdy,
Ol gijeler alawlaýar Kaknus deý,
Çar ýana ýalyn däl,
Syçraýar nama!
Ol gündizler küle dönüp,
şol külden
Efgan urup çykýar gyzyň ot bolup.
Ýaş şahyr humarly gyzyň yşkyndan
Barýar nagra dartyp,
ýanyp,
ýok bolup.
Tüweleýläp onuň nägehan yşky,
Ýerden-gökden göterilýär owzahy.
Ol ýara gowşaysa...

/bu niçik ykbal?/

Ýaş şahyryň şahyrlygy tamamdyr!...

TALYPLARYŇ AÝDYM Y

Talyplyk ýyllary –
Ajaýyp ýyllar
Ömrümiň uçmah ýaly döwri sen.
Kitap yza kitap açýan juwanlar
Ertir ýurduň danasyna öwrüler.

Tolkun-eý!

Owsun-eý,

ýlym ummany!

Göwnümize-de umman bolup joş urýar.

Talyplyk ýyllary –

Owadan ýyllar

Dosty – dosta

ýary ýara duşurýar.

Dünýä synag,

durmuş synag,

ýol synag,

Güýçlüler güýçlener, bilimimiz artar.

Pynhan syryn açyp ajaýyp dünýä,

Röwşen gelejegimiz aýdyň görünýä.

Talyplyk ýyllary –

Heserli ýyllar

Bagş eýleýär payhas genji-känini.

Tolkun-eý,

galkyn-eý,

ýlym ummany,

Urul gomdan-goma, «aklym gämisi»!

«GÖWÜNLERİN ÝAZLAGY»

(Çeper filminiň aýdymy)

Aşyk aglar söwer ýardan aýrylsa,

Jiger-bagrym para-para, Şamahym!

Gussam kalba, ahym sygmaz aýdymma,

Barmy sende-mende çäre, Şamahym!

Ýolumyz batyldyr, gollarym bagly,

Gözlerde ganly ýaş, jigerler dagly.

Kim eşder aşyklaň ahu-pyganny?

Pelek dagyn salmyş jana, Şamahym!

Uç-eý, göwün guşum, uç-eý asmana,
Aşyklaryň ýolun aç-eý asmana!
Sen janymyň, duşuşdym men janana,
Ykbalyňny ynan ýara, Şamahym!

II

Owadan ýar –

owsunjy mar

aýnaýar,

Towlanjyrap,

gyýa garap,

Husurlap,

Jemalyňa timar berip oýnaýar.

Owadan gyz aşyk,

Özüne aşyk,

Ala gözlerine, näzine aşyk.

Kaddy-kamatyndan akyly çasyp,

Göz güldürip, nâz-kereşme eýleýär.

SERWI AĞAJY

(Goşgular çemeni)

1

Ondan bäri geçdi nijeme ýyllar,
Ýadarça wagt geçdi bolsady ekseň.
Ýeller geçdi ýalňaryp dört pasyly,
Ýyllar geçdi jykyr kimin aýlanyp,
Meniň seň dünýäňden gidesim geldi,
Ýöne...

nirä, nirä gitsem aýralyk.

Hatda ýaşlygyndan gidesim geldi,

Netijesiz gözleglerden el çekdim.

Günler iňrige däl,

gama batdylar,

Ýaşlyk geçdi gam-gussasy egsilmän.

Garrady gyzlaryň tutuş tapgyry,

Ezizim, bir seni gaýtalap bilmän.

Ýadyňdamy?..
 Ýadyňdadyr, elbetde,
 Bahary ir gelen şol ygally ýyl.
 «Dünýägörüneniň» ýaşyl jülgesi,
 Maýsalar dyzyňdan,
 Howa-da maýyl.
 Ýadyňdamy?
 «Erikliniň» ýanynda
 Ýas-ýaňy çatmasy dikilen bakja,
 Ýaňy gola ýörän ýaşyl biýara.
 Tüýs joş urup ýören çagy ýazyň-da,
 Tüýs düýş görüp ýören çagy ýaşıň-da,
 Gark bolup bahar deý dyňzan hyýala,
 Tutýardyk bileje bakjanyň suwun,
 Entek sen hüýr kimin owadan däl-diň,
 Entek göwün lowlamandy ataşda.
 Entek aramyzda hiç bir zat ýokdy,
 Pynhan-pynhan syrly bakyşdan başga
 Hemem reýhan bolan bahardan başga.
 Birdenem...
 Hol gözyetimi garalap,
 Gara serpigini бүрәп jahanyň,
 Gylyç syrlyp alaman deý harasat,
 Depesinden indi ýaşyl baharyň,
 Şuw...
 Şuww...
 Şuwww...
 Akýar sary sil deý çaňjaryň ýeller,
 Ýerden maýsa akýar,
 Asmandan bulut.
 Ýapyryp,
 Ýatyryp ýaşyl bossany,
 Öz oýnuna göwni göterlen Burkut
 Ýyldyrym gylyjyn her ýana salyp,
 Garpyz kimin parçalaýar asmany.
 Şuw...

Şuww...

Şuwww...

Para-para asman dartdy-da nagra,
Möňňürip goýberdi,

meňzäp zeminiň

Üstünden seçilýän göwhere-lagla

Şapyrdap,

şabyrdap guýuldy çabga.

...Aslynda-da aşygy men tupanyň,

Gayda-harasatda ýüregiň gopýar.

Gorkunç töwekgellik küýseýän kalbyň

Özüniň gödeňsi ruhdaşyn tapýar.

Oglantaň döwürlem harasat tursa,

Ýelken kimin faner dakyp tigrime,

Ganat baglap öz göwnümiň yzyndan,

Giderdim men gara ýeliň ugruna.

–Ylga, Selbi! Ezilersiň jalada,

Erigiň düýbüne!

Piliňi taşlap! –

Şuw...

Şuww...

Şuwww...

Ýañlanýar ýeliň däl, ýazyň perýady,

Ylgadyň sen goňur ýeli gulaçlap,

Ylla boýlap barýan ýaly derýany.

–Ylga, senem!

Ýylgyrýarsyň edaly,

Ýyldyrym!

Ot alyp köne pagta deý

Ýanýar ýyldyrymyň iki degesi.

Bogun-bogun söküp oňurgasyny,

Asmanda uzaýar gögüň nagrasy.

Yranyp,

yňranyp gojaman erik

Gitjek bolýar bulut bilen göterlip.

Kökleri münňüldäp aýak astynda

Çaýkanýar çal asman,

Endireýär Ýer.

Şabrap degýär ýagyş nowça erik deý,
Paýrap ýagýar ýagyş ýaly erikler.

Şindem göz önümde hünjüli kirpik,
Çyg basan gara gaş,
Ünjüli dide.

Ter ýañaga daman damjalar taýyp,
Al yzyn galdyryp syrygýar bada.
Tirpildeýär sarç gaşlaryň üýşenip,
Üşerýäň jeren dek.

Çakýar ýyldyrym.

Gülap ýaly çabgasyna baharyň
Ýuwan ýañak...

ýuwan syrly ýylgyrys...

«Howply eken golaýdan gyza seretmek...»

Orap uçjak bolýan saçyň boýnuňa,
Ýüzüň sylýañ,

ýylgyrýarsyň çalaja.

Ýyldyrym!

Nazarym gark bolýar düýbüne ýetmän,
Duýgudan ümezläp süzülen çeşmiň.
Zordan nazarymy bir ýana sowýan,
Göreçde görejim eräpdi tasdan.
Garagym gapylýar,

tisginýär göwräm,

Gursagym ýumruklap urulýan sesden.
Aşak baksam ýene-de şol dideler,
Otly gözler gabagymy galdyrsam.

3

Men nireden gelýän?!

Barýaryn niräk?!

Şol düýpsüz ummana gitmelimi zut!

Heý, hähim almanmy aýagym diräp,

Heý, biz ýere düşmerismi, paraşýut?!

Ukusyz gijeleriň içinden,

Bikarar gündizleň içinden parran

Geçip,

erksiz-ygtyýarsyz nirädir,
Nirädir bir ýaňa şuwwuldap baryňan.

Zeminde gudrat ýok söýgüden gaýry.
Ýaşlygyň duşundan badymyza biz
Geçip,

nirä,

nirä baryňas, paraşýut,

Söýgämi biz?
Ýa-da bakylyga biz?

4

Soňra okuw.
Oka tä äýnege çen,
Söýgiň üçin munda goýýan ýok baha.
Ha gije,
ha gündiz galsam ýeke men,
Talybyň soňsuz işleri sabap,
Hyýalymda giderdim seň ýanyňa.
Ukymy arzuwa bererdim gurban,
Awiahatlar aralykda ser-sepil.
Bagtyýar bolmaga ýetikdi hyýal,
Düýşler bolsa ýalňyzlyga teselli.
Günleriň bir gün...
9-njy bal...
Senden hat geldi...

Soň ikinji geldi...
Aýyldy essim.
Dünýäm ters aýlandy,
Titredi zemin.
Suratyň önünde mynajat etdim.
Üçünji gelmedi...
Garaşdym şeýle,
Üçünji, üçünji gelmedik hatyň
Ýazdyňmy, Selbim ýa meniň täleýme?

Dogrudanam, şol haty sen ýazdyňmy?
Şol yzgytsyz haty?
Elhenç jümläni?
«Sen meni bagyşla, hat ýazma gaýdyp».

Ýeri, şeýdip üzäýjekmi dünlämi,
Ýa-da sen dünýämi ýykjakmy şeýdip?

Stoluň başynda gara syýaly,
Gar ýaly kagyza ýazaňda, Selbim,
Her harpyňy, her sözüňi yzarlap,
Ýanmadymy seniň ýalanňa, Selbim,
Özelenmedimi ýarym-ýaş bozlap
Garaçygy söýgi bilen buldurap
Duran dideleň, wah,
Jeren dideleň.

5

Aýna deý söýgimi,
Aý deý söýgimi
Neçüýn kül-pagş etdiň?
Sebäbi näme?
Gara saçym agardyp,
Oňa jogap agtardym men dünýäde.
Baryp jeýhun derýa sowal berdim men.
Jogap ýok.
Ses-üýnsüz süzüberdi ol.
Soň keremli daga berdim soragym,
Soragym özüme gaýdyp berdi ol.

Daşa çyksam sowal berdi ýedigen,
Öýe girsem sowal çykdy öňümden.
Ýa-da köýüp

şahyr ýaly

söýgi hem

Özün halas edýärmikä ölümden?!

Bu nähili beýle bolýar?
Gygyrýan!
Döşümi ýyrtan deý ýarýaryn ýakam.
Eý, çabgaly öýlän, meni oýaraý,
Neneň elhenç basyrgansaň oýakaň!

Meni barmagynda aýlady ykbal,
Nirä barýan?

Neçüýn?
 Nädersiň bilseň!
 Barýan taýak degen ýaly kelläme...
 Selbim, Selbim, saňa duşmajak bolsam,
 Ýeri, onsoň nirä gidemde näme?!
 Ýumruklarym düwýän, gözlerim ýumup,
 Gazaba çydaman çatlaýar dişim.
 Şumat gök ýüzünde görünsedi Aý,
 Ýekeje ýumrukda görerdim işin,
 (Aýda seniň keşbiň görünýär çünki).
 Saçym penjeleýän, ýanýar gözyaşym,
 Damarlar dartylyp ýetipdir çäge.
 Şumahal ýeterlik bir jynssyz gülki,
 Bir jynssyz gykylyk-däliremäge!
 Boýnuma kerep deý oraşýar şemal,
 Demigýän, darygýan tütün deý tümden.
 Müňde bir ýerinden ot berlen asman
 Ýanyp gelyär,
 Inip gelyär üstümden...
 Ýanyp, ýakyp gelyär ot berlen asman,
 Ol meniň kalbym deý eleme-deşik.
 ...Men bir ýola aglap gördüm ýürekden
 Hem bir ýola bilmedim men köşeşip.

6

Söýgüsi köýen ýaşlyk
 Syrçasy giden dişdir.
 Ýaşlygyň ömri söýgiň
 Soňlanarna deňiçdir.
 Örtlenme sen, ýüregim,
 Çekdirme maňa gussa.
 Men ol gyza deregem
 Söýýän seni iki esse.
 Demikseň-de köňülde
 Çyda mümkindä häli.
 Biz bir gyzyň önünde
 Beýdip ejizlemäli.

Ýan gursagma sygmasaň,
Sygmasaň öz çygryňa,
Gir meniň şygryma!

7

Sen nämä çalyşdyň ýelli öýläni,
Ýeri, ol nämemiş söýgüden beýik?!
Söýgi mydam gurban edýär söýýäni,
Seniň pidaň boldum men seni söýüp.
Sen näme çalyşdyň yşkyň, dilberim?
Telim ýyllap seň derdiňden kösene,
Söýgiň ýatlamasyn çalşyp bilmedim,
Men sendenem has owadan gözele,
Yşkyň hasratyny çalşyp bilmedim.
Gursagymda goýan oýuk yzlaryň...
Men seni gan ýuwdup unutjak boldum.
Selbiň «S» harpynam almadym dile.
Sen diýip ýetim deý bozlaýan kalbym
Gark edip taşladym aý meý bile.
Ýöne nädeýin men,

älemgoşarly

Çüwdürimler «Selbi» diýp suwun saçsalar.
Ýagyşlar sen bolup pyşyrdasalar,
Ýapraklar sen bolup pyşyrdasalar...

Ýolda-yzda ogryn-dogryn sereden
Owadan gyzlarym günämi geçsin:
Olaryň säher deý päkize hem ter
Ýüzünden gözledim men seniň keşbiň.
Meni söýen gyzlar günämi geçsin:
Sarkýarka ýaradar ýüregmiň gany,
Şol gyzlaryň otly kesindi deýin
Yşky bilen dagladym men ýaramy.
Bagyşlasyn söýüp bilmediklerim:
Gursakda ýürek däl, köýük galypdyr.
Ah, seň söýgiň ot bolaýan bolsady,
Ýa ony söndürdi gözýaşym meniň.
Derýa bolan bolsa urardym başşak
Hem gaýnar durardy meň çümen ýerim.

Seniň söýgiň göwher bolan bolsady,
Tapardym men ony düýbünden deňziň
Ýa ebedi galardym men şol ýerde.
Seniň söýgiň altyn bolsa çöllerde,
Deşim-deşim bagrym elek deý eläp,
Ýuwardym çägäni,

tapardym,

ýogsa

Jöwzada salgym deý giderdim eräp...

Deňziň gaýy,

çölün tüweleýi men,

Idedim delmuryp,

Her ýana bakyp.

8

Köne dert gozgarmyş wagty gelende.
Dermany bar lukmany ýok kesel-de
Sünňüm söküp, jepa berip ýazyna,
Şol ýelli öýläni salýar ýadyma.
Ýadymda meň söýýän diýjek boluşym,
Ýöne ony diýjek-diýjek bolamda
Söýýäni-de ejiz görüp

ýüregmiň

Özi gelip direlerdi bogazma.
Şol mahallar geljekmidi kellä, heý,
Ýüregimi tüýdüm-tüýdüm tüýdüp men,
Şygyr ýasamaly borun öýdüp men.
Söýgi-okuň jamy.
Seniň güýjüne
Okgunyňa,
hyjuwyňa ot berip,
Göçdügi-öňünde döw dursun onuň.
Ýöne nädeýin men, jamym ýaryldy,
Ýöne nädeýin men, göçmedi okum!

Áý, jähennem, oňa agranok nebsim,
Ýürek ýitgisine kemsiz düşüňä.
Ýagyş ýagsa-beterleýär keselim,
Ýagyş şol öýläni ýada düşürä...

Ýene men obada,
 Ýene-de şemal
 Ýaraty deý hasrat çekýär daşarda.
 Meniň pälwan dostum, ýalňyz syrdaşym
 Zol maňa iýdirip-içirjek bolýar,
 Näler göwnüm açjak bolýar başarsa,
 Hem garagol çagalygmyz ýatlaýar.
 Meni bolsa daşky şemal köredip,
 Kül içinde közüň tapyp otlaýar.
 Uwlaýar daşarda yzgytsyz şemal,
 Kalbym zaryň inňildiden gyrmalap.
 Güwläp-güwläp pejiň turbasyny däl,
 Meniň simlän ýaralarymy dyrmalap,
 –Belkem, men giderin...–
 Oňlamaýar ol.

–Sen meni ýazgarma,
 Göwnüm ýykmaýyn...
 Daşa çykýas,

garşylaýar gara ýel,
 Naýynsap ýel, meniň gödek ykbalym.

Ýene yranýandyr şol ýalňyz erik,
 Ýňranýandyr ýele,

bize garaşyp.
 (Oňa Selbim «serwi agajy» diýerdi,
 Men diýerdim oňa «Selbi agajym»)
 Belkem, gidip...
 Basyp ony bagryma,
 Soňky gezek çekip söýgimiň zaryň,
 «Selbi agajym» diýip...
 Gara bagtyma
 Şol ýaşajyk oňlan bolup aglaryň.
 Kül reňk dünýä,

tupan kakyp heşelle,
 İç-daşymda şatyr ýaly pyrlanýar.
 Gözüň çal kirşenden,
 göwnüm şemalyň
 Agyr hasratyňdan pürepürülenýär.

Ynha, şol tam,
Ynha, şol eziz howly,
Serde serhoşlykdan galmadyr nyşan.
Penjirede ýele urunýar yşyk.
Güýjeýär dem saýyn ýüregiň dowly,
Köne galpyldysy on ýedi ýaşyň
Gyzamyk deý öryär,
Galpyldaýaryn.
Seni söýüpdirin halys ýürekden
Hem söýýänim üçin alaryn arym.
Ar alasym gelyär
Maňa biwepalyk eden duýgyňy
Basgylap birdem,
Agladasym gelyär
Aldadasym gelyär,
Ar alasym gelyär.
Ýeri, men nämeler samraýan serwim,
Senden başga kimim bar meň dünýäde.
Men edeýin tagzym,
Seniň adyňy
Pyşyrdaman aýdyp bolýamy näme?!
Sen otyrmyň, serwim, otyrmyň تنها,
Otyrmyň şol ýelli öýläni ýatlap.
Nälet okaýarmyň ykbala sen ýa
Gama batyp,
Gamgyn gözleriň ýaşlap?
Içerden çalaja çykýar hümrüdi,
Juda tanyş äheň,
juda tanyş ses.
Girmelimi?
Dälmi?
Ysanok bognum.
Girjek men...
Ýüregimi mynçgalaýar tanyş ses,
Tisginýär,
üşerýär gabanjaňlygym.
Düşnüksiz hümrüdi eşdilýär çala
Gelyän ýaly aňyrsyndan kän ýylyň.

Daşaryk bat bilen serpyän gabsany,
 Mahmaldan tutyny syrýar bir ýaña,–
 Maňa jebir beren gamdyr gussanyň,
 Aýralygyň diwary deý hamana.
 Doňup galdyň,
 Doňup galdy dodakda
 «Hih» diýip tisginen näzijek sesiň.
 Egniňde tolkunýan bir desse gije,
 Gylyç deý göterlen gaşlaryň seniň.
 Görsem, magnitofon zaryndan-zaryn
 Birsydyrgyn günler ýaly aýlanyp,
 Meniň sesim bilen okaýar goşgy...
 Meni tanap durlanýar seň nepesiň,
 Gorkudan hem geň galmadan aýňalyp,
 Agýar owasyndan balkyldan ýaşaýň.
 – Aglama, ezizim, geldim men, ynha,
 Men şol ýaş şahyryň,
 Şol köne şeýdaň.
 Ynha, gursagymda seniň söýgiňden,
 Seniň gözleriňden sanjylan peýkam.
 Men ýaradar gezdim ençe ýyl bäri,
 Aýlandym kän ýeri sarkdyryp ganym.
 Hiç bir gyz bolmady derdime dări
 Hem dözmedi gözelleriň hiç biri
 Şol peýkamy sogrup
 almaga janym...
 Bilýämiň, men sensiz bölündim ikä,
 Des-deň ikä böldüm ähli zadymy:
 Maňa huşum bile gam-gussa ýetdi,
 Saňa berdim düýşüm bilen ýadymy.
 Gijäniň bir wagty,
 bilemok ýatyp,
 Ýüregim agyrýar,
 Ýok zerre keýpim.
 Ses-sedasyz gije çyrasyn ýakyp,
 Başly-barat egne ilteýän geýmim.
 Bu nähili beýle boldy?
 Düşnemok!

Kemmagalmy?
Mydam tersine meňki.
Meni bir bakysda otlap goýberen
Jadyly Selbi,
Pynhan syrly Selbi,
Gel, gel, şu senmi?
Hany şol göreç,
Hany şol Selbi?
Hany gözlerdäki jadyly oduň
Eredip goýberýän täsin şöhesi?
Ynandym men: eger söýgi bolmasa,
Meňzeş eken zenanlaryň ählisi.

Men durmuşda gaty kän zat ýitirdim,
Ýitirdim ýaşlygym-ömr ýazymy.
Ýöne seni göterdim men kalbymda,
A sen weli ýitiripsiň özüňi...

A sen, ynha, ýitiripsiň özüňi,
Maňa öýläňçi deý duşmarsyň gaýdyp.
Şu güne çen bagtly ekenim ýansam-da.
Çünki ynanýardym, ýoluksam saňa,
Ýene-de jadylap goýbärsiň öýdüp.
Aýna deý söýgimi
Aý deý söýgimi
Neçüýn kül-pagş etdiň?
Köne sowaly
Telim ýyldan soňra saňa berdim men.
Başyň egip sorag belgisi ýaly,
Aglaberdin sen...

Hoş gal, ýaşlyk,
Hoş gal,
Men aýna ýaly,
Men Aý ýaly yşkyň döwgüni çöpläp,
Ýitiren ýerine doňan gözyaşym
Päkize düşüm hem ýatlama sepläp,
Keşbin synlamaga meni ýakanyň
Ýasaryn söýgimiň mozaikasyn.

GOWGALY BAŞYM BAR SÖWDAÝY GÖWNÜM

POEZIÝAM

Poeziýa, saňa barym berdim men,
Galplyk ýokdur!

Düşürmedim düşnügni.

Gynanýan: düşnüksiz ömür sürdüm men,
Gynanýan: goşgulam juda düşnükli.

Kynçylykmy? – onuň ýakarys jantyn,
Ýaşa-da ýaz,

ýaz-da ýaşa – jowranma!

ENEM

Enem, eziz enem, hossa etme sen,
Zerar ýok bu mahal suslanar ýaly.
Maňa düşjek bolup gama batma sen,
Özümem özüme düşemok häli.

Seniň ogluň bagtdan dänjap ýören däl,
Betbagtlygam almandyr meň eňkimi.
Ýöne şu gamgyn güýz kalbymda düşläp,
Uraýandyr ýüze solgun reňkini.

Ýa ýüzüme çabrap gidendir sähel
Ýanyp, ýaşyp baryan şapagyň demi.
Görersiň, gijäni ýuwan al säher
Owalky kaddyma getirer meni.

Boýlap çal güýzleriň uzyn gijesin
Ýatmaýanma örtenýäniň bilýärin.
Ýok, men dert çekemok,
Bar bolsa derdim,
Şygra siňdirýän-de, halas bolýaryn.

Häzir-ä derdem ýok gussa çümmäge,
Başymyz dik,
Il-günümüz abadan.
Bir dilegim: sen aman bol dünýäde,
Öz bitap halyňa etme aladam.

ÖMÜR

Meniň gözellere ähdi-wepam ýok,
Ony birçak bir gyz juwana berdim.
Özgäni ýyladýar kalbymdaky ot,
Ony, dostlar, eli sowana berdim.

Durmuşym, maňlaýma etdigim togap,
Harazdan geçirdi un kibi üwäp.
Men bir sorag hem-de gözlenýän jogap,
Aýym-günüm soňsuz sowala berdim.

Ýalňyşdym men özge yza düşüp kä,
Kä gözüm aldyryp ýiti yşykla.
Akyl paýhasymy berip üşüklä,
Syrym yzdan gelýän dowama berdim.

Söýüp-söýülmeli ýaşlyk gijesin,
Alynmadyk söýgi sözlerimiň näçesin,
Kalba goýup ömrüň ähli ajysyn,
Süýjüsin suhangöý zybana berdim.

Meniň bar derejäm,
şöhratym-şanym,
Gursagymda kemal tapan ynsabym.
Şükür, girip ykbalyna ynsanyň,
Ömrümi ýollara rowana berdim.

II

Oturdym, Ýer-göge nazar aýladym,
Dünýä köne, sowal-jogabam köne.
Aýralygyň nämedigini aýdaýyn,
Söýgiň nämedigin soramaň ýöne!

Aýdaýyn men nämedigin gussanyň,
Şatlyk näme, ony soramaň menden!
Alajyn tapmadym göge uçmanyň,
Ýerde-de derdime tapmadym melhem.

Men durmuşda agyr ýoly saýladym,
Aýdym ýazdym, ýürek-bagrym dilinse.
Betbagtlygyň nämedigin aýdaýyn,
Bagty – bagtlylardan soraň gidiň-de!

YKBAL

Özgäniň bagtyna gitmedi gözüm,
Görüň, maňa näme duş bolup çykdy.
Egnimden basylsa,

göterdi göwün,
Hyrujym gursakdan joş bolup çykdy.

Galkyndym,
durmuşda göreşe galdym,
Men ýara salmadym,
men ýara aldym.

Keýpim – daşa,
derdim içime saldym,
Nalyşym bagrymdan baş bolup çykdy.

Ömre kesdim men söýginiň bahasyn,
Söýgi–
ýalňyz gudratydyr jahanyň,

Agşam bagtym diýip bagra basanym,
Säherler oýansam düýş bolup çykdy.

Gursagym güzer deý saklap päkize,
Päk sözümi diýdim göwni päk ile,
Barym berdim,
bolmaň menden nägile,
Gazananyň jana noş bolup çykdy.

Diýarym diýp ýüwürdim men, ýeldim men,
Paý-pyýada gezdim şäher-kendim men,
Eger ýeňen bolsam – işläp ýeňdim men,
Halypam, hazynam – iş bolup çykdy.

Gojaman dagymda synladym aslym,
Reýhan bolan ýaşyl çölümde akdym,
Peri-peýkerleri çäsyrdy aklym,
Syrym gözlerimden paş bolup çykdy.

Durna toýnuk gurýar gögüň ýüzünde,
Bedewleriň süýnýär türkmen düzünden,
Men zarňyldap kiriş kimin üzülsem...
Duýgulam didämden ýaş bolup çykdy.

ÝAZYJY AGAGELDI ALLANAZAROWA

Agageldi,
tüweleýle,
köwsarla,
Daban gorda ýansyn, dik başyň garda.
Beg bol,
Agabeg bol,
beýik Diýarda,
Saňa terahumly bada gelipdir.
Ataş ýuwdup, Kaknus guşuň ýanyşy,
Ýylдыrymly jalalaryň ýagyşy,
Ýalňyz ýazgydyňdyr – şahyr-ýazyjy,
Dabaraň, awazaň çawa gelipdir.
Gara dag deý gaýlap,
bulut deý gaýnap,
Jöwher jümle saýlap,
göwher söz saýlap,
Hakykatdan ugrap,
Haka golaýlap,
Kämillik halata, hala gelipdir.

Kyssa-şygyr ýasap yşkdan-heserden,
Göwünden möwç,

pähim çyrpynsyn serden,

Jigerden jan berlen dana eserleň,
Bakylyk mülkünde jana gelipdir.
Beýik halypalar, size egindeş,
Ýaş şahyrlar size aga gelipdir.

ÝER

(Ýykylsaň ýere ýapyş)

Türkmen halk nakyly

Ýer şeýle bir mährem,
bassaň dabanyň
Mele nanyň nury siňer bedene.
Kalba ruhy siňer ata-babanyň.

Çagajykmyň – köýnejigňi parladyp,
Alyp gaçar döner-de ol bedewe,
Ýykylsaň agladar gumun garbadyp.
Ýykylsaň ýere ýapyş!

Murtuň tabap gelseň bir gün kemala,
Aýagyň astynda atar-da leňňer,
Duşurar ol seni sahypjemala.

Gözlerin güldürip bakan mahaly,
Göwnüň uçup gider mawy asmana,
Göwräň bolsa bagra basar jahany.
Ýykylsaň ýere ýapyş!

Ýigit çyksaň berer gara badyny,
Asmana garasaň бүдүредер ol,
Ýere baksan berer paratadyny.

Sen ýetişseň – ol hazyna öwrüler,
Kemsiz kök urarsyň, aýrarsyň şaha.
Toprak şonda seniň bilen höwrüger,
Akyl sen, ýere ýapyş!

Dertli bolsaň – derdiň biler, iňňildär,
Keýpli bolsaň – galkyndyrar ganatyň.
Toprak saňa bagş eder öz halatyn.
Sygynsaň, ýere ýapys!

Gojalaňsoň söhbetdeşiň bolar ol.
Ölmersiň sen! Azabyň hem zähmetiň
Golundan goýnuna dolap alar ol!
Dogan, sen ýere ýapys!

DUTAR

– Ýa söýgä, ýa gaýga eder sen duçar,
Sesiň bagryň daşam bolsa ereder.
Sen näme bulanyp iňleýäň, dutar,
Näme külpetiň bar gara başyňda?
– Synalarym bogun-bogun ýaradyr,
Nädeýin men ýaralamdan basylsa...

GÝJAK

– Gyjak, näme sesiň perişan çykýar?
Çydamok jigerim dilýän sese men.
– Nädip aglamaýyn, aýylganç ykbal
Meň ömrüme byçgy salsa keseden.

GOPUZ

– Ne sende kiriş bar,
ne sende perde,
Geň galýaryn saýrap durşuna demriň.
– Näzenin gyz bassa seni leblerne
Sen saýraman nädersiň?!

NOBAT BAGŞY

«Ýaşa, Nobat bagsy, ýaşa, müň ýaşa!..»
«Menden bir gyrmyz don bolsun baýragyň!»
Pendi baýyrlary aýlanyp ýaza,
Toý toýlaýar aýdyma baý Baýrajym.
Nobat aýdym aýdýar.
Gijäň şemaly
Müň nâz bilen owsun atyp gelýärdi.
Sallanjyrap, seýkin basyp gyz ýaly
Murgap derýa eräp-akyp gelýärdi.
Garysyna galyp Gadym Garabil,
Howuny berýärdi başyny ýaýkap.
Aýdyma atlanyp dura-bara il,
Göge galyp barýar
ýazylyp-ýaýrap.

Bagşyly gijeler – bagtly gijeler
Asmanyň gursagy owazdan dolup,
Dünýä dutar bolup hüňňüldäp durdy.

NOWAÝY

Soltansöýün Baýgara hem Myraly
Dost bolupdyr.
Dostluk näme?
Görkezmäge ylahy
Ikisini inderipdir jahana.
Olar şeýle dost bolupdyr:
Ne arasyn dil bozupdyr,
Ne arasyn ýyl bozupdyr.
Şa göwnüne ne düwse, şol dem duýan Nowaýy,
Şanyň şalyk kalbyna melhem guýan Nowaýy.
Nowaýy pikir kylsa, düşünişdir Baýgara,
Nowaýyny yzyna düşürşüň Baýgara.
Hem göz edip baýlara
dostun eýleşýär wezir,
Ýöne weli dostuny puldar edip bilmändir.
Agşam serpaý ýapypdyr,

serpaý ýapan ertesi,

Ýöne aly hezreti

görse ony ertesi

Ýene egninde jinde.

– Şalyk geýmiň neýlediň ýeke günün içinde?

Ne-hä egniňde geým,

ne-de gurplanýar öýüň?..

Haýran galýar dostuna dana şa Soltansöýün.

Berýär oňa möhürin,

hazynanyň açaryn:

– Ha dirhem sow,

ha teňňe,

ha tylla sow,

ha tümen,

Hazyna bir hazyna,

bilmez sowup-saçanyň...

Aý aýlanýar, saýpallaýar hazyna.

– Ýeri munça puly nädýäň, halypa?

...Soltanyň egnine jinde geýdirip,

Özi geýip gymmat baha serpaýy,

Galadan çykýarlar.

Bir pukara

Eňäýipdir Nowaýynyň ýanyna:

– Bir teňňe ber, açlar öldüm, Nowaýy!

– Bir tylla ber, gallaç galdym, Nowaýy!

Bir tümen ber, galdym malsyz, Myraly!

Bir dirhem ber, eýle munda sogaby!

Bir dinar ber, eýle meni yrazy...

Paýlaýar ol pullaryn.

Ýalaňaja donun berýär Myraly,

Eleşana berýär şahyr sellesin.

Iýdirýär, geýdirýär ýurduň gullaryn,

Ýetime-ýesire berýär sypyryp

Şaňam sulbasyn.

...Soltansöýün dostuny wezir edip bilipdir,

Indi şygrym soňlaýyn.

Hanha, Nowaýy gelýär,

geçip ençe asyry.

GURBANNAZAR EZIZOWA

Sen güýzüň aşygy,
Güýzüň aýdymy,
Sen şygyr ýazardyň gamgyn güýz hakda.
Hasratly heň edip baryň durnalar
Seň setiriň bolup görnerdi hatda.

Halkyň şahyr bolup çüwäýen bagty,
Şahyr bolup çüwen bagty ilimiň.
(Şöhratly söz üçin bagyşla,

ýöne

Sen nä şondan pesi diýer ýalymyň).

Il-günüň ruhuna – aýdyma sygnyp,
Hem sygryp şatlygyň-ahyň şygra sen,
Bu gün aý habar bolup gelşiňe
Sen aga-da
Sen ýasa-da sygmadyň.

Asgyryp tur-da sen (bor how, oýun-da),
Çörek deý sygryň ýaz güýzüň hakynda.
Hem okap ber edähediň boýunça
Käbir ýerde edep bilen sakyn-da.

...Güýz deý hasyllydyň,

bereketlidiň,

Miweli bag kimin egikdi seriň.
Başyn ýere urup aglaýar saňa
Ýürekden düşünen daragtlar seniň.

Üzlem-saplam tozan güýzüň ahy deý
Gumak ýolda tüsse kimin suwlunýar.
Derekler atylýar jynssyz agy deý.
Sary sähra
Aglap bilmän ýuwduň.

Ýanýar, daragtlaryň ýapragy ýanýar,
Wah, gymady güýzüň derdi öňdenem...
Bu ot alan güýzi gözýaşlar bilen
Öçürersiň neneň,
Öçürjek neneň?!

HAÝYŞ

Gödekler köňülde galdyrsa yzyn,
Ýa ýakynyň bilen daşlaşsa ara,
Söý sen goç ogluňy,
söý söwer gyzyň,
Kalbyňdaky ähli söýgiň oýara.

Ýürekden söý,
seniň mähriňden çenläp,
Bagtdan ýaña balkyldasyn dideler.
Olaryň kalbynda şer ýerleşere
Galmasyn söýgüden mandy galan ýer.

Ýa özüňe ynam azalsa sende,
Perzentleriň ata mährinden gandy.
Çagalar söýgüden pürepürlense,
Ukuda-da ýylgyrypjyk ýatýandy.

Ýa ýadasaň, kelläň Ýer şary kimin
Götertmese, agyr bolsa çakyňdan,
Garagoljaň müner weli boýnuňa,
Nyşan galmaz seniň ähli ýükünden.

Söý jigerbentleriň,
olar düýşünde
Bagtly çagy ene-atasyn görýär.
Her zaman çagalar söýgiňi saňa
Güýç-gaýrata öwrüp gaýtaryp berýär.

ADAM

Adam bolup doguldyň sen, bäbejik,
Adam bolup ýaşamakda iş bardyr.
Günler – basgançagyň adama çenli,
Ýöräber sen geljegiňe änedip,
A alnyňda (duýdurmaýan geçenni)
Tutuş ömür,
Ýaşalmadyk ýaş bardyr.

Adam bolup dünýä geldiň, bäbejik,
Duýmanam galarsyň – eýýäm ýigitsiň.

Göz diýeniň doýmaz-dolmaz,
Dil diýeniň çägin bilmez.
Gulaklaryň garny bolmaz,
Ýokdur iýip,
geýip,
söýmeden doýan.

Ahmal bolsaň, gözüň pidasy borsuň,
Ahmal bolsaň, diliň pidasy borsuň.
Nebis kükregiňden çenelen gülle,
Ömürboýy gazanan bar abraýyň
Ahmal bolsaň, döker ýekeje günde.
Göwnüňe ýetme ýok, bu ynjuk janyň.
Sen duşmanyň özge ýerden gözleme,
Seniň özüňdedir ähli duşmanyň.
Adam bolup dünýä indiň, bäbejik,
Kyndyr adam bolup ýaşamak,
Şeksiz!

Adam bolup doguldyň sen, bäbejik,
Adam bolup ýaşamanyň derdi kän.
Saňa – agyr, bolsaň eger hasylly,
Ile – agyr, bolsaň eger hasylsyz.
Ömür – adam bolmak üçin adama
Berlen bir pursatdyr.

BENTLER

Siňňin ýagys ýagyp geçdi gyssanman,
Ýerde dörän köle ýeterli däl san.
Seretsene ol kölleriň, kölçeleň
Her birinde janlanypdyr bir asman.

ÜÇLEMELER

Towuklar uklaýar duran ýerinde
Ýere dözmän ýelden näzik perini.
Biz arkaýyn ýatýas onuň perinde.

* * *

Özüňe deňlejek bolma her kimi:
Bäş barmagyň deň bolanda, gadyrdan,
Ýumrugyň şeýle berk düwürlermidi?

* * *

Durmuş meni şeýleräjik okatdy:
Dünýä atly çylşyrymly sözleme
Jepakeş garynja ikinokatdy.

GUW

Al-asmandan ýalňyz uçup gelyän guw,
Üstüne döş gerip gülli meýdanyň
Ene ýere gujak açyp gelyän guw,
Owazyny eşdip tisginip gitdi
Ýyllyz kibi süýnüp gelyän peýkamyň.
Uçdy ak guw,
dalda agtaryp jana,
Gaçdy ak guw gök asmany kürekläp.
Gaçdygyça golaýlady nyşana...
Ol gygyryp näletledi pelegi...
Görse, oky göni alyp gelyärdi
Bir mahallar öz gaçyran ýelegi.

GURT

(Gurt – türkmenleriň gadymy totemi)

Gurdum,
Ata-baba hudaýysyň bu ýurduň!
Sen gadymy seždegähi türkmeniň!
Köwsarlap ugrasa gursakda derdim,
Gelýän mynajata ýanyňa seniň.
Sen munda ýatyrýň

garyň ýassanyp,
Ýassanyp ýatyrýň elhenç azalyň.
Ne üns berýän gelýän-geçýän millete,
Ne hudaý deý salýarsyň sen nazaryň.
Hamyň göýä hamy ýaly şagalyň,
Men – hor,

sen mendenem elli esse hor.
Tumaryň kapasda gören mahalyň,
Aýt, hudaýym,

neneň çydam etse bor!?

Eý, erksiz hudaýy erkana iliň,
Seniň hudaýdygňam bilýän ýok hatda.
Indi türkmenlermiz görýär multfilm,
Towşanyň möjegi ýeňişi hakda.
Gaýry illeň daşa çokunýan wagty,
Oda,
ýele,

suwa çokunýan çagty
Eger sen hudaýy bolmadyk bolsaň,
Galmazdy bu türkmenleriň daragty!
Eger sen hudaýy bolmadyk bolsaň,
Geçip ganly garpyşykly eýýamdan,
Şindi türkmeniňki bolmazdy asla
Bu daglar,

sähralar,
ala meýdanlar.
Seniň şekliň pasyrdapdy tugumda
Hem mertligiň lasyrdapdy ruhumda.
Külli duşman dumly-duşa bosupdy,

Türkmen seniň bilen türkmen bolupdy.
Eý, sen, Garagumuň erkin möjegi,
Mert çyda,
 bu-da bir heňňamyň oýny.

DÖWLER

Gadym dünýä gidip urupdyr ogry
Döwleriň altynyn, laglyn, göwherin.
– Senden dynmak ýog-ow, Adamyň ogly! –
Gözlerinden gan syçrapdyr döwleriň.

– Haw, sakman döw, saňa niçik döw çaldy,
Unutdyňmy ýa döwleriň adatyn?
Ukuda-da,
 oýa çagam döw halky
Bir menzilden ysyn alýar adamyň! –

Janyn alayjaklar garawul döwüň.
– Hazynany adam nädip ýardy hä?
– Haw, doganlar, adamsynda bu döwrüň
Adam ysy barmy nä?!

SÖZ

Söz!
Näme sen,
Näme sen?
Niçik baý sen owaza
Owsuna sen howada
Hem dowama täze sen,
Hem köne sen dowama.
Gör, nähili şeker sen,
Gör, nähili şirin sen.
Gör, nähili arzyly!
Ýekeje söz gymmat eken dünýäň altyn-düründen,
Haýran etdiň, dünýäniň haýrany däl aklymy?!

Söz!
Näme sen,
Näme sen?
Niçik baý sen öwşüne,
Niçik baý sen reňke.
Ylahydan däne sen,
Sepilipsiň göwsüme.
Niçik baý sen tagama,
Nä bar seniň dadyňda?
Mün ýyldan öňki sözüň
Dady şindem ýadymda.
Ýekeje söz pyňkyrdyp biler hatda dünlänem,
Ýekeje söz hykga dolar agy bolup damaga.

Söz!
Näme sen,
näme sen,
Durşuň bile hoşboý sen.

Kyrk ýyl bäre aşygyň
Biňuş bolup ysyňa,
Düşüp ýörün yzyňa.
Bir demiňden gagşadym,
Bir demiňden çöýunyp,
Keramatly şuglaňa
Semendere ogşadym.
Bir söz bilen ynsany edip bolýar du para,
Bir söz bilen dirildip bolýar ony täzeden.
Sen näme sen, näme sen?!

Neneň baý sen paýhasa,
Neneň baý sen kereme.
Nädersiň ýeke sözden
Gara daglar erese,
Asman ähli ýyldyzyn
Ýagyş kimin elese.
Dahan metjit, sen bir sena,
Saňa demim salýaryn.
Bir söz bilen ýaradypdyr bu dünýäni ylahy.

ENELER

Dört ýyl uruş, dört ýüz ýyllap ötmedi,
Dört ýyl doly gam-gussadan, ejirden.
Neneňsi geçsin ol?!
Her bir öleni
Hem-de aç günleri sanap geçirseň.

Uruş döwri hem yz ýany doglanlar,
Oglanlar,

ýatlalyn synpdaşlary:
Her synpda bir ýa iki gyz bardy,
Aç, eleşan bizdik ahyr – başgasy.

Wagtam geçdi, kesmek baglap derdiňe,
Ýetişdirdi döwrüň gaýlary bizi.
Biz gyzlary saýlamandyk,

tersine
Şol gyzlar birehim saýlady bizi.

Dört ýüz ýyla dönen gohly ýyllarda
Ýurduň söýesine dönen eneler
Dört ýyllyk urşa däl,

has uly urşa
Ogul dogrup taýýarlanan ekenler.

DÜÝŞ

Düýşürgedi,
Näler urnup bilmedi,
Doňan kölde galan balyk deý oglan,
Gygyrmaga ysmady doň dilleri,
Bar güýjünü edip janykdy oglan.

Birdenem ol «eje» diýip gygyrdy,
Jany aram tapdy giňän gursakda.
In kyn pursatlarda «eje» diýilýär,
Diýilýär ol, ýekeje söz diýmäge,
Hatda rugsat berilmeyän pursatda.

ESGERLER

Tarp,
 tarp,
 tarp,
 kemerini dart!
Depe-depe demre dönsün dabanyň.
Näzikligiň,
 lälikligiň bedenden
Damja-damja dere dönüp dagasyn!
Biz durmuşy, Ýeri söýýäris. Bize
Ykbalyn ynandy Watan, ene Ýer.
Sak bolýandyr göz goraýan gabaklar,
Sakdyr uka ýaş çagaly eneler,
Bize hasam saklyk gerek, esgerler!

GARLY AGA

*Beýik Watançylyk urşunyň weterany
Garly Öwezmyradowa*

Aýdyň asman,
 aýdyň zemin,
 ak gije,
Toý, meýlis, toý,
Edil hyýaldaky deý.
Gapyda çykarlan agaç ayaklar,
Bu gün meň kalbymy dilýär päki deý.
Tez bedewi kowup münen, Garly aga,
Dabanyndan ot syçradan, Garly aga.
Toý syppyрман göreş tutan günleriň,
Nirelerde,
 nirelerde,
 galdy aga?
Dabanlar duýmaýar topragyň mährin,
Baldyrlar duýmaýar garyň sowguny.
...Adamlar, ah şindem sypryp bilenok,
Uruşlaryň goýan gorky sowduny.

GEÇMIŞDEN PARÇALAR

Asylam meň atam geplemsek dälди,
Uzyn gün arkasyn tamkepbä berip
Otyrды açlygy,

urşy,

togsandan

Geçen ýaşyn ses-sedasyz göterip.

Ol uzak dymardy,

diňe käte bir

Müňňüldärdi çekgedäki ýygrydy.

Men gorkardym,

Onuň düýpsüz dymyşy, –

Meniň üçin açlykdanam agyrdy.

Ýadymda. Bir gezek alabaharda,
Bir elinde hasa, bir çetinde men,
Gitdik joýalygyň, şüdügäriň hem
Onuň agyr dymyşlygynyň içinden.

Ýolda bar aýdany iki jümledi:
Bir bölejik gary meňzetti una.
Soňra maňa tylla Güni ümledi
Hem-de tylla Güni deňedi nana.

Ýylgyrdym.

Biçärä awady janym,

Sebäbi men una, nana beletdim.

Ýöne mährem Güne sereden çagym,

Ynanyň, bir demde ajygyp gitdim.

Öňümüzde bolsa tolkun atýardy
Uç-gyraksyz ala gury şüdügär.
Mymyk şemal imisala akýardy,
Keseklere çeşme ýaly бүdüräp.

Şo hal gözmüň öňi garalyp gitdi,
Ýok, Günüň öňüni tutupdyr bulut.
Çeträp jöwenek däl, hut jöwen ýagdy,
Birsalym oýnuny görkezdi Burkut.

Şonda atam agras başyny ýaýkap,
Ah çekdi, käýindi ilkinji gezek:
– Çagany aldap bor.
Ah, pelek, pelek,
Topragy aldamak nämäňe gerek!

* * *

Urşuň yz ýanydy,
biziň maşgala,
(Kän bizden başga-da) derde ýolukdy.
Kakam pahyr bererlidi ýanyny,
Ol keselden saralypdy, solupdy.

A men ýaňy aýňalypdym pis dertden,
Ýarapdym mellekden tümmül ýygara.
Ýöne tümmül barmy?

Iýiber entek

Tapanyndan pytrap duran zagara.

Ah, zagara...

Kyn günleriň höregi,
Saçagmyzda döwüm-dişlem bardy ol.
Ýöne böwet däl di akýan ýürege
Hem aýgyýan ýerňe barmaýardy ol.

ŞINEL

(Nurmyrat Saryhanowa)

«Ýedi ýyllap gulluk etdiň goşunda,
Ýedi ýyl ýetirdiň durmuşyň waspyn,
Dünýäň ähli aladasy başynda.

Ýedi ýylda ýazdyň ýedi hekaýa,
Walla, çagalaryň gün görýär nädip?
Egniňde henizem esger şineliň,
Aýagyňda gonjy sürtülen ädik»

Diýerdiler...

Ýylgyrardy Nurmyrat!

NURMYRAT SARYHANOW

Eger bir gün daşym gallasa duşman,
Ýetişmesem soňky okumy atyp,
Duşmanlaryň gyraryn men, ýüregmi
Ylla limon granat deý partladyp.

Ajal oky çyksa meniñ kastyma,
Ganym gidip,
 ýitirsem bar gurbumy,
Uklan çagym damyşy deý ýassyga
Damar,
 Watan, seniñ göwsüñe damar,
Ýüregimiñ iň ahyrky urgusy.

OBAM

«Hergiz şahyrlaryň obada doglup,
Uly merkezlerde ýogalşy deýin»,
Eziz obam, ýetişdiren miwäň men,
Ugrat meni, başym alyp gideýin.

Ber maña gündogar asudalygyn,
Ähli sadalygyn kalbyma sygdyr.
Berjek peýdasyndan ýeser gylygyn
Sadalygyn berjek zyýany ýegdir.

Oba gyzlarynyň päkizeligin,
Oba ýigitlerniň namysyny ber.
Senden ýakyn ýokdur ene topraga,
Sen maňa topragyň manysyny ber.

A aýralyk hemişe-de bolupdyr,
Bagt dile sen gidýän ogul-gyzyňa.
...Deňizden göterlen gara bulutlar
Derýa bolup gaýdyp geler yzyna.

II

Tirsekli dürbi däl meniň didelem
Hem kalbym aşakdan bakmaýar dünýä.
Meniň göreçlemde döşün perde deý
Iki ýana serpen ýürek görünüä.

Men kalbymy gözlerimde göterdim,
Gözlerimde derdim, çynym, söýgim.
Dogry bakdym bakamda dost, duşmana,
Gözler – bu durmuşda ýalňyz ýaragym.

Hoşwagt çagym kalbym ýuwunyp gülkä,
Betbagt çagym gözüm baglasa gubar,
Buldurap owama çayylan ýaşa
Diňe gam-gussam däl,
Kalbym ýuwunýar.

Mahal-mahal ykbal çoçgara salyp,
Maňa şübhe bilen seredende il,
Meniň in ynamdar şaýadym bolup,
Maňa öz gözlerim geçdiler kepil.

OGŁUM

Deňizler

(döräli bu köne dünýä)

Daş kenara urlup tolkunlarynyň
Daşdan suratyny kertlere çekdi.

Ýeller ýelkildeşip her ýana eňýä
Hem çöllerde galýar şemalyň şekli.

Ýa baharda ýaşyl ýagyslar guýsa,
Ýaşyl ýagys bolup galkynýar maýsa.
Hatda huşy gaýtalaýar düýşüň hem...

Men ýagys däl,

ýel däl,

ýa däli tolkun,

Sen hem maňa meňze

hem-de düýbünden

Başga bir,

başga bir goç ogul bolgun!

DÜNYÄ

Dünyä!

Men bir geçip barýan ötemen,

Haka dost men

Hem duşman men telege.

Bar baýlygym seňki,

Gazananyň seňki, derejäm seňki.

Öwezine ýokdur hiç hili şertim.

Diňe işlemäge mümkinçilik hem

Maňa birazajyk purýja bergin.

Men seniň içinden geçip gideýin,

Söýüp seniň mährim siňen ýerleriň.

Didaryndan doýman elwan säheriň,

Bimaryndan doýman sergin ýelleriň.

Men seniň içinden geçip gideýin,

Örteneýin,

özüm öwreýin çäje –

Hem meýlise rowa görmedik ömrüm,

Ýalňyz ömrüm saňa bereýin paja.

GOŞGULARYM

Goşgularym,

size ynanyaryn men:

Maňa ynanyň siz, gowy bolmaly!

Sebäp toplumymy okap gazetden,

Meni mydam gowy adamlar goldady.

Goşgularym,
size ynanýaryn men,
Dykyn alyp ýatmarsyňyz dükanda.
Bu durmuşdyr: kimdir birin öwerler,
Emma olar sizi okar okanda.

ÖDENÝÝAZ NOBADOWA

Çal, Ödenýýaz!
Missan basyp gelsin ýaz!
Görüşsin Arzygül, soraşsyn halyň.
Ýüregiň daşyna aýlansyn owaz
Ýer daşyna aýlanşy deý şemalyň.
Türkmeniň aýdymy...
Gurban oňa men,
Eňter, bagşym, aýap namadan eňter.
Aýdymyň sygardan gursak dar eken,
Aýdymyň sygardan göwünler telper.
Eňter, bagşy, gijäň tutulsyn demi,
Çyk-da Gojalydan galan çeküwe.
Türkmeniň ýurdy giň,
her bagşyň sesi
Ýetebilmez onuň ähli çetine.
Çal, bagşy, çal.
Seniň çog deý aýdymňa,
Otlaýyn kalbymda gemrän gamlarym.
Asmanda Ýedigen – seniň dutaryň,
Ýerde sen – dowamy Babagammaryň.

* * *

Ödenýýaz saz çalyar,
Ýum sen gözleriň,
Didäň üste gadam bassyn Ogulbeg.
Ýum gözleriň /Ýürek gözleň dowamy/.
Eşidersiň datdan ýasalan ýaly,
Alawlaýan otdan ýasalan ýaly

Endiräp, endiräp gelyän owazy.
Durulygy – täk nusgasy göwheriň.
Ýum gözleriň,
Gara gije daşarda
Polýaryň al öwşünine boýalýar.
Şeýle bir süýjeýär dem alýan howaň,
Dem alýan dünýäň,
Hut gijeden dadyp göresiň gelyär...

AK GOŞGY

Gijeler şeýle bir gysgaldy, hatda
Reňbe-reň säher
Şam şapagy bilen tapyşjak bolýar.
Gündizler şeýle bir uzaldy, hatda
Gün on baş sagatlap ýetip bilenok
Dynç almaga iňrige.
Gün şeýle bir gyzdy
pisseler, hatda
Teşnelikden ýaña sallady dilin.
Gün şeýle bir gyzdy,
asmandaky Aý
Eräp barýar bir bölejik buz ýaly.
Guşgy çäýy suw ýylan deý suwlunyp,
Baryp Murgap derýa özüni urdy.
Galdy onuň jyglym daşly kenary,
El serip...

ARZUWYM

Maňa başga zat gerek däl dünýäde,
Saglyk bolsa,
Ilim abadan bolsa.
Öýüňe dolansaň işiňden çykyp,
Çülpeleriň ylgap gujaga dolsa.

Goňşokara gitse goňşyňa bakan,
Tabagyň başynda bolsa başyň jem.
Dil bitmedik ogluň güjür-güjürin
Diňläp dünýäň manysyna düşünseň.

Postuň däl-de, rastyň bolsa daýanjyň,
Janyň däl-de, dostuň bolsa aýanyň.
Sowgada däl,
geleriňe garaşsa
Alys ýola gideniňde aýalyň.

Seň göteren derdiň iliki bolsa,
Senem egbarlaňda göterse şol il.
Özgäň agysyna aglan agylaň,
Bolsa betbagt çagyň gülmäge delil.

Başga zat gerek däl, baýlyk gerek däl,
Ýöne eýermäge ata däbine,
Bolsa bir bölejik altynym her hal
Agyzda däl,
saklara suw kädide...

Maňa başga zat gerek däl dünýäde,
Gojalar kakasna meňzäpdir diýse.
Toýa çakylykçy gelse zyňdan,
Çagyrtdyrman barsaň sadaka, toýa.

DURNALARYŇ DÜŞELGESI

Ýaz – bu toprak durnalara düşelge,
Güýz – bu toprak durnalara düşelge.
Meniň ölkäm goşa ýazly ölkedir,
Durna bolsaň – törüm seňki
Üýşenme.

TÜRKMEN ÖYİ

Türkmen öýi –
Ak asmanyň gümmezi,
Asmanyň gümmezi – türkmen külbesi,
Şonda ýaşap,
şonda aldym tälimi.
Gündiz Günüm depesinde tüýnükdir,
Gije Aýym depesinde tüýnükdir,
Tylla şugla – tylla ugy-tärimi.
Ata-babam şonda söýüp-söýlүpdir
Hem-de ýaşapdyrlar dünýäni tagtlap.
Türkmen öýi –
Ak asmanyň gümmezi,
Tylla Günüm depesinde tüýnükdir,
Keçesini ýeller,
ýyllar tüýdүpdir.
Gar-ýagmyr ýagypdyr,
ýyldyz süýnүpdir,
Görүpdirler onda başa geleni.
Gije gelse gara keçe basyryp,
Gündiz gelse aýlap ap-ak eleni.
Türkmen öýi –
Ak asmanyň gümmezi,
Tylla Günüm depesinde tüýnükdir,
Kümüş Aýym depesinde tüýnükdir.
Özüniň köneje tünegin türkmen
Dünýä öydүpdir...

II

Hylwat dileg edýärin şahyry gam basanda:
Ýalňyzlykda horlanyp, ýalňyzlykda solar ol.
Hem ýalňyzlyk şahyra ýalňyz gaçybatalga.
Didar dileg edýärin men aşyky-bimara:
Ol didara duşmasa – oňa jahan gerekmez,
Oňa jahan gerekmez gowuşsa ol didara.

Saglyk dileg edýäriň saňa, hassa halypam,
Eger saglygyň bolsa – şoldur dünýäň baýlygy,
Bolmasa şol saglygyň – peýdasy ýok hazynaň.

III

Endamyň gataýar peder gidende...
Ejeň...

Mähribanym, ýaşa sen entek,
Entek ýüregimi öwürme daşa.

Kakam bolsa otuz ýaşda çarçadyp,
Gamgyn gözlerimden eräp gitdim men.
Ilki sallançakdan,

soňra kakamyň
dünýäsinden çykdim,

Ýöredim öňe!

Kakam yzda galdy,
Geçmişde galdy,
Göýä çyrasy deý kärizgenleriň...

Indi dürs barýanmy,
Ters barýanmy ýa,
Aýan maňa yza bakan garasam...

GYSGAJYK BENTLER

Tutýarys ala:
Oglumyzy söýýäs artyk,
Gyzymyzy kem.
Soňra ogluň berýän derdin bolanok söz bilen aýdyp,
«Kakam jan» diýp iki esse söýýär seni gyzyň hem!

LUKMAN

(Çary Nazarowa)

Çary Nazarowiç, hallaryň niçik?

Keýpiň kalaý,

«Bolduň – diýme – ýitirim».

Uşak-düşek işler bilen gidişip,

Garrady oturyp-turmak pikirim.

Bu dünýä diýeniň şeýle bir gyzyk,

Ýetenok-how ýigrimi dört sagadym.

Bir başa mün işiň yşkynda gezip,

Bir-ä depäm degýä, birem dabanyň.

Nähoşlasam baryň seniň ýanyňa,

Ýogsa özüm dört diwara bukýaryň.

Häli-şindi düşseň-de sen ýadyma,

Sagat çagtyň arzysy ýok lukmanyň.

Iş bolsa känelýär etdigiň saýy,

Ýaşadygyň saýy artýar aladaň.

Köpeldigi saýy çagalaň sany,

Olar häkim bolýar,

a sen talaban.

Gör-le, eýýäm barypdyryn kyrk ýaşa,

Aýlanşy çaltlanýar aýyň-ýylyňam.

Hyk-çokumam artýar,

düşýärsiň ýada,

Indi duşsak gerek ýygy-ýygydan...

ÇOPAN

Ol ýönekeý çopan,

türkana çopan,

Güllü Garagumda erkana çopan.

Ýok onuň diplomy,

Ýok ýazan tomy,

Ýok, çopan asmanyň astronomy.

Sagady, kompasy – asmany
oňa
Ýol salgy biýr ýyldyzlary agaryp.
Onuň depesinde asmany dursa,
Ýitmezem ol,
gitmezem ol azaşyp.

Şapakdan, ýyldyzlaň durulygyndan,
Gijelerin asuda asmanyndan,
Ýeliň gara bulutlary kowşundan,
Ol ertirki howaň tutumyn aňar,
Günüň batýşyndan,
Aýyň dogşundan.

Tüssesinden, mör-möjegin sesinden,
Agyr dymyşyndan ýalaňaç gyryň,
Goýunlaň manyly göreçlerinden,
Aňar tebigatyň saklaýan syrýn.

Ol ýönekeý çopan,
türkana çopan,
Kesbine bagş eden paýhas-aňyny.
Tebigatyň in ajaýyp synçysy,
Tebigatyň in ajaýyp alymy.

MUGALLYM

(Ilkinji mugallymym Çary Mämmedowa)

Bagyşla, alnyňda egemzok başy,
Barmaga-da wagtymyz ýok ýanyňa.
Goşgularda ýazylşy deý hemişe
Düşýän dälsein okuwçyňa ýadyna.

Biz durmuşa siňip gitdik ulalyp,
Adam bolup ornumyzy tapmaga.
Sen şindem şol öňki oňat mugallym,
Alnyňda-da bardyr bir topar çaga.

Öwredýänsiň,

käýeyänsiň,

söýýänsiň,

Ýeke minut dek durmaga jan durmaz.

Okuwçyňa biz deý seniň iň gowy

Mugallymdygyňa ynanýandyrlar.

Öwredýärdiň göýä parasat bolup

Aňmyza girjek bordun durşuňa.

Gazaplydyň, indi duýýarys bizi

Taýynlamansyň sen ýeňil durmuşa.

Biz ykbaldanrazy,

Sendenemrazy,

Ýatyp iýmedikbiz,

iýip ýatmadyk.

Seniň ikiligiň alan bolsak-da,

Ýaşayyşda biz ikilik etmedik.

Bagyşla, obada düşläp käte biz

Toý-meýlisde seniň bile oturyp,

Saňa gezek bermän gürleýändiris,

Döwür hakda pelsepeler otaryp.

Birmahal soragyň jogapsyz goýan

Okuwçyň düşse-de seniň ýüregne,

Diňleýänsiň, yhlas bilen bir zaman

Ony diňläp bilmedigiň deregne.

Biz ykbaldanrazy,

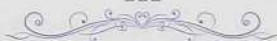
Sendenemrazy,

Ýatyp iýmedikbiz,

iýip ýatmadyk.

Seniň ikiligiň alan bolsak-da,

Bu durmuşda biz ikilik etmedik.

ÝOL

Gideli, ýol,
Ýylan ýaly suwul, ýol,
Ýaşa däl-de, gara dere ýuwul, ýol.
Gideli gollaryň arasy bilen,
Türkmeniň biserhet alasy bilen,
Gideli, ýol,
yzy bilen hyýalyň,
Yzy bilen öten ata-babamyň,
Ýüregine bakan eziz diýaryň...
Her bir guba çäge – türkmeniň öýi,
Ardyn-da salam ber gapyň agzynda,
Diň sal inläp ýatan sary sähranyň
Babagammar bolup aýdýan aýdymna.

Synla munda Pyragynyň suduryn,
Togap eýle Aýdyň babaň guburyn.
Gadymy dünýäden ýyldyrym bolup
Gelýär Görogly dek ärleň owazy.

Aýlan daglaryňa,
aýlan tarpyňa,
Aýlan onuň ýylgyn basan jeňnelin.
Üsti deňdir şalaň tylla tagtyna,
Goýny onuň ýaşamaly jennetim.

Gideli, ýol,
Gamçy çalyp «çüw, ata»,
Gideli ýolumyz doludyr syrdan.
Başgançakdan düşen ýaly Kõwata,
Aralaşyp jümmüşine asyrlaň.
Biz bu ýolda syrdaş bolaly,
Biz bu ýolda gardaş bolaly,
Daş eýýama baryp bir daş bolaly,
Berdaş bolaly!

ALABAHAR

Ýene alabahar,

ýene ala gar,

Ýene pagyş-para şeker ýaly gar.

Ýok, men garyň erärine dözemok,

Men ýazyňam hak aşygy, ýary, gar.

Ýene alabahar,

ýene ala gar,

Ýene mylaýym ýel gary oýnaýar.

Nem alyp, dem alman togsan gün ýatan

Toprak agras ukusyndan oýanýar.

Gojalar ýalňyşman ýazy getirdi,

Getirdi alysdan ýazy durnalar.

Ýene alabahar,

ýene ala gar,

Ýene suwy känelipdir akaryň.

Mylaýymsyraýan gyşyň astyndan,

Gök ot bolup dömyär meniň baharym.

BAHAR

Bark uran bahardan aýlanýar kelläm

Hem meniň tersime aýlanýar dünýä.

Zeminiň üstünde pasyrdaýar ýaz,

Aýna deý gökde-de şol ýaz görünýä.

Hol alysdan gelýän bir setir durna,

Bozlup

aýlaw edäýsedi birmeýdan.

Ýogsam olar seniň algyr nazaryň

Hem meniň ýüregme atylan peýkam.

Gyzyl ýele meňzeş çäýdyr çeşmelen,

Çeşme deý gök ýellen keypi zereňdi.

Eljiräp depände saýraýan guşlaň

Hut ýazdan ýasalan ýalydy reňki.

öz hanasyna
Sygman ýaz çykanda daglara çenli?!

çöllügi,
ýalaňaç dagy.

GUWLAR

Synlaýyn,
Sypaýyn ýüpek ýel deýin,
Gözlerimi gamaşdyrýan ak peri.
Bilýän, ýaşlygymdan ömür gitmerin,
Duýsam, söýsem ähli gzellikleri.

Ap-ak guwlar,
Kölüm dynar,
köñlüm dynar görkünden.

ak arzuwlar, gitseñiz

Ýaşyl ýáýlalara ýagdy ýagyşlar,
Zemin gül öwürdi,
al-ýaşyl geýip.
Ýagdy ol çöllere,
göçýän çägeler
Heýjana geldiler göçmesin goýup.
Ýagdy deňizlere,
ýeneki günde,
Ýagmyr bolup galkynmaga asmana.
Ol daglara ýagdy,
ak garlar bilen
Ýere garşy bulak bolup akmaga.
Ýagdy,
ýazyň ýagyşy,
ýagdy joş alyp.
Asfaltdaky doňan ownuk daşlar däl,
Ýatyr ýazyň ak ýagyşy daş bolup.

Garagumuň ýüreginiň törüne,
Garagumuň jümmüşine çekilip,
Çermelyär çölümiň gzellikleri
Gizlenýär keýikler howpdan çekinip.

Bize goýup çolalygyn çeşmelen,
Boşlugyny goýup çemenli ýapyň,
Çölün ýüregine çekildi kilen,
Diýmek, olar bu gün ýürege ýakyn.

Gezyär olar egni goşaly ykýan
Duýgusyz awçyylaň gözünden daşda.
Ol ýere del närise bolmaýar myhman
Ýazda topar gonýan durnadan başga.

Ene keyik bolsa tokar owlagna
Birmahallar bir söy bilen eldeki

Bolan owlak hakda
hem Mejnun hakda
Aýdyp berýär örän täsin erteki.

Ýöne elem dartyp gelmeýär Mejnun
Ýakasyny ýyrtyp, didesin ýaşlap.
Gözlerinden ogşayan ýok owlagyň
Leýlisiniň jeren gözlerin ýatlap.

Tokarja owlajyk ýekesireýär:
«Mejnun, Mejnun, näme düşdün sen
yrak!»

Bu çaklar ýok borly çöllere çykýan
Gumly gyzyň söýgüsinden däliräp...

KEÝİK

Çebşejikkä getirlipdi şu öýe,
Ynsandy gözünüň ilki göreni.
Ýadyrgady.
Tutundy soň eneke
Öýüň enesini çölüň jereni.

Ol ot ýydi oglanjygyň elinden,
Gyzjagazyň bedresinden suw içdi.
Bir gün bolsa geçip ynsan mährinden,
Ganynda bar çöllere gowuşdy.

Aýlar-günler geçdi,
Bu jelegaýa
Gaýdyp garasyny salmady keýik.
Agtyklarna akyl berdi ol goja
«Görseň, şahyr Nepes mamladyr» diýip.

Üç ýyl geçip, ýetende üç ýaşyna,
Gijäň tümlüginini ýuwanda säher,
Ýaralanyp,
Ýegşerip bir ýanyna,
Ak çägeden oba indi janawar.

SARÇLYK

Sarç-sarç bedewlere düşünmek gerek,
Örklemäň bedewi joşan baharda.
Onuň ejir çekýän gözlerne seret,
Ýok, ol çydap bilýän dälir gaharna.

Bilýäňizmi, asla bedew at näme,
Aslynda bedewiň parhy nä bizden?!
Ol – tebigatyň gözəl peşgeşi,
Daşdadyr ol biziň düşünjämizden.

Goýberiş,
goý, gitsin ýaýla ýaň salyp,
Ýazlara ýuwulsyn zenan bedeni.
Joşan duýgularyň ýüzüni alyp,
Örklemäň siz,
Örklemäň siz bedewi.

Goý, ol siziň mähriňize baglanan
Kaýyllygny unutsyn-da birsellem,
Ýel deý süýnüp köşeşdirsin özüni,
Ýel deý süýnüp tapsyn derdine melhem.

Sarç-sarç bedewlere düşünmek gerek,
Syn ediň didede doňan aha siz.
Göwresne sygmadyk tebigylygyn
Baglap goýmaň, baglap demir myha siz.

GARRY TUT

Garran tudy gördüňmi sen, gardaşym,
Ol durşuna gujur,
Durşuna töňňe.
Oňa meňzetme ýok bir-ä şahyrdan,
Birem zürýady ýok ynsandan öňňe.

Ýogsa birmahallar gözüň giderdi,
Atlaz ýapragyna,

Syrdam baldagna.
Çagajykkak hernä damak ederdı,
Tudana däl, pudagyndan bal damsa.

Ýöne oňa bahar gussa getirdi,
Onuň çybygyny pürrelärdiler.
Gurçuklar ýapragyn öwürse pilä,
Güyz ony ot üçin dürrelärdiler.

Şeýdip ol garrady,
bedroý garrady,
Ne-hä ýaprak çykdy,
Ne baldak çykdy.
Ahyr bolup diriligniň sarpasy,
Bir günem düýbünden saldylyr byçgy.

Ony kesim-kesim edip atdylar
Iki kyrk gulaçlyk guýyň düýbüne.
Şonda kyrk ýyl çöwlük bolup ýatdy ol
Ezlip guýyň şor suwuna, lüýgüne.

Soň ony gyrdylar,
oýdular için,
Ýene set mün derde etdiler duçar.
Onsoň neneň tar bolmasyn pileden,
Onsoň neneň tutdan bolmasyn dutar!

ÇOLUK

Azaşdy çoluk.
Ýürege ümür deý doldy howsala.
Patrak gowurlan deý köýük çägede
Batyp-çomup,
Zowzala!
Tamdyra meňzeyär asman gümmezi
Depände Gün bolsa ölüm deý ýowuz.

Ol ölümün boýun aldy mert bolup,
Ýöne ony ajal

Ýatyrka peýläp,
Örän meñzeş dört tarapyň haýsynda,
Çalymdaş depeler,
Çalymdaş gollar...
Şol giden ýeriňe getirýär aýlap
Ýollar.

Ümmülmez Garagum söýgüsidi oň,
Gel-gel, öz söýgiňem edermi heläk.
Aýlandy ol,
Ýöne aýňalmady ol
Gollary, saýlary çyksa-da eläp,
Törpi deý dil bilen dodagyn ýalap.

Soň mertlige tarap,
Ölüme tarap
Ýöredi üç gün.
(Otlar öýdüp gorkýar sary samany
Gözüniň önünde gaýyşýan uçgun).

Emedekläp, soňra bagyrtlap süýşdi,
Herekete öwrüp iň soňky demin.
Garaşmady ölmüň özi gelerne,
Ýene alaň aşdy,
Anha, alysdan
Tolkun atyp ýatyr çarlakly deňiz.

Çoluk şol bol suwa basyp dodagyn,
Şol bal suwa ýüzlerini çümürdi.
Suw daglady dodagynyň köýgüni.
...Çolugy alypdy ölmüň elinden,
Onuň salgym atyp gelen söýgüsi.

ÝETIM

Damjak bolýan gözýaş ýaly naýynjar,
Bir ýigidiň mirasy ol, ýasy ol.
Ynjamasyz ýöne ýerdenem ynjar,
Dyrnajygy gopan maýa ýaly ol.

Ýok, ol aglamayar,
Ýok, ol gülmeýär,
Şeýle bir perişan bolsa-da haly.
Aglar ýaly diňdirmäge kimsi bar,
Kimsi bar gülende buýsanar ýaly!

BAÝLYK

Ýer üstünde ýaşayys,
Geçmiş astynda.
Alymlar agtarýar taryh kitabyn
Agtaran deý ýeriň ýedi gatlagyn.
Oýan indi, oýan, geçmiş, asgyr-da
Hem aýan et, busan hakykatlaryň.
Burnuňy gaňyrýar dymyljyk bir ys –
On birinji asyr kükäp dur, kükäp.
Gözün tegeleýär alymlar ýene,
Adaty gabyrda adamyň ýerne
Küde-küde kitap
Hem döwet galam.

...Howply duşman abananda
kitaby,
Adam kimin jaýlar eken babalam.

* * *

Dünýäň tylla sary jemalyn ýoýup,
Ýüzün ýyrtyk bulut ýapypdyr Günüň.
Uçup gelyän mizan pamygyn ýolup,
Sarpa bilen açýan güýzüň möwsümin.

Diňşirgenip, üşerlip dur daragtlar,
Ajy habar basan ýaly sussuny.
Sap-sary güýz timisgenip birsyhly
Ysgaşdyrýar çöp-çalamlaň astyny.

Birdenem çal güýzün ilkinji awy,
Bir ýaprak şüdügär topraga gaçyp,
Uçjak bolýar näler
höwürtesinden
Sypyp gaýdyp çaga guş deý ýaprajyk.

BAMDAN HAT

Ýatyr munda, serwim, gara gyş häli,
Aý deý Günde ne ýyly,
ne howur bar.

Lap etmesem,
her tozgasy guş ýaly

Garyn Taýga günaşadan sowurýar.

Ahmal bolsaň gulaklaryň ujundan

Saljak aýaz almaz ýaly päkisin.

Goňur'aýy gowagynda aýyndan

Alyp ýatyr togsan günlük ukusyn.

Ne sugun,

ne belka duşýar keyerip,

Gara gyşdan ýygşyrylypdyr bar haýwan.

Sibiri doň ukusyndan oýaryp,

Amury nazarlap uzap barýar BAM.

Oh, Taýgaň sowgumy...

Ýetmez takadyň,

Geläýen günlerim tas uçupdym men.

Ýere doňup gaçýar ýekedabanyň

Astyndan syçyrap çykýan uçgun hem.

Ýöne söýseň,

Sibiriň-de sowgy ýok,

Söýülene aýrallyk ýok jahanda.

Söýseň...

Söýseň kalbyňdaky lowlan ot

Tylla Gün deý lowurdaýar baharda.

Söýdüm men Taýganyň gök tokaýlaryn,

Söýdüm onuň бүдүр-сүдүр bulagyn.

Sen tarapa geçip giden buluda
«Salamym ýetir» diýip golum buladym.

Sen maňa mylaýym ýellerim iber,
Gül-pürçük çöllerim,
Gök geýen dagym.
Sen maňa bilbilleň owazyn iber,
Senden gelen haty açýan çagym –
Garlar oýa dolsun

suw bolup,

çeňläp.

Sen maňa türkmeniň howasyn iber
Uýalma-da, serwim, bir söze jemläp...

BAÝKAL

Jennet bar diýdiler Baýkala barsaň,
Erem bar diýdiler Baýkala barsaň.
Seni asman ýaly dury diýdiler,
Ýer ýüzüni terslin-oňlyn agtarsaň,
Tapmarsyň Baýkal deý ýeri diýdiler.

Seni kartalarda synladym, kölüm,
Durduň gök çarlak deý ganatyň gerip.
Minnetdar men ykbalymdan, Baýkalym,
Dyzyma çökdüm men gaşyňa gelip.

Sen tolkunyp, garşy aldyň gumlyny,
Men tolgunyp, gerdim saňa gujagym.
Tolkunyp däl, ýöräp gelýän Baýkalym,
Gel, görşeli,
Aç goýnuňy,
Guçaýyn!

Daşdan synlap, heý, ganaryň ýalymy?!
Sypyryp zyňýaryn eginbaşlarym.
Sypaýan tolkunlaň ap-ak ýalyny
Sypan ýaly Suwpersiniň saçlaryn.

Bilýän, seniň asman ýaly çuňlugyň,
Günden başga ýetýän ýokdur düýbüňe.
Tolkunsaň, meňzeş sen Taýgaň ruhuna,
Köşeşseň, meňzeş sen onuň düýşüne.

Ilkidurmuş gözelligi zeminiň
Roýuňy aç,
köşeş, lertzana gelmän.
Düşün, men goýnuňa özüm okladym,
Men seni kalbyma sygdyryp bilmän.

BAM

Sümme tokaý dişi kimin daragyň,
Tapylmaz ot ýakyp ýylynara ýer.
Ne Gün tygy girip bilýär tokaýa,
Ne-de girip bilýär yzgytsyz ýeller.

Tüm gijeler, säher ýagtyldyk saýy
Özün sümme tokaýlyga urýalar.
Bu tokaýda dünýä döräli bəri
Ýolun tapman azaşyp ýör derýalar.

Üstünde ebedi gamaşyk asman,
Astynda ebedi buzluk jeňňeliň.
Üşän daragtlaryň ýüzleý kökleri
Ýada salýar garaguşlaň çenňelin.

Niräňe seretseň – okgeçmez tokaý,
Sugunlaň depesem tokaýdy hatda.
Taýganyň agaçsyz ýeri bar bolsa,
Ol ýerde çaykanyp ýatandyr batga.

Ynanmazdym: – Şu ýerlerde şäher bor,
Demir ýol çekiler – diýseler maňa.
Ynha, uly şäher,
Hanha, goşa ýol,
Görübem ynanyp bilemok oňa.

ÝENISEÝ

(A. Atabayewe)

Iýun.
Tomus.
Köşeşipdir Ýeniseý,
Ýalmanyp baranok iki ýanyňa.
Gara basan ýaly doňup zyňypdyr
Eltip
ak aýyňaň okeanyňa.

Indem uky deýin sessiz-selemsiz
Gök kalbyny rahatlykdan gandyryp,
Barýar ol şatlygnyň ýitjek ýerine,
Hasratyny çal çarlaga galdyryp.

Bulutlaň tersine,
Ýeliň tersine
Nirä barýar?
Barýar ol haýsy ýana?
...Hol, yzda asmandan başlanan derýa,
Hol öňde göterlip gidýär asmana.

TUNDRÄ

Tundra,
çöl...
Taýmyr ýarym adasy,
Ýagyşlaryň, gaýdyr garyň adasy.
Taýmyrlylar dabaraly garşylar
Materikden baran her bir adamy.

Tundra – türkmeniň çölleri ylla,
Mese-mälim şemallaryň ýollary.
Onda-munda duşup kalbyňy gyýýa
Ýeliň dalan sallam-sajak ýolkasy.

Terslin-oňlyn akyp ýatyr bulaklar,
Dessine suw çykýar basan zýňdan.
Gar tozgasy ýaly gülläkler ter,
Otlary burk urýar ýagşyň ysýndan.

Tundrada kyrk gün gije bolmaýar,
Kyrk günläp Gün munda gerýär kökenek.
Bir säw bilen alys ilde ýaşaýan
Oglunyňka myhman gelen ene dek.

TAÝGA

Taýga,
Ak gyş bolmajysyn bolupdyr,
Doňupdyr agaçlaň astynda ýeller.
Gadam urdugyňça demirgazyga
Tokaýlar çüpreýär,
Asmanam telper.

Ynha, saňa el degmedik erteki,
Ses-selemsiz garap, edýär howatyr.
Ebedi ümsümlik munda ebedi
Ak aýy dek üstün basyrynyp ýatyr.

Aýagyň astynda sürçek aýna deý
Döwülýär,
çydaman ses edýär sowuk.
Hol baýyrda bolsa ekskawator
Ümsümligi, gyşy ummana kowup,
Işleýär, derläp dur alyn aýnasy,
Maşynlar gatnaýar yzyny üzmän.
Munda ähli zatlaň doňýan aýlary
BAM uzalýar Sibriň sowguny syzman.

Tehnika güňleýär,
Güwleýär asyr.

Men ildeş sürüjä beryärin sowal:
– Sowuk bilen niçik? Günortala-ha
Gazaby ýaraýan däldir bu howaň.

– Hä, sowugrak, gardaş, sowuk bolşy deý,
Gurup ilkinji ýyl ýaşaýan tamyň.
Ýöne basym ýaza öwrer Taýgany
Gyzgyn deri, gyzgyn demi YNSANYŇ.

NANAÝ AÝDYMÝ

Gürrüň berdi maňa bir nanaý tanşym:
«Ynanaýgyn – diýdi – nanaýdygyna
Sanýa atlandygy tutduryberse
Aýdyma...»
–Lalaý–lalalaý, lalalaý,
Nananaý-nananaý, nananaý...
Nanaý ýola çyksa aýdyma başlar,
Syrdam senuberler oýnarlar tansyn.
Aýdymly başlanan işleriň paşýar,
Nanaý aýdym aýdýar ýaşyl jülgede,
Aw awlasa –

Ýañ saldyrar ýaýlaga.

Sugun baksa –
Diň saldyrar sürüsin,
Nanaý aýdym aýdýar bagtly ülkede.
Aýdym aýdýar sugunlaryn suwarsa,
Pikirin hiç mahal salmaz içine.
Aýdymy gutarsa,

nanaý hiňlenip,

Habar gatar sugunna ýa itine.
Nanaý ýola çyksa aýdyma başlar
Aýdyma maýladyp sowuk howasyn.
Nanaý ülkesinde alan demiňden
Gül ysy deý ysy gelyär owazyň.

Aýdym bile hemsöhbət ol,

hamrak ol

Şatlygyň bölüşýär aýdym bilenem.

–Lalaý–lalalaý, lalalaý,

Nananaý–nananaý, nananaý...

Nanaý ýola çyksa aýdyma başlar,

Gör, niçik giň nanaýlaryň ülkesi.

EWENK PÄHIMI

Oglum, ryskyň bilen inipdiň dünýä,

Mes bolup tokaýa sygmandyk şo gün.

Bir seretsek alyp gaçan ekeni

Rysgalyňy buýnuz şahly çal sugun.

Şol sugunyň yzyny çal derede,

Bir kemendiň bolsun,

Bir-de ýüregiň.

Baýyrlary awdan doly Sibirde

Tapylar seň galan gerek-ýaragyň.

Gorkma tokaýlara gaçsa ýyldyrym,

Ýangyny ýagyşlar öçürýär bärde.

Hem ýangynyň zolagy deý derýalar.

Ýangyny söndürip möwjäp barýarlar.

Ideseň tapylar şamlyk gluhar,

Ýadasaň dynjyň al ýumşajyk marda.

Çölleseň çeşmedir her bir ädimiň,

Ajyksaň berýozaň göwsün emersiň,

Gaçsa gaçsyn sugun,

ahyry gaçyp

Barjak ýeri onuň – seniň kemendiň.

Äkel şol suguny yzyndan eň-de,

Bu sümme tokaýda agtaran utar.

Bu tokaýda azaşma ýok ewenke

Azaşan her ewenk täze ýurt tutar.

BAGT

(Z.Stankunyň äheňinde)

Bagt bir guşdur,
Geler, söýgi deý geler,
Başyň aýlap, baglap gözleriň seniň.
Onuň nirden gelenini kim biler,
Hem kim biler onuň hanjak gitjegin.

Bagt bir guşdur,
Gonar depäňe bir gün,
Jennet bäs eýleşip bilmez jaýyňa.
Guş deý uçjak-uçjak bolýan ýüregiň
Telwas urup sataşar öz taýyna.

Bagt bir guşdur,
Gelse, bir demde seni
Dünýä ýaňy inen ýaly eder ol.
Bagt bir guşdur,

her kim tutjakdyr ony,
Tutjak boldugyňam uçar gider ol...

* * *

Çagalykda janyň zor geler saňa,
Hem damara sygmaz dyňzaýan ganyň.
Çagalygyň ylgap geçer...

Jahyllykda yşkyň zor geler saňa,
Sen bir silsiň: ýa hanaň ýykarsyň,
Ýa dolar gidersiň başga bir hana...

Ýigitlikde güýjüň zor geler saňa,
Şaha aýyr, kemsiz ýogna, hasylla...

Garrylykda aklyň zor geler saňa,
Öwüt-ündew biýrsiň gerekme-de...

Gojalykda toprak zor geler saňa,
Ol ýuwaş-ýuwaşdan özüne çeker...

OGLUMA

Ulal oglum,
 ulal basym,
Hem halas et ýekeliğiñ derdinden.
Gelyär saña kân zatlary aýdasym,
Emma ulalmasaň düşüñmersiň sen.
Dogan gitdi,
 dostum gitdi, nädeýin,
Gara gijelerden siňdi saça ak.
Şahyrlary halamazdym,
 täleýim
Beripdir şahyryň ykbalyn saýlap.
Ýalňyz galdym,
 ýitirdim men okgunym,
Dartyklygym,
 ynamyny illeriň,
Ýitirdim...
 ýitirdim... ýöne baryna
Ýeke-täk günäkär menem dälidirin.
Ýeke-täk günäkär menem dälidirin,
Bardyr ahyr menden gaýry günäli.
Onda diňe maňa gözyaşym bile
Ýuwmak gerekmiä boşan dünýämi.
Her hal men durmuşda ejizlemedim,
Hiç kim eşden dälidir meň çeken zarym.
Bujagaz şygrymam ýazyp gutarsam,
Hiç kese okatman ýyrtyp taşlaryn.

II

Kiçimiň?
 Gynanma, ajaýyp durmuş
Saña beren bolsa uly maksady.
Kiçijik guş
 ganatyny çalt kakýar
Hem haýran galmaly: uçýandyr gaty.

Oýnadyk maýsada owlajyk ýaly,
Depämizden ýaz ýagmyry guýsa-da.
...Birden gökde älemgoşar göründi,
Täze şatlyk gelip girdi gursaga.

Çäksiz gözellige ömür berildi,
Täze gözellikler döredi ýene.
Ser salsak bulut ýok.

Nirede, eý, sen
Durşuň bile döndüňmi ýa merjene?!

* * *

Söýýän gara bulutlaryň
Paýran ap-ak çabgasyny.
Köne dünýä şowhun salyp,
Şaglap gaýdýan nagmasyny.

Söýýän gap-gara gijede:
Göwher ýaly ýanýan ýyldyz
Gam basan kalbyň giňede,
Göz gypyşýar – ýyldyr-ýyldyr!

Söýýän gara gözleň peýläp,
Pynhan-pynhan ýylgyryşyn.
Hem dünýämi çar-par eýläp,
Çakyp gidýän ýyldyrymyn.

MANEKENLER

Bezemen witrina,
Manekenler dur
Depesinden dabanyňa

täzeje

Seniň geýmek islän geýmiňi geýip.
Işi-derdi ýetik şäher günleýär,
Manekenler güjeňleşip eşigin,
Turuzýarlar ses-selemsiz şowhuny.
«Geliň-haw,

alyň-haw, import penjegi,

Müşderiler synlaýar lal dellaly,
Manekeni tanamaýar hiç kimse,
Sebäp diňe synlaýarlar geýmini.
Manekenler gije çykýarlar seýle,
Ýuwan köçelerde.

Düşelen al-yaşyl tämiz ýollarda
Olar duş gelyärler birek-birege,
Olar tanamaýar birek-biregi.
Eşigne seredip birek-biregiň,
Manekenler geçip gidýär duşundan.

Gaýmalaýar.

garyň başy aýlanýar.

Synlap ýeriň jemalynyň gowlugyn.
Asman ak garyny patrak deý seçip,
Diş toýuny edýär söwer oglunyň.

Agaçlar otyrlar basyrlyp gara,

İşi saban peller,

Şüdügär yerler.

Dünyâ açık,

şeyle maýyl howa-da,

Ynha, muňa türkmen gyşy diýerler.

Dynç alýar arly ýyl ýadan topragym,

Ýeriň eýeleri dynjyny alýar.

Gyzlaryň alkymna siňdirip reňkin.

Gar olaň daşynda perwana bolýar.

Dynç alýar ene ýer täze güýç bilen,

Hyruç bilen oýanmaga baharda.

Diňe ösüp otyr astynda garyň.

Ýaşyl maýsa çykan bugdaýdyr arpa.

Gar ýagýar, gözeller, çykyň siz seýle,
Ýag, ak garym,
Ýag, mahal bar ýaza çen.
Şu aklygy, şu päkligi ýürege
Siňdirip ineli dünýä täzeden.

Ýag, ak garym, ýerden-gökden sowuryp,
Ýag, ak garym,
Ýag, sen topbak-topbakdan.
Şu ak garyň «ak altyna» öwürip,
Güýz gelende alarys biz toprakdan.

* * *

Ortada obamyz ýaşyl ada deý,
Gowaçaly karta ähli gapdalyň.
Getiren hasylyn güjeňlemäge
Düşüripdir olar solan ýapragyn.

Başyna ak ýaglyk daňynan gyzlar,
Ak gyzlar, «ak altyn», giden meýdan ak.
Ýapgyra çykypdyr ýerleriň zeýi
Atylary tutuş aklyga taşlap.

Howalaly tutlar düşüpdir ýere,
Dutarlyk tut düýbi entek gyt däl-le.
Begenýän men bu görmüşe hem öňki
Obamyzyň göz önümden gitmänne.

BELLI

Dana diýer: «Dünýä – ýalan!»
Çyna saýar aşyk bolan.
Özüm ýaşap, özüm bilem –
Ýalan-çyn sepinden belli.

Adam ogly barly bagdyr,
Müň dürli miwesi bardyr.
Tagamyny dünýä dadyr,
Sen, kim sen? Gepiňden belli.

Akyl – yşyk, göz – dereje,
Köňül bir keyik derede.
Sag didäň sola deňeme,
Sag didäň çepinden belli.

Dünýä ýalan, sen ýaşa çyn,
Ajal gapyl hem aşa çyn,
Näme ýaşdyr ýaşajagyň,
Görjegiň netinden belli.

DURMUŞ GÖRÜNÝÄR

Dünýä bir gudrat görünyä
Söýseň eýjejik gözeli.
Aldaýar seni gözüň ýa,
Ýa söýgi dünýäň göreji.

Aýagyň degmez zemine,
Keýp edip uçup ýörensiň.
Kalbyň gark edip zehine,
Jennete düşüp görensiň.

Çeşme – akyp gelýän aýdym,
Ýeller – ýeriň şamarydyr.
Gökde Aý – ýaryň aýnasy,
Gökde Gün – ýaryň mahydyr.

Söýseň eýjejik gözeli,
Süýji düýşe döner dünýä.
Onuň aňyrsynda weli
Şu ajap durmuş görünyä...

BELKEM...

Dostum, agşam ýataňda, nepesiňi düzüw tut,
Päkizele ruhuňy, bes et etsem-petsemiň,
Hem kalbyňdan çykaryp taşla ähli hesretiň.
Belkem, agşam eneň pakyr girer seniň düýşüne,

Belkem, agşam, ataň pakyr seniň düşüşüne girer.
Gije ertä baryan ýoldur, galdyr derdiň düýnüňe,
Sen päkize sähere barmalysyň päkize.
Netiň-päliň düz bolsun, bol sen her zada taýyn,
Belkem, agşam düşüşüne humaý gözli gyz girer.

TÄŞLI GURBANOW

Ýüzleri,

gözleri ýylgyryp duran
Mährem hem asylly.

Zandy päkize
Täşli gülüp çykmaz gaýdyp öňünden,
Hem sözsüz düşünmez ýürekdäkiňe.

...Heý-de, şeýdip gitmek bormy ellide,
Heý-de, ýakyn-ýadyň gaýra ýaşadyp.
Mazary solmadyk bradar bile,
Dogan bile ýatmak bormy ýanaşyp?!

Gitdi ol ellide...

maýda gybata
Diş gysyp çydapdy,
sessiz ýanyppy.
Belkem, bolan dälidir beýik ýazyjy,
Ýöne beýik adam bolup ýazyppy.

Gujagyn,

gursagyn açyp gülerdi,
Duýdurmandy egnindäki yükün-de.
Gürlärdi ýüregin eline alyp,
Ýogsa ýürek görnüp durdy yüzünde.

Hanha, orny boş dur Gurbannazaryň,
Garalyp dur Kerbabanyň orny-da.
Täşli synyp gitdi dünýäň yüzünden,
Mährem hem mylaýym ýylgyrys bolup...

TALHATAN

Talhatan.

Gözyetim ölçeýär seniň düzlügiň,
Gözyetim ölçeýär seniň serhediň.
Gursagyňdan atylypdyr gaz bolup,
Kalbyňdaky simläp ýatan jerhediň.

Uzyn düşüp ýatyr depeler, gollar –
Mähnet-mähnet galalaryň mazary.
Çalajan köňülde ýygşyrýar olar,
Pynhan syrlaryny on asyr bäri.

Ilerde garalyp, seleňläp otyr,
Batyp galan gämi ýaly minara.
Hem garaşýar eltilerne giju-ir,
Durmuş atly dabaraly kenara.

Dumly-duşa sanjylypdyr hyşalar –
Han Bata atylan türkmen peýkamy.
...Gadym Talhatanda garyşyp ýatyr
Gojaman taryhyň iki eýýamy.

TÜRKMEN ZENANY

Döwüň gor guýşy ýaly Akpamygyň etegine,
Eý, sen, türkmen zenany, buýsanyp edebiňe,
Guwanyp görmegiňe, kamatyňa, katdyňa,
Taňrym ähli zehinin guýupdyr seň kalbyňa.

Kalby gorly jenanym,
köňli narly jenanym,
Säheriň suwy berlen,
sababeden jenanym,

Hala çitdiň ýazyňy,
Hala çitdiň ýaşıňy,
Hala çitdiň türkmeniň hasrat siňen sazyny,
Hala çitdiň halkymyň belent ruhuny.
Bu türkmeniň halysymy,

ýa taryhy türkmeniň,
Ýa türkmeniň asmanynda pasyrdaýan ruhumy?!
Ýañ salypdyr türkmeniň halysy bu zemine,
Haly – türkmen perzendi.

Seniň dokan halyňy, kalby gorly jenanym,
Gözelligiň nusgasy bolupdyr bar zamanyň.

ÝOLLAR

Ýoda ýola eltdi,
Ýol ile eltdi
Öýden öýe aýlanyp,
oba-oba aýlanyp,
Şäher-şäher aýlanyp,
Birleşdirdi adam bilen adamy.
Ýol ili il bilen kökerip çykdy –
Bu ýollaryň adaty.
Gumak ýoldan,
çagyl ýoldan,
asfalt ýoldan,
Asman ýoldan
Asyrlar boýy
akyp ýatyr ýaşayyş.
Magrupdan Maşryga ýollar uzaýar
Maýdaly-irili derýalar ýaly.
Ýoldan towsup geçýär bahar,
tomus,
gyş.
Ýol ynsany alyp barýar açyşa.
Adamzada ömür – ýol!
Ýol – ýaşayyş!
Ýerüsti ýollar,
ýerasty ýollar
Güwläp akyp dur.
Ýyldyz ýoly gökden şugla saçyp dur.
Göwün ykýar Akmaýanyň ýolunda,
(Meniň göwnüm gurban ýoluň ýolunda).

ÝAZYŇ BAŞY

Günorta öwrülýär fewralyň ýeli,
Howanyň ýüzünden tumagy gitdi.
Ýaz – köne heňňamyň täzelenmegi,
Ýaz diňe ýeňişdir,
Ýok onda ýitgi.

Sünňüm söküp, ýürekde sar ýukalyp,
Meýmiredip gelyär meni bu howa.
Mele toprak howa ýaly ýumşajyk,
Howa – nanyň ysy ýaly baý, gowa!

Köne joýa, köne çiller – kibirdi,
Ýaz gelyär topragyň terzini bozup.
Eger gök gürlöse,

göýä gübürdi

Boz toprakdan geçjek şüdügär bolup.

Gün nuruna zemin çoyýar-da gerşin,
Gün nuruna ýatan toprak bozugýar.
Ýaz gelipdir,

toprak hamyla gelniň

Ýüzi ýaly ýakallaýar, bozulýar.

AHWAL

Ýagyş gara gyşa şelaýyn darap,
Ýagaýsa ýatladyp mylaýym ýazy,
Söýýäriň öýkeläp giden dilberim
Gapymdan ýalbyrap geläýen ýaly.

Bahar pasly çal bulutlar sürlenip,
Gar esröp gelip dalasa ýazy,
Ýigrenýäriň kölgäm kibi pyrlanyp,
Toýumda ýüregim bulaýan ýaly.

ÇAL, SAZANDA

Çal, sazanda,
Çal, dutaryň owazy
Duýgy doly kalbyň hiňlenmegidir.
Ynsan yşky dünýäň hökmürowany,
Sazlar söýgimiziň dillenmegidir.

Ol ýaz ýaly diriliş biýr göwnüňe,
Ýüregi daglyny agladar zar-zar.
Ýok, ol eýesinden soraşyp durman,
Ýüregni näzenin gyz kimin oýar.
Watan bardyr,

serhet ýokdur sazlara,
Sazlar dünýä gezer şemallar ýaly.
Gudrat bolup,
gurbat bolup,
ot bolup,
Ýylyndyr ol kalby sowan ynsany.

Çal, sazanda, çal, dutaryň owazy
Duýgy doly kalbyň hiňlenmegidir.
Ynsan yşky dünýäň hökmürowany,
Mukam söýgimiziň dillenmegidir.

BABA TAHYRDAN

Sähralar al-ýaşyl, ne ajap çagdyr,
Gözleriň aýnadýan gök daglar bardyr.
Biri geler, biri gider dünýeden,
Sähra şol sähradyr, daglar şol dagdyr.

* * *

Meň yşkymda dünýä sygmaz gussa bar,
Sen yşkyňa ýakdyň näçe esse, ýar.
Öl töňnedir aşyk ýürek diýeniň –
Oda atsaň gözyaş eder, tüsselär.

* * *

Hyýalu-düýşde däl, huşda gel, ýarym,
Görüp bir git sensiz telbe bolýanym.
Sen-ä jülgäň gülün öryň marylň,
Men bolsa penjeläp saçym ýolýaryn.

* * *

Düşegim – Ýer, üçegim – gök kyldyrdyň,
Näme diýip suwdan oda saldyrdyň?
Seni söýen diňe men däl ahyry,
Onda näme diňe meni öldürdiň?

DUBEÝTLER

(Bidilden)

Daragtlar, ter otlar, görk berýär dünýä,
Gülün göz deý açyp, burk urýar, gülýär.
Seniň näme başyň salyk, bugdaýym?
– Wah, gözümi açsam haraz görünýär...

* * *

Ýaşamagyn il-gün bilen oňuşman,
Öýke-kine, gahar çekdirer puşman.
Öwrüp bilmeleş-de duşmanyň dosta,
Hergiz dostuňdan bir edinme duşman.

DÄRI – DERMAN USSASY

Myhman bolup Üçguýuly oýa men,
Duşdum bir ýaşula. Käri ussady,
Däri ussasy!
Duşan bolsam hatda samuraýa hem,
Beýle haýran galmazdym men asyl-ha.
Soraşdyrýan: gojaň keýpi açylýar,
Ol unutman ata-baba däbini
Ýasaýardy.
Däri – gara däridi.

Gyzgan-garak ussahanaň çar ýany,
Ýygylgy garagan kän eken gyrda.
Ýasaýardy,

on başınjy asyrda
Ussalaň därini ýasaýşy ýaly.

DIÝDIRDI

Dostum, türkmen atyna at diýdirdi,
Kowsa tutup,
gaçsa ujyz gutulyp.

Dostum, türkmen itine it diýdirdi,
Saýhally,
sabyrly köpek tutunyp.
Türkmen halysyna haly diýdirdi,
Türkmeniň baýdagy – türkmen halysy.
Türkmen dutaryna dutar diýdirdi
Saz bile aýdyşyp arzy-halyny.
Şaý-sepine şanyň gözün gyýdyrды,
Ekledi uly ili türkmeniň pili.

KEÝE DEREK

Boý derek, keýe derek,
Beslenip şaýa derek,
Meñzeş bir bölek gyza
Ugramyş toýa, derek.

Misli ýagys ýagýan deý
Şybyrda, wah, şybyrda,
Gir sen meniň şygryma.
Nagma bolmaz nagmaň deý,
Hem apbasy ýapragyň
Aýsuluwa ysyrğa.

Siz – daragy ýelleriň,
Şirmaýy darak bile
Ýaz ýellerin daraň siz.

Göge eltip telleriňiz,
Bulutlary yraň siz.

Boý derek, keye derek
Ýaşyl don geýe derek,
Meňzäp bir bölek gyza
Ýüregmiň üsti bile
Barýaňyz toýa, derek.

GYSGA BENTLER

Boş bolmasyn saçagyň,
Boş bolmasyn gujagyň.
Ýaşalyň, boş bolmasyn
Duldaky sallançagyň.

* * *

Işiň bolsun oňuna,
Galma perzent soňuna.
Baýlygyňy gyza goý,
Abraýyňy ogula.

* * *

Saýlap ýakyn-ýadyňy,
Il sowar toý-ýasyňy.
Düşünersiň bu dünýä
Ýere berip ýanyňy.

* * *

Çekme gam bile gaýgy,
Bolma iliňden saýry.
Ýaşa, şirin zat ýokdur,
Şirin janyňdan gaýry!

ÜMLÜK

Ümlük!

Seniň bütün göwräň ýekeje çümmük,
Juda düşnükli sen ähli dilde-de,
Juda düşnükli sen ähli millete.
Milýard sözi oýlap tapan adamzat,
Duýgusyn,

gaýgysyn,

şatlyk-begenjin

Milýard sözi bilen gizläp bilmese,

sözläp bilmese,

Ynsanyň dadyna ýetişýän sensiň!

HALYL

Halyl!

Şahyr diýen pynhan syr ahyr,
Pynhan dünýe ahyr aýdyň dünýäde.
Materik deý açyp bolsa şahyry,
Onda ol şahyryň geregi näme?!

Hut özüni açar şahyry okan,
Mysalasyn synlan ýaly aýnada.
Halyl, göwün basyrganýar oýakaň,
Göwre bolsa siňip barýar aýlara...

Halyl,

gök gübürdäp, mama sanajyn kakyp,

Açsa asman bilen Ýeriň sepini,
Eşidýän men hor göwrä has bolmadyk
Dowamatdan gelyän güňlenç sesiňi.

Halyl!

Şahyr diýen pynhan syr ahyr,
Pynhan dünýe ahyr aýdyň dünýäde.
Materik deý açyp bolsa şahyry,
Onda ol şahyryň geregi näme?!

GOJALAR

Olar birazajyk gojalypdyrlar,
Gar deý agarypdyr gara saçlary.
Şindem öň hatardan dogumly barýar,
Olar – Watanymyň ykbaldaşlary.

Likbez açdy: hem-ä okatdy olar,
Hem okady artdyryp tejribesin.
Olar gijelerne eser ýazdylar,
Sebäp olar gündizlerne dayhandy.

Sebäp olar gündizlerne başlykdy,
Olar täzeligiň başynda durdy.
Ýazmaga wagt tapman ýazan eseri
Ýaşayýşa çörek ýaly zerurdy.

Jan alyp, jan berip, urup faşisti,
Dag deý ýigitleri ýere düýnedip,
Ýukalypdyr olaň ýüregi halys
Bagyrtlaý-bagyrtlaý ýere süýkelip...

Olar birazajyk gojalypdyrlar,
Gar deý agarypdyr gara saçlary.
Mydam öň hatardan dogumly barýar,
Olar – Watanymyň ykbaldaşlary.

DAÝHAN

Saba bilen sežde etdik güllere,
Agşamara gunçalary ogşadyk.
Daýhan bolsa lezzet alyp, pellere
Ekin ekdi yhlasyny bags edip.

Kädi biýaralar yranşyp otыр,
Plýaždaky sansyz saýawan ýaly.
Astynda ýalaňaç hywa kädisin
Günüň jöwzasyndan saýalan ýaly.

Atlas ýaşly täç geýinen mekgeler,
Guş ýaly pelpelläp sähraň ýeline,
Meñzeyär gujagy mele gulpakly,
Torsuk ýaly ogully ýaş geline.

Günebakar şöhle salýar Gün ýaly,
Gyzyl gülli narlar otyr ýolka deý.
Uzyn sapak üljelerem mazaly
Bişip, sallanşyp dur gulakhalka deý.

Dana daýhan näzi-nygmatlarynyň
Şerbedinden dünýäsini gandyrýar.
Diňe gözelligi söýmän, ýaz ýaly
Gözellige öz janyndan jan berýär.

PELEK WE WAGT

Gojaldym diýp çekme dünýäň ýasyny,
Bu dünýäde diňe wagt ýaşaýar.
Ol ýaşaýar –

sanamaga ýaşyny,

Adam ogly derkar bolupdyr wagta.
Her ýyl gatlak bolup inýär zemine,
Her ýyl perde bolup sinýär asmana.
Her ýyl halka bolup gonýar daragta,
Her ýyl kesmek bolup inýär ummana.
Ol aýlanýar Gününi hem Aýyny,
Nobat-nobat rugsat berýär paslyna.
Gyşyna gar berip,
Ýazyn aýnadýar,
Tomsuna gor berip,
Güýzün baýnadýar.
Ekýär, sökýär,
Dünýä döräp Adam ataň ogluna
Baklyk güjeňläp gözün ýaýnadýar.
Ömür – ýagty jahana bir zyýarat,
Soň ýañadan sanap başlar ýaşyny.
Bu dünýäde diňe wagt ýaşaýar...

PIKIRLER

Pallap,
Gursagym howadan dolduryp kemsiz,
Göýä suwa çümýän guwwaslar ýaly
Uka çümüp gidýän sessiz-selemsiz.

* * *

Garyp ene garaşdy öz ogluna:
Alty aýdan orden geldi ornuna!

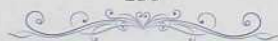
HAÝYŞYM: KALBYŇY ARASSA SAKLA

Haýyşym: kalbyňy arassa sakla,
Seniň, gör, nähili ajap kalbyň bar.
Ýagtylýar ol gökde ýyldyrym çaksa,
Ýeke söze umman bolup tolkunýar.

Salkynlar ol. Kalbyň arassa sakla,
Sakla ony desserhan deý päkize.
Sen iýen päkize çöregiň hakla,
Bugdaý sözüni diý kalby päk ile.

Haýyşym: kalbyňy howaly sakla,
Badalgaňdyr haýyň gaçyp geleňde.
Haýyşym: kalbyňy juda giň sakla,
Giň dünýede darlyk gelişmez, ynsan.

Kalbyň jadyly guşdur.
Ol ýerde ýaşaýar şeýle bir hyýal,
Ol senem göterip asmana uçsun.
Haýyşym: kalbyňy juda baý sakla,
Egsilmez baýlykdyr köňül söýgüsi.
Dünýäň hazynasyn berseňem hatda,
Halas edip bolmaz ruhy göýdügi.
Haýyşym: kalbyňyň sarpasyn sakla,
Baýdagyňdyr seniň howaly ruhuň.

Seniň gözleriňde kalbyň görüňär,
Men oňa gudrata bakan deý bakýan.
Bu gözel, ajap dünýäde
Haýyşym: kalbyňyz arassa saklaň!!!

DURMUŞY ETÝUD

Ol gün bir obadan goja duş boldum:
Niçik, atam, oba-gara saglykmy?
– Şükür, saglyk,

şükür mün bir mertebe...

Düýnem bir obadaş ýigde duş geldim,
Men oňa-da berdim köne sowaly.
– Ogullyja etdi meni-hä gelnim,
Geljek bazarda-da Ylýas öýlenýär.
Dagy ýarýar Gurt bagşynyň owazy,
Şükür, oba toýdan-toýa aýlanýar...

ÝAGYŞ

Ýagyş,

ýa-gyş,

ýa-g-y-şşş...

şabrap,

şabraşyp,

Begenjine adyn aýdaýjak bolýar.
Bulut dag gerşine garnyn garnadyp,
Ýeriň depesinden yňdarlyp gelýär.

Asman nagra dartýar, çakýar ýyldyrym,
Naýzalap ýagmyrdan doly tulumyn:
Bir demde dünýäni ýylatsam diýýär,
Bir demde boşatsam diýýär buludyn.

Çygylyp, çym-gyzyl bolan pyntyga,
Urlup ak damjalar çakýar çakmagy:

Ikuçly däl, pyntyjakdan hä diýmän,
Gül däl-de, al ýaşyl ýalnyň çykjagy.

Gyşdan doňup çykan derýaň suwuna
Şabrap-şabrap ýagyş özüni urýa.
Bahar bormy çykarmasa hanaňdan?
Ýaz özüne hiç kim ygmaýar, derýa!

Baharyň deminden etegin ýygryp,
Gaçyp daga çykan ak garly gyşy
Ýagyş ýaza öwrüp, bulaga öwrüp,
Şagladyp goýberýär zemine garşy.

Hol gyzy,
hol ýigdi,
jübdi, ýalňyzy,
Biparh ýöräp baryan şol gamgyn gelni
Suw bilen däl, ylham bilen, ýaz bilen
Ýagyş ýuwsam diýýär dabanna çenli.

DERÝA

Diňe mesän çagy bulanýar derýa,
Joşdugam gadymy ornuna sygman,
Oýun edýär derýa,
Elenýär derýa
Özüniň kakabaş oýnuna sygman.

Ýalap,
ýalmap,
gemrip opuran kertin,

Adamçy göhert deý astyna salýar.
Öz kenaryn ýumrup, bir pursat erkin
Gül-pürçük ýaşayşa çykasy gelýär.

Agdarlyp,
düňderlip,
ýowuz çarp urup,
Mejnun derýa her ýan sowýar ugruny.

Bulançak suwuna gözün gapdyryp,
Bulançak suwuna ýuwýar ruhuny.

Joşguna çydaman, şohal balygam
Terk edip mesgenin – derýanyň teýin,
Suw ýüzüne çykýar joşan halatym
Wagşy hem ýabany duýgulam deýin.

Her hal pesdeligne kaýyldyr derýa
Berse-de ol beýik ýaşayýşa jan.
Ýöne derejesne çykasy gelýär
Käte daşan çagy özüne sygman...

DAĞDA

Säheriň kepderi titiliginden,
Dartgynlykdan, argynlykdan, barlykdan
Sogrulyp pederden galan duýgyňa,
Melhem gözlenersiň gara daglykdan.

Tebigaty ysgap bar durkuň bile,
Tebigy zemine syn edersiň, syn.
Haýransyň çeşmäniň gözelligine
Çeşmäniň ganawdan akmany üçin.

Ýagşyň reňki siňen gögümtil daşlar –
Hem başyňy aýlar dumanly uçut.
Bir pursat köňlüňe ýetesiň geler,
Daglaň depesinden pelpelläp uçup.

Gygysyň sesiň bir ýetirjek bolup,
Öz dyrmaşyp bilmedik hol beýgiňe.
Ýatan ýaly seň sedaňa garaşyp,
Daglar sesiň gaýtalarlar keýpine.

Ownuk pikirlerňi seriňden zyňyp,
Bir degerli yza dörär göwünde:
Duýýarsyň ömrüňiň gözelligini
Şu keremli goja daglaň öňünde.

ÝELKEN

Ýelken,

deňizden öwüsen heserli ýelden

Çişip, dolup-daşyp uçasy gelýär.

Ap-ak guwlar ýaly,

Arzuwlar ýaly

Alysda asmany guçasy gelýär.

Ýitse-de gidesi gelýär şol taýa

Ýapylasy gelip ýalaňaç Aýa.

Bat alýar,

göterlip bilenok erkin,

Göterlip bilenok ganatyn ýaýyp:

«Uçman geçdim!» diýip gynansa ýelken,

«Uçdum, uçdum!» diýip begenýär gaýyk...

GIJE ETÝUDY

Arkasyňa alyp Aýsyz asmany

Alysda Garabil garalyp ýatyr.

«Dünýägörünende» çopanyň ody

Ýalňyz gyzył gül deý ülpüldäp otyr.

Ak ýyldyzlar – ak çabganyň damjasy,

Balkyldaýar, damaýarly görüňä.

Goýy tümden ýaňa ýöremegem kyn,

Goýy tümden ýaňa owadan dünýä.

Tümmüllere bagryn berip, ýapyryp,

Ýatypdyr ýaýlanyň ýadan şemaly.

Ýaşlygymyň ýatlamasyn ýaşyryp,

Otyr kölege deý ýalňyz şetdaly.

Akar ýap ýelk ýasap barýar geljege,

Şu asuda gijede-de howlugyp.

Çalaja görüňär Aýyň ernegi

Ýaňy çykan dişi ýaly oglumyň...

GÜÝZ GELDI

Güýz geldi,

leýlisaç saçlaryn ýaýyp,
Güýzüň düýpsüz gussasyna batyrýar.
Daragtlar saralan ýapragyn ýazyp,
Kölegesin ýatlama deý basyrýar.

Göwnüme bolmasa, kök urup göge,
Ýalaňaç agaçlar durdular başşak.
Güýz geldi,

sen gitdiň sary boşlugy
Hem gözel jahany bir maňa taşlap.

Bulutlar däl,

daglar agras ýöredi,
Bu gözel jahanda sürüp göçlerin.
Garalyp dur daragtlaryň şahasy,
Höwürtesi –
Uçup giden guşlaryň.

ÝAPRAKLAR

Ýagyş ýagýar, ýapraklar
Guş ýaly pysyrdaşýar.
Güýzüň söhbedin edip,
Gam bile pysyrdaşýar.

Tomus yssa çydaman,
Olar halys bolupdyr.
Güýzde gussa çydaman,
Saralypdyr, solupdyr.

Gyşyň gara ýelleri
Daraş geçip gitdiler.
Ýapraklar ganat gerip,
Guş deý uçup gitdiler.

MEN YZYMA GAÝTDYM...

Men yzyma gaýtdym,
aýtereklerde
Şeýdýändir bat aljak bolanda çaga.
Ýa agyr söweşde saýpallan goşun
Gaýdýandyr güýjüni tükellemäge.
Şeýdip dag goçlary
duşanda duşman
Zarba urar ýaly gaýdýar yzyňa.
Men yzyma gaýtdym,
ýöne daşlaşman
Diňe gaýdyp barmak üçin özüme!

GOŇŞY

(Aga akgama)

Diýýändirler «Kyýamat gün goňsudana»,
Goňsudandyr ajap döwürüm, goňşy.
Her günüm kiçiräk toýa ogşudan,
Toýumy dabara öwürän goňşy.

Ýykylsyn-da aramyzyň howlusy,
Görnüp dursun aramyzyň gowlugy.
Sen-ä öz ogluňy, menem oglumy
Goňşokara bilen ýüwürdem, goňşy.

Meň gapyma sygman tutumy toýuň,
Toýhana aýlanar seniňem öýüň.
Sen şonda şol toýa özüňki deýin
Göwnünde baryny sowuran goňşy.

Başyň derde duşsa geler hossaryň,
Geler köňle gurbat bolup dost-ýaryň.
Dertler gowzamanka ugradyp baryn,
Deň çekişjek sensiň şöwürüm, goňşy.

ÝÜREGIM

Ýüregim, ýok günä mende,
Beýdip alma meniň hezlim.
Dünýä saňa ýerleşende
Sen giň dünýä ýerleşmezmiň?

Gujagymda göterdim men
Seni ylla bäbejik deý.
Seni diňdirip biler men
Näm edip, heý, näm edip, heý?!

Kişşik, kişşik bäbejigim:
Söýgi ýüzün sowsa eger,
Ýaşar ýörer adam ogly,
Diňe ýetim galar jiger.

Meniň bagrymy diler sen,
Aglama sen bäbejik deý.
Seni diňdirip biler men
Näm edip, heý, näm edip, heý?!

GARYNDAŞ

Garyndaşdan öýkeleme,
Öýkeletme garyndaşyň.
Janköýerdir gaýgy-gama,
Uçran bolsa garyp başyň.

Şol dem bagryn ezip geler,
Ýakynu-daş hossarlaryň.
Gyssag işiň edip geler,
Tanyşu-baş dost-ýarlaryň.

Ha ýagşy, ha ýaman bolsun,
Ondan gaty görülmeýär.
Garyndaş bir garyndaşdyr,
Ol islege berilmeýär.

BAGTYM

Ah, Garagum, meniň bagtym, Garagum.
Horlanýaryn soňky günlerde çensiz.
Öz-özümden göwnüm geçýär birhili,
Oňup bilmen,
bu jahanda men sensiz.

Bilýän: mertligimiň, namys-arymyň
Gözbaşyny senden alyp gaýdýan.
Ýöne neçüýn hiç zat ýitirmesem-de,
Seniň bilen duşuşmaga haýýkýan?!

Gazaply bakyşyň ýetenok maňa,
Kän gürleýän,
ýazýan – ýüregim joşup.

Geldim men özümü iymeden yaña
Men saña dönmegi yüregme düwüp.

Seniň gyňyr ruhuň kimin tüweleý
Başyn göge diräp edenok seýil.
Dyňç almaga düşläň bir sümek ýel deý,
Otyr ýaşyl ýaşy çirkizlen selin.

Guba çägelerin bagryna basyp,
Uzyn süýnüp ýatyr dem-düýtsüz gollar.
Dürräniň yzy deý tenine batyp,
Aýlanýar, öwrülýär öçügsi ýollar.

Hol saýda çaykanyp ýatan deňiz däl,
Salgym däl,
gacypdyr bir parça asman.

Ygýar ak buludyň gara kölgesi...
Saňa duýgudaşlyk edýärmi?
Ahmal...

Duýgudaşlyk merdiň nämesne derkar,
Ol zerur ejize,
Haýy gaçana.

Goç ýigde ýürekdeş ýetmeýär herhal,
Için döküşere,
Göwün açara.

Göwün açyşmaga geldim, Garagum,
Ýekesiräp geldim seniň ýanyňa.
Jöwzaňa ýarasyn daglap ýüregiň,
Gözýaşym sürteýin sary ýalyňa.

...Birden ünsüm bölýär alym ýoldaşym
Sylyp ýüzden joralanýan derleri.
Garagumum – kemsiz bişen gömme nan
Çägesini kakyp iýibermeli.

BABA ANNANOWA

Ýok, gelmez ol, agla turup, oturyp,
Ýok, gelmez ol! Şol sebäplem aglaly.
Barýan ýaly dünýäň bagryn soguryp,
Wah, alyp barýarlar Baba Annany!

22.12.1991 ý.

KOMPOZITOR

(*Suratkeş Durdy Baýramowyň*
«Nury Halmämmedow» atly suratyny synlap).

Atlar çapyp barýar, türkmen düzünden,
Atlar çapyp barýar,

çykyp bir howa,
Nury Halmämmediň notalaryndan.
Ýeller çapyp barýar, dünýäň yüzünden
Goňur owaz,

elwan owaz,

ot owaz,

Gökgelindil –

ýyldyz kimin syçraýar.

Entek on ýedisin doldurmadyk gyz
Gapyl

gaýybana yşka uçraýar.

Apy-tupan içre,

Harasat içre,

Nury butnaman dur, ýanar ot içre,

Ýeri, gözden siliň akması näme,

Mawy ýalyn,

çawly ýalyn,

ýel ýalyn,

Çolaşýar bedene gül-çeçek kimin.

Gümmürdäp,

wulkany atylyp içde,

Nury bolup özün diňleýär zemin!

Görünýär

düýn süýnen ýyldyzyň yzy,

Howa mawy owaz bolup kükeýär.

Baglar ýaşyl owaz kimin yranyp,

Başyn ýaýkap meýmireýär köçede.

Zenan ökjeleriniň dürküldisine,

Tisginip, tisginip gidýär kölege.

Sypyraýjak bolýar husurlan şemal

Asmanyň ýüzünden mawy atlazy.

Dünýäniň serini owaza gaplap,

Ýüzin salyp barýar türkmen atlary.

Gyzlar darak kakýar türkmen düzündä,

Söýgi şugla saçýar didelerinden.

Aýdym şaglap akýar dünýäň ýüzünden

Lowlap çykyp Nuryň notalaryndan.

Aşyk-magşugyny bagryna basýar,

Gorkup ot alaryndan.

Göze hüjüm edýär aýdymyň ruhy,

Aýdym ne-hä dünýä,

ne kalba sygýar.

Ýetim gözýaşyny sylan barmaklar,

Klawişe däl-de,

ýürege degýär.

Çabga ýagýar,

lerzan eýläp dünýäni,

Düzler bile siller akýar lummurdap.

Ýürek bolup girdi zemine Nury,

Indi dünýä gümmürdäp dur, gümmürdäp!...

LUKMAN

*(Sosialistik Zähmetiň Gahrymany lukman
Hümmetguly Hojageldiýewe)*

Lukman nämä gerek?!

Lukman ynsaby,

Ol senden, ol menden ýüz esse artyk.

Ene deýin söýmelidir ynsany,

Bu talap bar Gippokratyň antynda.

Ýöne lukman boljak bolsaň ol duýgy,

Ol söýgi bolmaly seniň zandyňda.

Lukmanyň iş wagty gutarýan däldir,

Aladadan halas bolmaýar lukman.

Seniň oý-pikirleň keselhanada,

Ýassynlar öýüne gelenne bakman.

Sebäp bir syrkawyň teňräkdir haly,

Ýa-da şoňa meňzeş bir sebäp bardyr.

Özgeleriň çeken derdini çekmek,

Dep etmek –

lukmana berlen ykbaldyr.

Surnugyp ýassyga ýetersiň weli

Işigiňi açar ýene bir habar.

Üçguýuda hassalady Hal çopan,

Basymrak barawer,

Keseli hatar!

Daňdanlar ýetersiň çopan goşuna,

Hassa hoşal bolar,

Tapynyp melhem.

Alkyş bile ýadawlygyň aýyr-da,

Işiňe başlaber,

işiňdir gelseň...

Em bilen bejärsiň bar bolsa derdi,
Ol birin bejärsiň mylakat bilen.
Seň giren ýeriňden dert çykyp gider,
Melhem tapyp gider ýanyňa gelen.

Tutuş gije-gündiz seniň iş wagtyň,
Sen taýyn bolmaly,
Yzyň idegli.
Ine, şeýdip söýmelidir özgäni,
Ine, şeýdip bolmalydyr il ogly!..

GÖZÜM GIDÝÄR

(Ýewg. Ýewtuşenkodan)

Gözüm gidýär.

Şindi bu pynhan syrym,
Hiç haçan hiç kime, aýdan dälidirin.
Bilýän, ýaşayar bir ýeser oglanjyk,
Ol meni özüne bendiwan edýär.
Gözüm gidýär

onuň döwüş kylşyna,
Men beýle batyr hem ýeserje dälдим.
Gözüm gidýär

kalbyn açyp gülşüne,
Men oglankam beýle gülüp bilmändigim.
Men hemişe titijedim, tibtedim.
Ol kitapda böküp geçen ýerimden,
Bökmez,

tirer ýeke-ýeke hikmetin.
Dogruçyl, gönümel gazaby bile
Şeri bagyşlamaz haýry zerarly.
«Bolanok!» galamym zyňsam elimden,
Ol boldurar

ezber galamy bile,
Düwün çözdürmese, çapar goýberer,
Men ne çözüp bildim,
Ne-de bir çapyp.

Ol söýdümi? Hut hüýlener söýmeden,
A men söýýän,
Bahyllygym bukup,
ýeser ýylgyryp,
Sadasyrap, akyl satan bolýaryn:
«Kimdir biri ýalňyşmalam ahyry,
Kimdir biri ýaşamala başgaça»
Diýip, özüm ynandyryp ýadaýan.
Unudan bolýaryn,
emma bilýärim,
Nirededir bir oglanjyk ýaşayar,
Meniň arzuw eden beýikligime,
Çykar ol diňe!

RUBAGYLAR

(Hakanydan)

Hak aşyk bolmuşam gürji hüýrüne,
Gürjüçe yşkymy ýaýdym ýaryma.
«Moi, moi!» diýip dillenen çagym,
«Moi!» diýýär saçymyň her tary-da.

* * *

Gämim, ummana gitdiň, ýele açyp ýelkeniň,
Biserhet gaýgy-gussa doldy didäme meniň.
Duşup niçik hijrana, jebir eýledik jana,
Gör, ýel meniň elimde, sen erkinde ýelleriň.

* * *

Özünden göwni geçýär, gören çagy gül seni,
Sypalap öpüp gaýýar, heserlije ýel seni.
Aperin Allahyma! Depäňden dabanňa çen,
Meniň isleýşim ýaly ýaradypdyr ol seni.

DOSTUM-OGLUMA

(Geworg Eminden)

Men seni nähili söýerdim, oglum!
Neneňsi söýerdim çagaja halyň!
Gujagymdy – seniň arzyly ornuň,
Seniň üçin men nämeler etmedim.

Moi-gürjüçe gel diýmek.
Gujagymdan düşüp,
Top oýnanyňda,
Seň ejizje elleriň,
Soň alaňda galam bile depderiň...
Sen – ulaldyň!
Çensiz-çäksiz guwandym!

Ösdüň söýgi-mähir bilen sypalap,
Sowgat-serpaý berýän ellerime çen.
Soň ösersiň öýtdüm ýüregime çen –
Paýlaşmaga söýgim bilen guwanjym,
Gaýgym bilen hesretim.

Soň ösersiň öýtdüm müň bir külpeti,
Muşakgaty gören garagyma çen.
Deňleşersiň öýtdüm iliň görmeýän
Närselerin görýän pikirlem bilen.

ÝAZ

Bahar porhan bolup Krym dagynda,
Owsun atyp ýatyr giden läleazar.
Ýelden hoşboý ysy gelýär gülleriň,
Gülleri ysgasaň kelläň sämeýär.

Emma ýerden ýörän deňize yňýar,
Gülem, ýazam, ysam çykýar kellämden.
Sözle, deňiz, sende näme gudrat bar?
Hatda ýazam kemsindirip bilýäň sen.

ÝER TITREMESI

(Ýazyjy Kemal Işanow ýer titrân gijesi açyk asmanyň astynda tagta sekiniň üstünde parahat ýatardy. Ol ebedi uka gidipdi)

Şahyr mydam il-gününden soň ýatýar,
Bagşy mydam il-gününi oýadýar,
Bu olaryň adaty.
Ol gije şahyram örän ir ýatdy,
Duýman il ýatanda ýeriň astynda
Ukusyndan oýanan şol apaty...
Ýatyr bir-birinden mähri ganmadyk,
Ysgyny galmadyk ýigit hem gelin...
Ýatyr hassa ukusyna garjaşyp...
Ýatyr bäbek oýnap enäň emmesin...
Ýatyr bulut al-asmanda tüýdülip,
Çal çigrekden üşän güýzüň ýelleri
Uklapdyr gapyda it deý güýlünip...
Bu näme boldugy? Dowlumy ölmüň,
Bihabar ajalyň karkarasymy?!
Baglar uçjak bolýar sessiz gygyryp,
Gökde ýyldyz çalýar gyzylyk,
Ýürek terk etjek öz kapasasyny.
It-guş öryär. Diňe ynsan bihabar,
Dünýä terse dönyär, Zemin yranýar...
Şahyr leňner atan şäherne garap,
Ýüreginiň ýarylanna ynanýar.
...Bu waka ynanar ýaly hem däl di,
Şahyr ölmi üýtgeşik-dä aslynda.
Onuň ili toprak astynda galdy,
Ol jan berdi betbagtlygyň astynda...

TAŞ BARDYR

Lebap barsaň Abdyreşit Taş bardyr,
Halyndan habar al ýoluň düşdügi.
Myhmana Jeýhun deý dolup-daşýandyr,
Ýokdur işiň mähetdeli, müşgili.

Adam diýseň – adam gören ýalysyň,
Şahyr diýseň – şahyr gören ýalysyň.
Hatam bolup hyzmat eder,

öýüne

Basyp goýan ýaly dünýäň ýarysyn.

Ýürekden söýýändir türkmen ülkesin,
Arş yşkyndan ýüreginde joş bardyr.
Eger göreý diýseň Adam ülnüsin,
Lebaba bar,
Abdyreşit Taş bardyr!

«YLHAM» SEÝILGÄHI

(Goşgular toplumy)

I

Haçan gören sarpaňyz bu, şahyrlar?
Beýle derejäni nirde gördüňiz?
Daşdan synaňyzy terk edip, hanha,
Ylham kibi joşa gelýär göwnüňiz!

«Ylham» seýilgähi – bakylyk bagy,
Şahyrlaryň,

şygryýetiň mesgeni.

«Ylham» seýilgähi – keramat ýurdy,
Mukaddes Watany söýmek mekdebi!

Beýik şahyr söwer ogly topragyň,
Beýik şahyr Watana hem halka ýar.
Beýik şahyrlary has-da belende
Göterenňe sag bol,

sag bol, Arkadag!

Şahyr sözi Hak sözüdir aslynda,
Halk sözüdir,
Ýurtdan galkynýan sena.
Eziz Diýarymyz gözelligiden hem
Ajaýyp Aýdymdan edýäris bina!

Şahyrlaň sarpasy – halkyň sarpasy,
Olar ylham alýar halkyň kalbyndan.
Geçmişe daş heýkel diken Liderim,
Geljek Size heýkel goýar altyndan.

Ajaýyp,
agzybir,
adyl ýurdumda
Şahyrlara,
Poeziýa sarpa bar.
Seýran edip «Ylham» seýilgähinde,
Gaýtalaýan: sag bol,
sag bol, Arkadag!

SEÝLE ÇYK

Seýrana çyk şähre,
Seýilgähe seýle çyk,
Göwnüm,
garran göwrämi
Bir pursat terk eýleýip,
Heýjana çyk,
keýpe çyk!

Hyýal ýaly seýilgäh,
Yşkdan humar – meýl edýär.
Sallanyp, seýkin basyp
Hüýr-periler seýl edýär.

Al güller, elwan güller
Ýalap näzik lebleriň,
Çag-çag eýläp keýpiňi,
Kükedýär müşk-enwerin.

Saçyn ýaýan selbiler
Gyýk garap eljireýär.
Heserlije ýel bilen
Ýüregim endireýär.

Jak-jak gülüp bägüller
Açylýar penje-penje.
Salyp göwnüm nä güne,
Yşk çykýar gezelenje.

III

Salam Gurbannazar,

salam, halypa,
(Dogrusy, sen salam bermeli weli...)
Gör-ha, Nobatguly, gadym şägirdiň,
Bu gün senden laýyk otuz ýaş uly.

Sen Bakylyk bolup geldiň zemine,
Mesgen tutup ýürekleriň töründen.
Otuz başde ýeten belentligiňe –
Altmyş ýaşap ýetebilmän ýörün men.

Söýgüli şahyry külli türkmeniň,
Daşdan däl,
Sen yşkdan edildiň bina.
Asmandan zemine ýollanan namys,
Sen zeminden arşa göterlen sena!

Möwç urýardy Poeziýa seň baryňda,
Seň baryňda barýardy ol pajarlap.
Sen goşgy okardyň

jümle-jahanda
Beýik Poeziýaň Tugy deý parlap.

Dünýäde sag-aman ýaşap ýöreňde,
Sen yetmişden geçen goja bolardyň.
Gazaply söýgiňden alyp görelde,
Menem uly şahyr bolup bilerdim.

Poeziýa dolup-daşyp Jeýhun deý,
Arşda oň sakasy gitmezdi gurap.
Sen diňe ajaýyp goşgy döretmän,
Beýik poeziýany bilýärdiň gorap.

Sen baky,
Men pany,
Iki arada

Jawydanlyk, ölmez-ýitmezlik ýatyr.
Çyn şahyr alnyňda şygryň okasa,
Körzehinler senden goşgusyn ýaşyr.

Söýgüli şahyry külli türkmeniň,
Külli türkmen baky,
Sen hem bakysyň.

IV

Gijeki seýilgäh – şahyr düşüdir,
Meñzeýär ol fantastika, hyýala.
Munda türkmen danalary üýşüpdir
Buýsanyp

berkarar,

beýik Diýara!

Şahyr olar,

weli olar,

pir olar,

Serkerdedir serdar olar, şir olar.

Watanyň göterip Mukaddeslige,
Mukaddeslik bolup galan är olar.

Olaň hersi läheňi bir eýýamyň,
Hersi bir eýýamyň akyldar ogly.
Hanha, häsin berip goja Haýýamyň
Pelek bilen küşt dikipdir As Suly.

Gyjak çalyar par danasy Faraby,
Fizuly raks edýär silkip saçlary.
Kent-kent gezip, çöpläp türkmen paýhasyn,
Dynç almaga çökýär Mahmyt Kaşgarly.

«–Düşekde ölen är murdar bolýandyr!»²
Beglerne haýkyrýar serdar Siwasly.
Ol çyrypynyp duran ata atlanjak:
Demir donly,
Tamam söweş lybasly.

Algebrany dünýä beren Horezmi
Aristarhdan³ sapak berýär Biruna.

² B.Siwaslynyň setiri.

³ Aristarh – Aristotel

Gara gazma çalyň Garaajaoglan,
Aýdym bolup dünýä çykýar seýrana.

Olaň hersi buýsanjymyz, bagtymyz,
Hersi Baklyga daşdan hakyda.
Olar ömrün göwher-düre öwürip,
Goýupdyr halkyma genji-hazyna.

Söhbet edip, seýran edip şahyrlar,
Wasp edýärler bu ajaýyp Diýary.
...Dolan Aý nur saçýar –

Mäne babamyň

Göge oklan tylla käsesi ýaly.

V

«Ylham» seýilgähi –

Poeziýa mülki,
Gözellikden göwnüň gelýär heýjana.
Dal-daragtlar – ýaşyl şowhunly gülki
Çagyryýar sapaly seýil-seýrana.

Lah-lah gülüp,

horram bolup fontanlar,
Keýpimiz deý göge gidýär tüwdürlip.
Leýlisaçlar ýaýyp ýaşyl tellerin,
Arşdan ýere sary gelýär çüwdürlip.

Gijeler çüwdürim – al-ýaşyl owaz,
Gündizler bagt bolup çüwýär, şabraýar.
Müşki-enwerinden dem alýan howaň
Bedeniňe yşk heseri ýaýraýar.

Dik serwiler ýaşyl çüwdürim bolup,
Güjeňleýär näzik kaddy-kamatyn.
Ýylgyryşyp yşkdan doly bägüller,
Seriňi sämedýär ysgan halatyň.

«Ylham» seýilgähi –

başyň aýlanyp,

Ylham dünýä sygman tüweleýleýär.
Şahyr, sen nä?

Bu ajaýyp seýilgäh
Daşdan danalaram sermes eýleýär.

VI

Şahyrlar, seýl ediň Ylham bagyna,
Sygynyň hem sežde ediň pirlere.
Olar –

Watanymyň Mukaddesligi,
Mukaddeslik ýoluň görkezer bize.

Olar Diýarymyň pähim-paýhasy,
Parasady,
keramaty,
keremi.

Baky sowal bolup dolýar kalbyňa,
Olaň dünýeden çuň pelsepeleri.

Olar beýikligi külli türkmeniň,
Heňňamdan
heňňama uzan merduwan.

Olar göreldesi ýurdy söýmegiň,
Hem ölçegi namys-aryň, mertebäň.

Olar – ägirtligi ägirt halkymyň,
Olaň paýhasyndan halkym beýgelyär.
Olaň pikri dolup jümle-jahana,
Sesi Geçmişden däl,
Geljekden gelyär.

Olar Hakyň dergähine barýan ýol –
Hakykata,

Halkyň kalbyna barýan.
Olar dünýä gelip Ylham bagynda,
Gursagmyzda Baklygy oýarýar.

Şahyrlar, seýl ediň Ylham bagyna,
Olaň ruhy bilen eýleneris biz.
Uly bolsak ýene biraz ulalyp,
Özüimizden biraz beýgeleris biz!

Beýik şahyr boluň beýik döwletde,
Boluň uly halkyň uly şahyry!
Her bir şahyr ýurduň saýrak zypany,
Paýhas-aňy,
Şöhrat-şany ahyry!

Şahyrlar, seýil ediň Ylham bagyna,
Sygynyň hem
sežde ediň pirlere.
Olar – Watanymyň mukaddesligi,
Baklyk ýoluny görkezer bize.

* * *

– Nätjek, ýyllar münüp barýar gerdenme,
Garraýan...
garraýan...
garraýan, arman!
– Goýaý, garramany zeýrenip ýörmän.

* * *

(Ispan şahyry H.H.Himenesden)

Jem eýläp daşyna jemende baryn,
Bir gözeliň gara gözleri hakda
Hyruç bilen aýdym aýdýardy batyl.

* * *

Ysgap serim sämetdim uçmahdan çykan güle,
Yşk ýeli çaldy gitdi bägüliň ysy bile.
Eý, gül satan, gül satan, aklyň niredede seniň,
Ýeri, näme aljak sen gül satyp alnan pula?!

* * *

Gizle gursagyňda gamdyr gussaňy,
Gizle, goý, ýüregiň sessiz aglasyn.
Eger-de bar bolsa hakyky dostuň,
Goý, ol ony ýylgyrşyňdan aňlasyn.

OKYJY BILEN SÖHBET

Ahyr ahyryna bardyň kitabyň,
Şeýdibem söhbedi eýledik tamam.
Dünýämden,

kalbymdan syryp nikabyn,
Syýahata aýladym men bir zaman.

Sygrym halamadyk bolsaň, bagyşla...
Halan bolsaň,

bir dem galkynar ruhum.
Ýene duşma bar bolsun-da bagtda,
Ýene asman seňki bolsun, Symrugym.
Ýene asman seňki bolsun, Pegasym,
Ýene asman seňki bolsun, Parnasym.
Ümedigim öňe,

ümzügim öňe
A men öten zamanyňa barýaryn!

Şygry ýazmadym men ylham gelmese,
Otarmadym bor-bolgusyz pelsepe.
Bigir pikir ekmedim men kellede,
Tereň duýgularym lemmerlenmese,
Samramadym hepbeli hem hepbesiz.
Özüme ikilik eden bolsam-da,
Onuň Aly Hezretleri Poeziýa
Men ikilik etmedim.
Ýazdym goşgy-gazal şirinden-şirin,
Taraşlap şaglatdym köňle gelenin.
Okyjym,

ýa seni ýitirendirin,
Ýa-da seni tapandyryn ebedi.

Ýazdym pikirlerim at çapsa serden,
Emri bilen Hakyň,

çarhypelegiň!
...Ýöne süýremedim gaýgymy ýerden,
Ýöne suwdan çapmadym men bedewim!..

Mazmuny

Köptaraply ýiti zehin.....	3
Dilimde dogam Diýar	7
Türkmenistan	8
Uçmah ýaly Diýarym.....	8
Gojanyň wesýeti.....	26
Döwletli döwran geldi.....	26
Watanym.....	27
Diýar	28
Watan	29
Diýarym sen – dünýäm sen.....	29
Awaza aýdymy.....	30
Awaza	31
Döwletli Diýar içre	32
Topragyň tagamy	32
Gün.....	33
Garagumum.....	34
Minara.....	35
Dal bedew	36
Toprak.....	39
Maru-şahu-jahan	41
Ak arzuw	42
Bedewler	43

Ylahy fantaziýa	44
Ýyldyz dagy	45
Şahyr ýaşlara	47
Şahyrlar meýlisi	49
Dileg - doga.....	50
Ýazyjy Osman Ödäýewe.....	53
Salam.....	54
Ylham.....	55
Kerim Annanowa	56
Eneme	57
Dünyä neneň ajaýyp.....	58
Mäne ýazy	59
Aşyk şahyr	60
Dost.....	61
Entek.....	62
Şahyrlyk sungaty.....	64
Gepleşär Aşgabat!.....	64
Dagly Badahşan	65
Taýmyr ýagşy.....	67
Sumbarda	67
Ýeniseýde.....	68
Seýran	70
Daglar.....	71
Türkmen gysy	71
Poeziýa.....	72
Güýz.....	72
Gara gyş	73
Gündogar şahyry.....	74
Daş rowaýat	74

Men	76
Şahyr dostum Atajan Annaberdä.....	76
Dostum Kyýas Agaýewe.....	77
Käte	78
Petiş.....	79
Açlyk ertekisi.....	80

Diňe söýgi haqda, diňe sen haqda

Yşk.....	82
Ugratmak.....	82
Seýil bagda.....	83
Owadan	84
Gözel.....	85
Daglardadyr.....	85
Bagyşla!	86

Aýdymlar

Aýdym bar	88
Bar eken	89
Humaýym.....	90
Şirinşeker	90
Aşyklaryň aýdysygy.....	91
Öýläñçi.....	92
Sen.....	93
Daglarym.....	94
Yşknama	94
Eýjejik gyza	96
Asman meniň saýawanym	96
Aşyk-magşuk	97
Göwherim	98
Meñli.....	99

Görogly bilen Agayunusyň aýdymy	100
Magşugyň aýdymy	101
Degişme	101
Aýdymym	102
Serwim	103
Ikimiz	104
Meniň ýşkym	105
Sen	105
Gar perisi	106
Hal	107
Ahwal	108
Horaşaja gyz	108
Hoşlaşyk goşgusy	109
Ukla, ezizim	109
Meni ýalňyz goýduň	112
Söýgi	112
Gyz haty	114
Saňa	115
Gözleg	115
Toýnama	116
Aýa!	117
Gelin	118
Ýatlama!	119
Seda	120
Seniň ýanyňa	121
Eý, jenan	122
Aýdyň gije	124
Metamorfoza	124
Berdi aganyň ýaş toýunda	125

Elheder, gyz, elheder.....	125
Ak goşgy	126
Ýalňyzlyk.....	127
Bagt.....	127
Hijran	128
Gabanmak	128
Söýgi goşgusy	129
Köşeşýin men	130
Meýdan düşelgesinde.....	130
Türkmen gyzlarynyň atlary.....	131
Garaşmak	132
Gözleriň bile.....	132
Deňiz.....	133
Gözellik.....	133
Türkmen gyzlary	134
Murgap.....	135
Nowjuwan gyz	135
Gyzgüzer.....	136
Sag bol, ýaşlyk	137
Telefon	139
Alboma.....	140
Sen meni gabanma	140
Ýaz aýdymy	141
Ýaşlykdan ýatlama.....	141
Yşkyň yzy	142
Hoşlaşyk.....	143
Göwnüňedir diýýän.....	143
Otly, hyýal, men.....	144
Rus gary	145

Söýgi geplese	145
Toýda okalmadyk goşgy	146
Etýud	147
Meniň söýgim	147
Ýadygärlik.....	148
«Daraýy donly».....	148
Ýene	149
Humarala.....	150
Geldiň.....	150
Men bir derýa.....	151
Seni söýdüm.....	152
Meniň ýüregim.....	152
Tutaşdyrlyk	153
Gussa.....	153
Otuz ýaş	154
Türkmen toýy.....	155
Gündogar halk döredijiliginden	156
Buýsanjaň sen... ..	156
Ilkinji duşuşyk.....	157
Şindi	158
Çemen	158
Didarlaşaly	159
Men bir ýyldyrym... ..	159
Yzky parta.....	160
Ýene men bagladym	161
Seniň yşkyňda	161
Awara	162
Galpyldy.....	163
Çabgada.....	163

Saýry bar	164
Elýaglyk	165
Ýylgyr, serwim.....	165
Ýan!.....	166
Düýe çal	167
Utanjaň gyz	167
Wagt	168
Balerina	169
Çolugyň söýgüsi.....	169
Özüňden gözle	170
Ýaş gelin bilen aýdyşyk	171
Esger	171
Gazal	172
Gije.....	172
Goşgy	173
Ýaz	173
Jemile	173
Ýürek.....	174
Tomus gijesi.....	174
Gersin	175
Myhmanlar.....	176
«Ar»	176
Talyplaryň aýdymy	177
«Göwünleriň ýazlagy».....	178
Serwi agajy.....	179

Gowgaly başym bar, söwdaýy göwnüm

Poeziýam.....	192
Enem	192
Ömür	193

Ykbal.....	194
Ýazyjy Agageldi Allanazarowa.....	195
Ýer.....	196
Dutar	197
Gyjak.....	197
Gopuz.....	197
Nobat bagşy	198
Nowaýy	198
Gurbannazar Ezizowa.....	200
Haýyş	201
Adam.....	201
Bentler.....	202
Üçlemeler.....	203
Guw	203
Gurt	204
Döwler.....	205
Söz.....	205
Eneler	207
Düýş	207
Esgerler	208
Garly aga.....	208
Geçmişden parçalar.....	209
Şinel	210
Esgeriň ykbaly	211
Nurmyrat Saryhanow	212
Obam.....	212
Oglum	213
Dünýä.....	214
Goşgularym.....	214

Ödenýýaz Nobadowa	215
Ak goşgy	216
Arzuwym.....	216
Durnalaryň düşelgesi	217
Türkmen öýi.....	218
Gysgajyk bentler	219
Lukman	220
Çopan.....	220
Mugallym.....	221
Ýol.....	222
Alabahar.....	223
Bahar	224
Guwlar.....	225
Ertekiniň soňy	226
Keýik.....	227
Bedew	228
Sarçlyk	228
Garry tut.....	229
Çoluk.....	230
Ýetim.....	231
Baýlyk.....	232
BAM-dan hat	233
Baýkal	234
BAM	235
Ýeniseý	235
Tundra	236
Taýga.....	237
Nanaý aýdymy	238
Ewenk pähimi	239

Bagt.....	239
Ogluma.....	240
Bahar barany	242
Manekenler	243
Gar.....	244
Belli.....	245
Durmuş görünyär	246
Belkem.....	246
Täşli Gurbanow.....	247
Talhatan.....	247
Türkmen zenany.....	248
Ýollar	249
Ýazyň başy.....	249
Ahwal.....	250
Çal, sazanda	250
Baba Tahyrdan	251
Dubeytler.....	252
Däri – derman ussasy	252
Diýdirdi	253
Keye derek	253
Gysga bentler	254
Şägirt.....	255
Ümlük	255
Halyl.....	256
Gojalar.....	256
Daýhan	257
Pelek we wagt	258
Pikirler.....	258
Haýýşym: kalbyňy arassa sakla	259

Durmuşy etýud.....	260
Ýagyş	260
Derya.....	261
Dagda	262
Ýelken	262
Gije etýudy.....	263
Güýz geldi.....	263
Ýapraklar.....	264
Men yzyma gaýtdym.....	264
Goňşy	265
Ýüregim	265
Garyndaş	266
Bagtym.....	266
Baba Annanowa	268
Kompozitor	268
Lukman	270
Gözüm gidýär.....	271
Rubagylar.....	272
Dostum—ogluma.....	272
Ýaz	273
Ýer titremesi.....	273
Taş bardyr	274
«Ylham» seýilgähi	275
Seýle çyk.....	276
Okyjy bilen söhbet.....	282

Nobatguly Rejebow

KALBYMYŇ SENASY

Redaktor
Teh. redaktor
Surat redaktory
Kompýuter bezegi

*B. Orazdurdyýewa
O. Nurýagdyýewa
O. Çerkezowa
T. Öwezgeldiyewa
B. Mämmetgurbanow*

A – 94 327.

Çap etməğe rüqsat edildi 15.05.2019.

Möçberi 60x90¹/₁₆.

Times New Roman garniturası. Şertli çap listi 18,5.

Şertli rənkli ottiski 37,5. Hasap-neşir listi 14,05. Çap listi 18,5.

Sargyt 1847. Sany 4.500

Türkmen döwlet neşirýat gullugy.
744000. Aşgabat, Garaşsyzlyk şaýoly, 100.

Türkmen döwlet neşirýat gullugynyň Metbugat merkezi.
744015. Aşgabat, 2127-nji (G. Gulyýew) köçe, 51/1.

